

คู่มือ

แนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer

ตอนที่ 2 การขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer ของจังหวัด

คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กันยายน 2556

คำนำ

ภายหลังจากที่รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายยุคล ลิ้มแหลมทอง) ได้มอบนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2555 โดยกำหนดนโยบาย “การพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer โดยมี Smart Officer เป็นเพื่อนคู่คิด” และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวผ่านกลไกคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer คณะทำงานขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ระดับกรมและระดับจังหวัด และได้จัดทำคู่มือแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ตอนที่ 1 กรอบแนวทางการดำเนินงานในระยะเริ่มต้น รวมทั้งคณะทำงานระดับจังหวัดอยู่ระหว่างการสำรวจและคัดกรองเกษตรกรในพื้นที่ของจังหวัดในปัจจุบัน

จากการขับเคลื่อนนโยบายในระยะเริ่มต้น พบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานพอสมควร ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นเรื่องปกติของการขับเคลื่อนนโยบายต่างๆ แต่อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนนโยบายต้องเดินหน้าต่อไป เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะได้ทราบข้อมูลและสถานภาพของเกษตรกรว่าอยู่ในกลุ่มใดใน 3 กลุ่ม ประกอบด้วย เกษตรกรที่เป็น Smart farmer อยู่แล้ว (Existing Smart farmer) เกษตรกรที่ยังไม่เป็น Smart farmer (Developing Smart farmer) และ Smart farmer ต้นแบบ เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาเกษตรกรในแต่ละกลุ่มได้อย่างเหมาะสมในแต่ละพื้นที่

ดังนั้น คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer จึงได้จัดทำคู่มือแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ตอนที่ 2 การขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer ของจังหวัด เพื่อเป็นตัวอย่างแนวทางในการดำเนินงาน วิธีปฏิบัติที่ดีให้กับคณะทำงานระดับจังหวัดนำไปปรับใช้ และนำเสนอตัวอย่างแนวทางการกำหนดมาตรการ โครงการ และกิจกรรมในการพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่อย่างเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย Smart Farmer และกรอบแนวคิด Zoning = Area + Commodity + Human Resource รวมทั้งเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการเกษตรในพื้นที่ของจังหวัดต่อไป

คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย
Smart Farmer และ Smart Officer
กันยายน 2556

สารบัญ

	<u>หน้า</u>
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมา	1
2. เป้าหมายการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer ของจังหวัด	3
3. อำนาจหน้าที่ของคณะทำงานขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ระดับจังหวัด	4
4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบาย	5
ส่วนที่ 2 แนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer ในระดับจังหวัด	8
1. การกำหนดโครงสร้างการทำงานและการจัดการข้อมูลเกษตรกร	9
2. การเตรียมความพร้อมในการทำงานของคณะทำงานระดับตำบล	10
3. ช่องทางการสื่อสารที่เข้าถึงเกษตรกรในพื้นที่	11
4. การสำรวจและคัดกรองเกษตรกรตามนโยบาย Smart Farmer	12
5. การคัดเลือก Smart Farmer ต้นแบบ	15
6. ผลสรุปการสำรวจ คัดกรองและคัดเลือก Smart Farmer ต้นแบบในพื้นที่	16
7. ตัวอย่างประเด็นพูดคุยในการถอดบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ	17
8. ตัวอย่างการนำเสนอบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ	23
ส่วนที่ 3 การพัฒนาเกษตรกรของจังหวัดตามนโยบาย Smart Farmer	29
1. การพัฒนาเกษตรกรตามผลการประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer	29
2. แนวทางการกำหนดมาตรการ โครงการและกิจกรรมตามกรอบแนวคิด Zoning	40
3. การผลักดันมาตรการ โครงการและกิจกรรมที่กำหนดสู่การปฏิบัติ	43
4. การขยายเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการขับเคลื่อนนโยบายในจังหวัด	43
ส่วนที่ 4 การใช้งานระบบการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer	45
ภาคผนวก	64
ภาคผนวก ก ตัวอย่างกรณีที่พบจาก ข้อมูล/ข้อเท็จจริงในพื้นที่	65
ภาคผนวก ข ตัวอย่างการกำหนดมาตรการ โครงการ และกิจกรรมในการพัฒนา	73
ภาคผนวก ค หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดทำคู่มือและการปรับปรุงคู่มือ	80

ส่วนที่ 1 บทนำ

1. ความเป็นมา

ตามที่รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายยุคล ลิ้มแหลมทอง) ได้มอบนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2555 กำหนดนโยบาย “การพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer โดยมี Smart Officer เป็นเพื่อนคู่คิด” กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว ด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer คณะทำงานขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ระดับกรม และระดับจังหวัด และได้จัดทำคู่มือแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ตอนที่ 1 กรอบแนวทางการดำเนินงานในระยะเริ่มต้น รวมทั้งสื่อสารแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายต่อผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานทั่วประเทศในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา นั้น

คณะทำงานระดับจังหวัดได้ดำเนินการสำรวจและคัดกรองเกษตรกรในพื้นที่ของจังหวัด เพื่อคัดกรองจัดกลุ่มเกษตรกรตัวแทนครัวเรือนออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย เกษตรกรที่เป็น Smart Farmer อยู่แล้ว (Existing Smart Farmer) เกษตรกรเป้าหมายที่จะพัฒนาเป็น Smart Farmer (Developing Smart Farmer) และเกษตรกรที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีมีความโดดเด่นในแต่ละสาขา (Smart Farmer ต้นแบบ) ซึ่งมีเป้าหมายที่จะทำให้รู้ข้อมูลและผลการประเมินสภาพเกษตรกรตามนโยบาย Smart Farmer และสามารถทราบว่าเกษตรกรประสบปัญหาหรือต้องการการพัฒนาในด้านใด เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาได้สอดคล้องกับความต้องการมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนนโยบายในระยะเริ่มต้น พบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน¹ พอสมควร เช่น บุคลากรไม่เพียงพอ งบประมาณไม่เพียงพอ ไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายในและภายนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดเท่าที่ควร ระยะเวลาที่ให้ดำเนินการค่อนข้างจำกัด หน่วยงานในพื้นที่มีงานที่ต้องปฏิบัติงานพร้อมกันจำนวนมาก การสนับสนุนเครื่องมือการดำเนินงานจากส่วนกลางไม่ดีเท่าที่ควร วิธีคิดและวัฒนธรรมการทำงานยังเป็นแบบเดิม การทำงานที่ไม่บูรณาการ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ถือเป็นเรื่องปกติของการขับเคลื่อนนโยบายต่างๆ แต่อย่างไรก็ตามการขับเคลื่อนนโยบายต้องเดินหน้าต่อไป เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะได้ทราบข้อมูล และสภาพภาพของเกษตรกรว่าอยู่ในกลุ่มใดใน 3 กลุ่มดังกล่าว เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาเกษตรกรในแต่ละกลุ่มได้อย่างเหมาะสมในแต่ละพื้นที่

¹ ข้อมูลจากสรุปผลการสอบถามการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานเกษตรกรุงเทพมหานคร ข้อมูล ณ วันที่ 4 มิถุนายน 2556

สำหรับเป้าหมายการขับเคลื่อนนโยบายในระยะต่อไป คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ได้กำหนดเป้าหมายไว้ในคู่มือแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ตอนที่ 1 กรอบแนวทางการดำเนินงานในระยะเริ่มต้น โดยการพัฒนาเกษตรกรทั่วประเทศให้เป็น “Smart Farmer” และบุคลากรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็น “Smart Officer” ซึ่งภายหลังจากการสำรวจและคัดกรองเกษตรกร รวมทั้งการประเมินบุคลากรของหน่วยงานต่างๆ แล้ว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และภาคีเครือข่ายต่างๆ ก็จะมีข้อมูลเกษตรกรที่ชัดเจนมากขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะข้อมูลผลการประเมินสถานภาพเกษตรกรตัวแทนครัวเรือนเป็นรายบุคคล ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาได้ชัดเจนมากขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer ของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายยุคล ลิ้มแหลมทอง) ตามภาพที่ 1 โดยการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer ให้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดได้จะต้องมีการดำเนินงานต่างๆ ทั้งมาตรการ โครงการ กิจกรรมของหน่วยงาน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ภายในและภายนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งภาคีเครือข่ายความร่วมมือต่างๆ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาชน เป็นต้น เพื่อเป็นกลไกหรือปัจจัยสนับสนุนให้เกษตรกรสามารถพัฒนาสู่ Smart Farmer ได้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดและเป้าหมายการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer

นอกจากนี้ การพัฒนาภาคการเกษตรตามกรอบแนวคิด Zoning = Area + Commodity + Human Resource คงต้องมีการบูรณาการนโยบายต่างๆ เข้าด้วยกัน โดยเฉพาะการพิจารณาความเชื่อมโยงของกรณีที่เกิดจาก ข้อมูล/ข้อเท็จจริง ในพื้นที่และข้อมูลจากส่วนกลางในปัจจุบันหลักทั้ง 3 ด้าน ทั้งด้านพื้นที่และทรัพยากร (Area & Resource) ด้านสินค้า (Commodity) และด้านคน (Human Resource: Smart Farmer & Smart Officer) โดยพิจารณาปัจจัยทั้ง 3 ด้านร่วมกัน แล้วกำหนด โครงการ/กิจกรรม แนวทางการตอบสนองต่อกรณีรวมทั้งช่วงเวลาในการดำเนินการต่างๆ

นอกจากนี้ตามเป้าหมายของนโยบายยังมุ่งหวังที่จะผลักดันการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศของรัฐบาล จากการต่อยอดนโยบายต่างๆ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อขยายผลการดำเนินงานในอนาคต เช่น การกำหนดมาตรฐานการทำการเกษตรแต่ละประเภทแต่ละสาขาที่มีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น การพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับที่มีประสิทธิภาพ การขับเคลื่อนนโยบาย Zoning เพื่อพัฒนาสู่เมืองเกษตรสีเขียว ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาภาคเกษตรกรรมให้เกิดความยั่งยืน เนื่องจากได้ทำการแก้ปัญหาที่ฐานราก และนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขัน คนไทยอยู่ดีกินดี มีความเสมอภาคและเป็นธรรม” ตามที่รัฐบาลกำหนดต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานในระยะต่อไป คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer จึงจัดทำคู่มือแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ตอนที่ 2 การขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer ของจังหวัด โดยประมวลแนวทางการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่หลายๆ จังหวัดใช้ดำเนินการแล้วได้ผลมาเป็นตัวอย่างแนวทางในการดำเนินงาน วิธีปฏิบัติที่ดีให้กับคณะทำงานระดับจังหวัดอื่นๆ นำไปปรับใช้ รวมทั้งตัวอย่างการกำหนดมาตรการ โครงการและกิจกรรมในการพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงกรณีต่างๆ ที่เกิดในพื้นที่ เพื่อสร้างกลไกการพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่ของแต่ละจังหวัด ทั้งการวางแผนโดยคำนึงถึงข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย การสำรวจคัดกรองที่ดำเนินการไปพร้อมกับการประเมินผลการพัฒนาเกษตรกร เพื่อให้การบริหารจัดการด้านการเกษตรในพื้นที่ของจังหวัดมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นต่อไป

2. เป้าหมายการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer ของจังหวัด

2.1 รู้ข้อมูลและสถานภาพของเกษตรกรในพื้นที่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และจังหวัดมีข้อมูลและสถานภาพของเกษตรกรในพื้นที่เพื่อกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดและภาพรวมของประเทศที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 มีมาตรการ โครงการ กิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาด้านการเกษตรของจังหวัด การกำหนดมาตรการ โครงการ กิจกรรม มีความเหมาะสมสำหรับการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับข้อมูลข้อเท็จจริงในพื้นที่ สอดคล้องตามนโยบาย Smart Farmer และกรอบแนวคิด Zoning = Area + Commodity + Human Resource

2.3 การบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดมีประสิทธิภาพ โดยจังหวัดมีกลไกการพัฒนาเกษตรกรและสหกรณ์ของจังหวัดที่เหมาะสม ทั้งการบริหารจัดการพื้นที่และทรัพยากร มีการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดโดยคำนึงถึงความต้องการของตลาด และการพัฒนาเกษตรกรตามศักยภาพของแต่ละกลุ่ม เป็นต้น

2.4 ผลลัพธ์มวลรวมภาคการเกษตรในจังหวัด (GPP ภาคการเกษตร) เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัด รวมทั้งผลลัพธ์สำคัญของการพัฒนาภาคเกษตรกรรมคือเกษตรกรในจังหวัดมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป

3. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ระดับจังหวัด

การขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาเกษตรกรของประเทศให้เป็นเกษตรกรปราดเปรี๊อง “Smart Farmer” โดยมี Smart Officer เป็นเพื่อนคู่คิด เป็นกระบวนการในการเปลี่ยนแปลง (Change) จึงจำเป็นต้องมีทีมงานนำการเปลี่ยนแปลงในแต่ละระดับ เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวบรรลุผล โดยเฉพาะกลไกการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่

คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer จึงขอความร่วมมือจังหวัด แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ระดับจังหวัดขึ้น โดยกำหนดองค์ประกอบหลักให้มีรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานคณะกรรมการ และคณะกรรมการที่มีองค์ประกอบมาจากภาคส่วนต่างๆ ประกอบด้วย หัวหน้าส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ผู้แทนสภาหอการค้าจังหวัด ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมจังหวัด ผู้แทนสำนักงานพาณิชย์จังหวัด ผู้แทนสำนักงานสถิติจังหวัด ผู้แทนสถาบันการศึกษาในจังหวัด ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาของจังหวัด ผู้แทนสภาเกษตรกรจังหวัด ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีเกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดเป็นคณะกรรมการและเลขานุการ ซึ่งคณะกรรมการมีความมุ่งหวังให้เกิดการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดและภาคีเครือข่ายจากภายนอกให้มากขึ้น เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร โดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลาง โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ที่สำคัญให้กับคณะกรรมการระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ในระดับจังหวัด ดังนี้

- 1) สำรวจ คัดเลือก และคัดกรองเกษตรกรเป้าหมาย และจัดทำข้อมูล Smart Farmer และ Smart Officer ของจังหวัด ตามคุณสมบัติและตัวบ่งชี้ของนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2) บูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรในระดับจังหวัด โดยการพัฒนาให้เกษตรกรเป็น Smart Farmer ควบคู่กับการพัฒนาสินค้าเกษตร (Commodity) และการจัด Zoning พื้นที่การเกษตรของจังหวัด
- 3) บูรณาการส่งเสริมองค์ความรู้ ปรับระบบส่งเสริมพัฒนาและการให้บริการแก่เกษตรกรใหม่ โดยใช้ระบบ MRF (Mapping/Remote Sensing/Field Service) ตามแนวทางที่คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer กำหนด
- 4) สร้างความเข้าใจในการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ให้กับเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในจังหวัด
- 5) ประชาสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายการขยายผล Smart Farmer และ Smart Officer ของจังหวัด
- 6) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ของจังหวัด และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer
- 7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่จังหวัดมอบหมาย

จากอำนาจหน้าที่ตามคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานระดับจังหวัดดังกล่าว เมื่อพิจารณาไปในรายละเอียด จะพบว่า คณะทำงานระดับจังหวัดเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ของจังหวัด และจากการขับเคลื่อนนโยบายในช่วงเริ่มต้น ได้ข้อสรุปสำคัญคือความสำเร็จของการขับเคลื่อนนโยบายอยู่ที่กลไกการดำเนินงานคณะทำงานระดับจังหวัดและเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ เนื่องจากมีความใกล้ชิดเกษตรกรซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายการพัฒนาของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การบริหารจัดการที่ดีเป็นสิ่งจำเป็น รวมทั้งการทำงานร่วมกับหน่วยงานและภาคีเครือข่ายในจังหวัด โดยอาศัยกลไกการทำงานร่วมกับชุมชน และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในพื้นที่ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เจ้าหน้าที่ของที่ว่าการอำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งเครือข่ายด้านการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ สมาชิกสภาเกษตรกรในจังหวัด อาสาสมัครด้านการเกษตรและด้านอื่นๆ ที่จะร่วมกันเป็นทีมงานหรือคณะทำงานในระดับพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนนโยบายให้ประสบความสำเร็จต่อไป

4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบาย

4.1 ความร่วมมือของหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1) **ส่วนกลาง** จากการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer และคณะทำงานขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ระดับกรม เพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนนโยบายในภาพรวมและในระดับกรมตามลำดับ ซึ่งนอกจากองค์ประกอบของคณะกรรมการ/คณะทำงานที่กำหนดให้มีผู้แทนของหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวแล้ว หน่วยงานจะต้องมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน/องค์กรในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว รวมทั้งการประสานความร่วมมือในระหว่างส่วนกลางด้วยกัน และระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อบูรณาการการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

2) **จังหวัด** นอกจากคณะทำงานขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ของจังหวัด ที่มีองค์ประกอบมาจากหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดจะเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ของจังหวัดแล้ว ความร่วมมือของหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับพื้นที่ เช่น เกษตรอำเภอ เกษตรตำบล อาสาสมัครเกษตรด้านต่างๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาเกษตรกรของจังหวัด พ่อค้า ผู้รวบรวมสินค้าเกษตร สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรต่างๆ สถาบันการศึกษาในพื้นที่ เป็นต้น เป็นกลไกที่สำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคล/องค์กรที่มีความคุ้นเคยกับเกษตรกรและรู้ข้อมูลในพื้นที่เป็นอย่างดี ซึ่งหากคณะทำงานระดับจังหวัดสามารถประสานขอความร่วมมือจากกลุ่มบุคคล/องค์กรเหล่านี้ หรือแต่งตั้งเป็นทีมงานหรือคณะทำงานในระดับพื้นที่ได้ ก็จะสามารถขับเคลื่อนนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

4.2 **การสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลางของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์** จากการขับเคลื่อนนโยบายในระยะเริ่มต้น พบว่ามีปัญหาหลายๆ ที่สะท้อนมาจากพื้นที่หลายประการ เช่น บุคลากรไม่เพียงพอ งบประมาณไม่เพียงพอ ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เท่าที่ควร ระยะเวลาที่ให้ดำเนินการค่อนข้าง

จำกัด หน่วยงานในพื้นที่มีงานที่ต้องปฏิบัติงานพร้อมกันจำนวนมาก การสนับสนุนเครื่องมือการดำเนินงานจาก ส่วนกลางไม่เต็มที่เท่าที่ควร เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาที่มักพบเป็นประจำในการขับเคลื่อนนโยบายต่างๆ ดังนั้น เพื่อให้ การขับเคลื่อนการดำเนินงานในระยะต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และบรรเทาปัญหาดังกล่าว หน่วยงานส่วนกลาง ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต้องให้การสนับสนุนคณะทำงานระดับจังหวัดที่มีองค์ประกอบจากส่วน ราชการในภูมิภาคที่อยู่ในสังกัดกรม รวมทั้งหน่วยงานส่วนกลางของกรมที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค โดยให้การสนับสนุน ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ และเครื่องมือการดำเนินงานในการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer เพื่อให้ คณะทำงานระดับจังหวัดสามารถขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer ให้บรรลุวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ส่วนกลาง ควรขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานต่างๆ ทั้งในและนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อให้หน่วยงานเหล่านั้น ส่งเสริมเจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือ เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับคณะทำงานระดับจังหวัด จะได้ไม่เป็นปัญหา ในการประสานงานและการขอความร่วมมือเพื่อดำเนินการต่างๆ ในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว

4.3 การกำหนดกลไกการขับเคลื่อนนโยบายและการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติที่มีเอกภาพ ควร กำหนดกลไกการทำงานให้ชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อนกัน โดยเฉพาะการแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน ในระดับ จังหวัดเพื่อขับเคลื่อนนโยบายต่างๆ จังหวัดควรแต่งตั้งคณะกรรมการชุดเดียวหรือดำเนินการโดยใช้ชุดใดชุด หนึ่งและดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันอย่างบูรณาการ เพื่อให้ประหยัดเวลาและทรัพยากร ในการบริหารจัดการ เนื่องจากองค์ประกอบของคณะกรรมการชุดต่างๆ เป็นกลุ่มบุคคลและหน่วยงานเดียวกัน โดยส่วนใหญ่

4.4 มีการสื่อสารสร้างความเข้าใจที่ต่อเนื่อง ชัดเจน และมีช่องทางที่ผู้ปฏิบัติสามารถเข้าถึงได้ง่าย เนื่องจากความเข้าใจของผู้ปฏิบัติในพื้นที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการขับเคลื่อนนโยบาย หน่วยงานส่วนกลางควรมีช่องทางการสื่อสารสร้างความเข้าใจที่หลากหลายและเข้าถึงได้ง่าย เช่น จัดประชุม ชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานให้กับหน่วยงานในพื้นที่ การจัดทำคลิปวิดีโออธิบายวิธีปฏิบัติในพื้นที่และนำลง เว็บไซต์ต่างๆ ให้สามารถดูซ้ำได้หลายครั้งเพื่อให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย รวดเร็วและทั่วถึง รวมทั้งการสื่อสารทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับจากนโยบายนี้ ต้องนำเสนอให้ชัดเจน ในเบื้องต้นต้องให้ เจ้าหน้าที่ที่มีความเข้าใจที่ตรงกันและเห็นเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนา รวมทั้งแนวทางและวิธีปฏิบัติงานแก่ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4.5 ให้ความสำคัญกับความถูกต้องของข้อมูลและการบริหารจัดการข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ การ ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านการเกษตรต้องใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจในทุกขั้นตอน โดยข้อมูลที่ เกี่ยวข้องสามารถจำแนกตามความเคลื่อนไหวของข้อมูลได้ 2 ลักษณะ คือ 1) ข้อมูลพื้นฐานที่มักไม่เคลื่อนไหว ในระยะเวลาอันสั้น เช่น ด้านกายภาพ ด้านการปกครอง ด้านโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ 2) ข้อมูลที่มีความ เคลื่อนไหวอยู่เสมอ เช่น ปริมาณผลผลิต ราคาขายผลผลิต ราคาตลาด จุดรับซื้อ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลทั้ง 2 ประเภท เป็นข้อมูลที่มีความสำคัญและส่งผลต่อการตัดสินใจในการทำการเกษตรทั้งในระดับบุคคลคือเกษตรกร แต่ละราย รวมไปถึงการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาด้านการเกษตรทั้งในระดับพื้นที่และใน ภาพรวมของประเทศ ดังนั้น ความถูกต้องของข้อมูลและการบริหารจัดการข้อมูลที่มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัย สำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายให้ประสบผลสำเร็จ โดยหน่วยงานทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่รับผิดชอบ

การบริหารจัดการฐานข้อมูลด้านการเกษตรต่างๆ ต้องดำเนินการสำรวจ ตรวจสอบปรับปรุงข้อมูลต่างๆ ให้มีความถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอ

4.6 มีกลไกการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ การขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer จะต้องมีการกำหนดกลไกและวิธีการในการติดตามและรายงานผลเป็นระยะๆ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินงานไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยมีเป้าหมายในการติดตามผลเพื่อการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการและกลไกขับเคลื่อนนโยบาย ผลการดำเนินงานที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และการประเมินผลการขับเคลื่อนนโยบาย ปัญหา อุปสรรคที่พบ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาในระยะต่อไป

ส่วนที่ 2

แนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer ในระดับจังหวัด

จากการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ในระยะแรก โดยคณะทำงานขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ระดับจังหวัด ได้มีการสำรวจคัดกรองและคัดเลือก Smart Farmer ต้นแบบ มีข้อค้นพบและมีเสียงสะท้อนจากหน่วยงานในพื้นที่เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงาน สอบถามถึงวิธีการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานต่างๆ

คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer จึงได้จัดทำคู่มือแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ตอนที่ 2 การขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer ของจังหวัด โดยรายละเอียดในส่วนที่ 2 แนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer ในระดับจังหวัด เป็นการประมวลวิธีการปฏิบัติที่ดี ที่หลายๆ จังหวัดใช้ในการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และนำเสนอในลักษณะคำถามคำตอบ (Q&A) เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อประเด็นที่เป็นข้อสงสัยต่อการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน นอกจากนี้ การอธิบายในแต่ละประเด็นข้อสงสัยจะนำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ และมีวิธีการที่มีความหลากหลายมากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวและนโยบายอื่นๆ ในพื้นที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ต่อไป

สำหรับประเด็นข้อสงสัยที่ได้นำเสนอในลักษณะคำถามคำตอบ (Q&A) และตัวอย่างการดำเนินการที่ระบุในส่วนที่ 2 นี้ ประกอบด้วย

- 1) การกำหนดโครงสร้างการทำงานและการจัดการข้อมูลเกษตรกร
- 2) การเตรียมความพร้อมในการทำงานของคณะทำงานระดับตำบล
- 3) ช่องทางการสื่อสารที่เข้าถึงเกษตรกรในพื้นที่
- 4) การสำรวจและคัดกรองเกษตรกรตามนโยบาย Smart Farmer
- 5) การคัดเลือก Smart Farmer ต้นแบบ
- 6) ผลสรุปการสำรวจ คัดกรองและคัดเลือก Smart Farmer ต้นแบบในพื้นที่
- 7) ตัวอย่างประเด็นพูดคุยในการถอดบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ
- 8) ตัวอย่างการนำเสนอบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ

ทั้งนี้ แนวทางที่คณะกรรมการได้นำเสนอนั้น อาจมีความเหมาะสมกับการดำเนินงานในหลายพื้นที่ แต่อาจไม่เหมาะสมในหลายพื้นที่ ซึ่งคณะทำงานระดับจังหวัดต้องพิจารณาและประยุกต์ใช้ให้เกิดความเหมาะสมกับพื้นที่และกลไกการทำงานภายในจังหวัด เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

1. การกำหนดโครงสร้างการทำงานและการจัดการข้อมูลเกษตรกร

Q คณะทำงานจังหวัดควรมีโครงสร้างการทำงานอย่างไร ?

A คณะทำงานระดับจังหวัดต้องประชุมหารือเพื่อวางแผนการทำงานโดยสามารถพิจารณา กำหนดโครงสร้างการทำงานที่กระจายลงสู่พื้นที่ ดังนี้

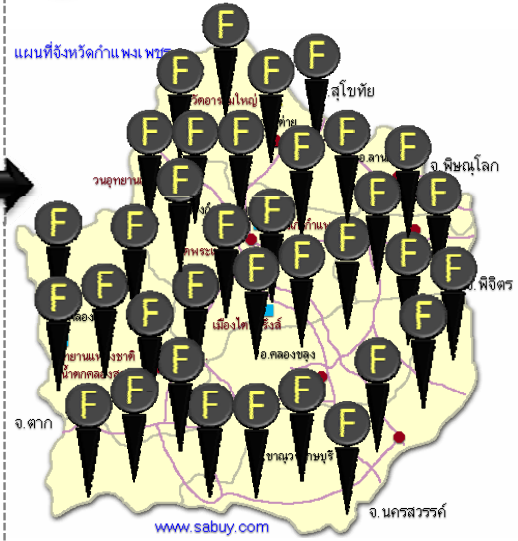
1) ถ้าจังหวัด **ใหญ่** แต่งตั้ง 1) คณะทำงานระดับอำเภอ และ 2) คณะทำงานระดับตำบล

2) ถ้าจังหวัด **เล็ก** แต่งตั้งคณะทำงานระดับตำบล

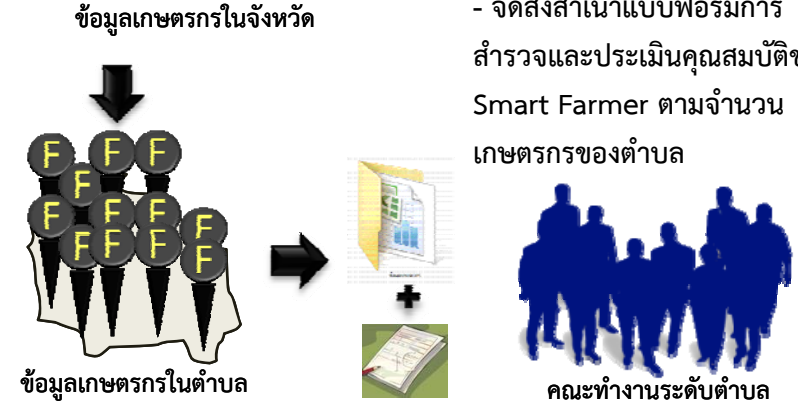
Q ควรเตรียมการจัดการข้อมูลเกษตรกรอย่างไร ?

A คณะทำงานระดับจังหวัดควรเตรียมการด้านข้อมูลเกษตรกรให้กับคณะทำงานในระดับพื้นที่ ดังนี้

Download ข้อมูลจาก www.moac.go.th/smart_farmer หรือใช้ files รายชื่อเกษตรกรจาก www.thaismartfarmer.net/index.php/download

- จัดส่ง files หรือบัญชีรายชื่อเกษตรกรในระดับตำบลให้กับคณะทำงานระดับตำบล
- จัดส่งสำเนาแบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer ตามจำนวนเกษตรกรของตำบล

2. การเตรียมความพร้อมในการทำงานของคณะทำงานระดับตำบล

Q คณะทำงานระดับตำบลควรเตรียมการสำรวจอย่างไร ?

A คณะทำงานระดับตำบลควรเตรียมการก่อนการสำรวจและคัดกรองเกษตรกรในพื้นที่ ดังนี้

1 **ทำความเข้าใจวิธีการทำงาน**
โปรดอ่านคู่มือฯ Download ที่
www.opsmoac.go.th/more_news.php?cid=912

คณะทำงานระดับตำบล

2 **หาเครือข่ายการทำงานในพื้นที่**

3 **หาช่องทางการสื่อสารที่เข้าถึงเกษตรกรในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง**

ฯลฯ

Q บุคคล/องค์กรที่เป็นเครือข่ายสำคัญในพื้นที่มีใครบ้าง ?

A คณะทำงานระดับตำบลควรมีบุคคล/องค์กรเหล่านี้เป็นเครือข่ายในการทำงาน เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับเกษตรกรในพื้นที่สามารถขอความร่วมมือในการสื่อสารและการสำรวจคัดกรองเกษตรกรได้

กำนัน/
ผู้ใหญ่บ้าน/
ผู้นำชุมชน

โรงเรียน/สถาบันการศึกษา

องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น

สหกรณ์การเกษตร

อาสาสมัคร
เกษตรกร
ด้านต่างๆ

ผู้รวบรวมสินค้าเกษตร

สมาชิก
สภาเกษตรกร

ฯลฯ

3. ช่องทางการสื่อสารที่เข้าถึงเกษตรกรในพื้นที่

Q ช่องทางการสื่อสารที่เข้าถึงเกษตรกรในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึงมีอะไรบ้าง **?**

A นอกจากช่องทางการสื่อสารที่ส่วนกลางดำเนินการผ่านสื่อกระแสหลักต่างๆ ทั้งทีวีเกษตร โทรทัศน์ วิทยุ รวมทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ แล้ว คณะทำงานระดับตำบล สามารถขอความร่วมมือเครือข่ายเพื่อขอใช้ช่องทางการสื่อสารในพื้นที่ได้หลายวิธี ซึ่งคณะทำงานระดับจังหวัดและคณะทำงานระดับตำบลควรมีข้อมูลช่องทางการสื่อสารและผู้ดูแลรับผิดชอบในแต่ละช่องทางเพื่อขอความร่วมมือในการใช้ช่องทางต่างๆ เหล่านั้น สำหรับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้เกษตรกรได้รับทราบอย่างทั่วถึง

สื่อสารผ่านบุคคล/องค์กร

- เกษตรตำบล
- กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
- อาสาสมัครเกษตร
- สมาชิกสภาเกษตรกร
- ผู้รวบรวมสินค้าเกษตร
- นักเรียน/นักศึกษา
- ฯลฯ

- หน่วยงานของรัฐ
- ที่ทำการกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
- สหกรณ์การเกษตร
- สถานศึกษา
- แหล่งกระจายสินค้า
- ร้านค้าชุมชน
- ฯลฯ

ป้ายประกาศ

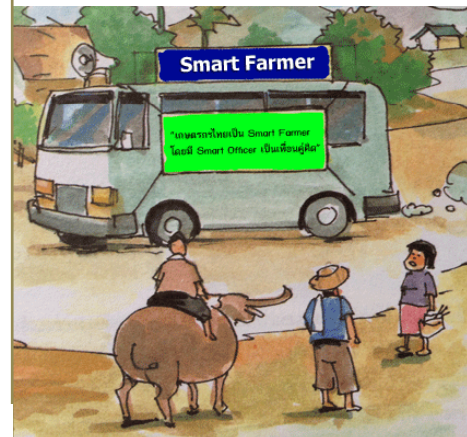
หอกกระจายข่าว

วิทยุชุมชน

รถแห่/รถกระจายเสียง

เคเบิลท้องถิ่น

โทรศัพท์/e-mail

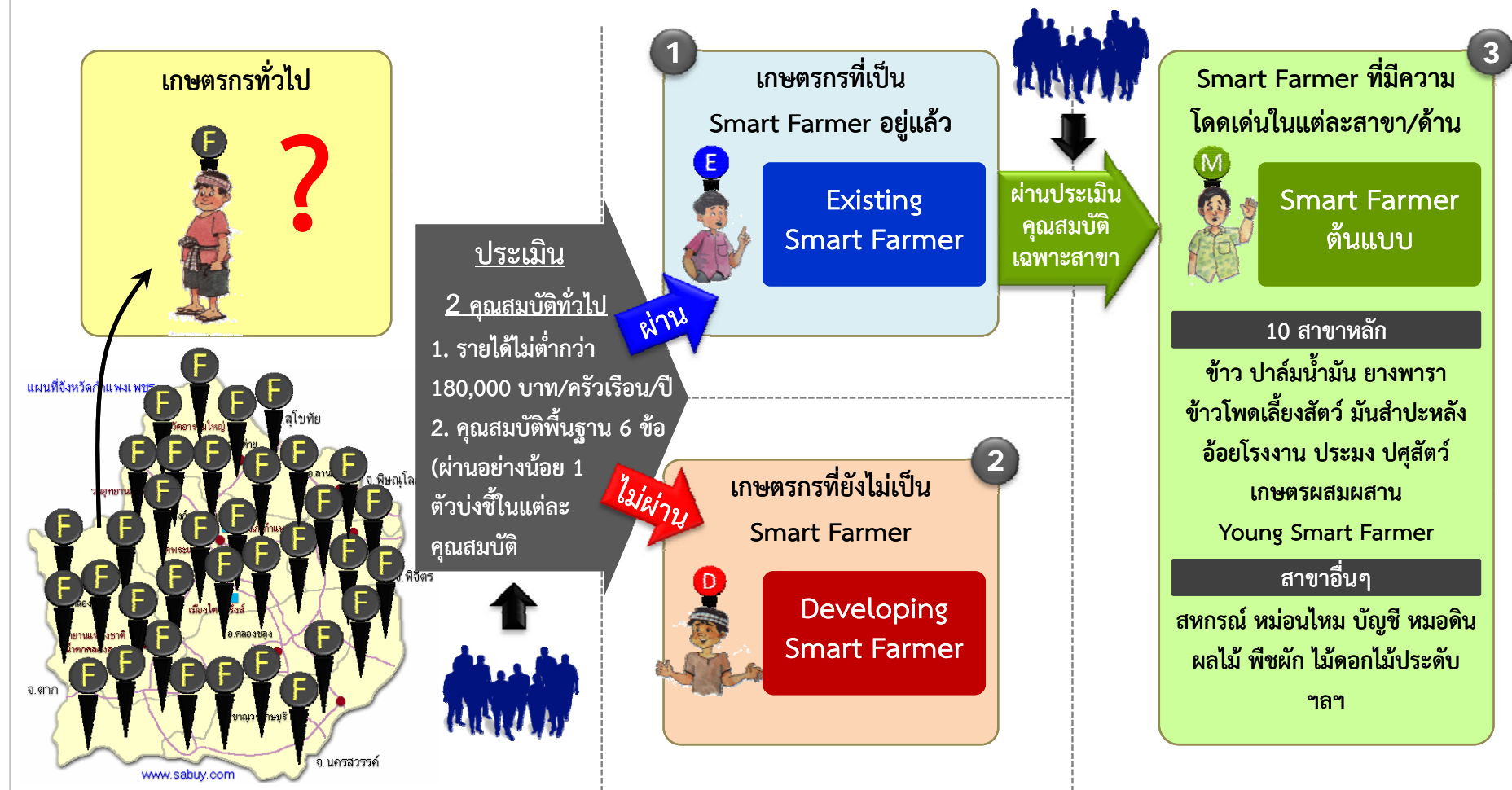

ฯลฯ

4. การสำรวจและคัดกรองเกษตรกรตามนโยบาย Smart Farmer

Q นโยบาย Smart Farmer แบ่งเกษตรกรจากการสำรวจและคัดกรองออกเป็นกี่กลุ่ม อะไรบ้าง ?

A คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer แบ่งเกษตรกรออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

4. การสำรวจและคัดกรองเกษตรกรตามนโยบาย Smart Farmer (ต่อ)

Q เนื่องจากเกษตรกรมีจำนวนมาก จะมีวิธีการใดที่สามารถสำรวจและคัดกรองเกษตรกรได้รวดเร็ว เพราะถ้าต้องทำการประเมินคุณสมบัติของเกษตรกรทีละคนจะต้องใช้เวลาดำเนินการมาก ?

A การสำรวจและคัดกรองเกษตรกรเพื่อจำแนกเกษตรกรในพื้นที่ที่เป็น Smart Farmer อยู่แล้ว (Existing Smart Farmer) และที่ยังไม่เป็น Smart Farmer (Developing Smart Farmer) สามารถติดต่อขอความร่วมมือบุคคล/องค์กรที่เป็นเครือข่ายในการทำงานเพื่อทำการประเมินคุณสมบัติของเกษตรกรเป็นกลุ่มได้ เช่น ติดต่อสหกรณ์การเกษตรในพื้นที่เพื่อทำการประเมินในวันประชุมสหกรณ์การเกษตร หรือติดต่อผู้รวบรวมสินค้าเกษตรในพื้นที่เพื่อเชิญเกษตรกรมารวมตัวกัน หรือขอความร่วมมือกำนัน/ผู้ใหญ่บ้านเพื่อใช้เสียงตามสายเชิญชาวบ้านมารวมตัวกัน ติดต่อหน่วยงานในสังกัด กษ. ที่มีบัญชีเกษตรกรในพื้นที่ เช่น กรมชลประทาน ส.ป.ก. รวมทั้งการติดต่อสภาเกษตรกรจังหวัดประสานเกษตรกรในพื้นที่ เป็นต้น ซึ่งคณะทำงานระดับตำบลควรพิจารณาหาช่องทางในการประเมินคุณสมบัติเป็นกลุ่มให้ได้มากที่สุดก่อนการสำรวจเกษตรกรที่บ้านหรือที่แปลงเป็นรายบุคคล เพื่อประหยัดเวลาในการดำเนินงาน โดยการประเมินคุณสมบัติแบบกลุ่มสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

4. การสำรวจและคัดกรองเกษตรกรตามนโยบาย Smart Farmer (ต่อ)

ผลการประเมินคุณสมบัติของเกษตรกรที่จะสรุปว่าเป็น Existing Smart Farmer หรือ Developing Smart Farmer มีความแตกต่างกันอย่างไร

Existing Smart Farmer คือเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer อยู่แล้ว โดยผลจากการคัดกรองผ่านคุณสมบัติด้านรายได้ที่ไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี และผ่านคุณสมบัติพื้นฐานครบทั้ง 6 ข้อ โดยผ่านตัวบ่งชี้อย่างน้อย 1 ตัวในแต่ละคุณสมบัติ แต่ถ้าไม่ผ่านคุณสมบัติด้านรายได้หรือคุณสมบัติพื้นฐานหรือทั้งสองคุณสมบัติเกษตรกรรายนั้นจะอยู่ในกลุ่ม Developing Smart Farmer โดยมีตัวอย่างของผลการคัดกรองในกรณีที่เป็น Existing Smart Farmer และ Developing Smart Farmer ดังนี้

กรณีเป็น Existing Smart Farmer

เงื่อนไข ต้องผ่านทั้ง 2 คุณสมบัติ (ผ่านคุณสมบัติรายได้และคุณสมบัติพื้นฐาน 6 ข้อ โดยผ่านตัวบ่งชี้อย่างน้อย 1 ตัวในแต่ละคุณสมบัติ)

คุณสมบัติด้านรายได้		
1. มีรายได้รวมทางการเกษตรไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี		
☒ ใช่	☐ ไม่ใช่	
คุณสมบัติพื้นฐาน		
1. มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่		
1.1 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่	1.2 ☐ ใช่ ☒ ไม่ใช่	
2. มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ		
2.1 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่	2.2 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่	2.3 ☐ ใช่ ☒ ไม่ใช่
3. มีการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด		
3.1 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่	3.2 ☐ ใช่ ☒ ไม่ใช่	3.3 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่
4. มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค		
4.1 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่	4.2 ☐ ใช่ ☒ ไม่ใช่	
5. มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม		
5.1 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่	5.2 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่	
6. มีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร		
6.1 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่	6.2 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่	6.3 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่

กรณีเป็น Developing Smart Farmer

เงื่อนไข ไม่ผ่านคุณสมบัติใดคุณสมบัติหนึ่งหรือไม่ผ่านทั้ง 2 คุณสมบัติ

คุณสมบัติด้านรายได้		
1. มีรายได้รวมทางการเกษตรไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี		
☒ ใช่	☐ ไม่ใช่	หรือ ☐ ใช่ ☒ ไม่ใช่
คุณสมบัติพื้นฐาน		
1. มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่		
1.1 ☐ ใช่ ☒ ไม่ใช่	1.2 ☐ ใช่ ☒ ไม่ใช่	
2. มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ		
2.1 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่	2.2 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่	2.3 ☐ ใช่ ☒ ไม่ใช่
3. มีการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด		
3.1 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่	3.2 ☐ ใช่ ☒ ไม่ใช่	3.3 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่
4. มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค		
4.1 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่	4.2 ☐ ใช่ ☒ ไม่ใช่	
5. มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม		
5.1 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่	5.2 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่	
6. มีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร		
6.1 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่	6.2 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่	6.3 ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่

5. การคัดเลือก Smart Farmer ต้นแบบ

Q การคัดเลือก Smart Farmer ต้นแบบมีขั้นตอนการคัดเลือกอย่างไร **?**

A ขั้นตอนหลักๆ ในการคัดเลือก Smart Farmer ต้นแบบมีขั้นตอนการคัดเลือกเป็นลำดับ ดังนี้

1 พิจารณารายชื่อเกษตรกรจากการสำรวจ คัดกรอง Smart Farmer ที่อาจเป็น Smart Farmer ต้นแบบได้

2 พิจารณาว่ากิจกรรมที่เกษตรกรทำเข้าข่าย Smart Farmer ต้นแบบสาขาใด

สาขาที่ระบุในคู่มือฯ ตอนที่ 1

ข้าว ปาล์มน้ำมัน ยางพารา
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน
ประมง ปศุสัตว์ เกษตร
ผสมผสาน Young Smart
Farmer หม่อนไหม บัญชี

สาขาอื่นๆ

ถ้าคณะกรรมการระดับจังหวัดเห็นควรกำหนดให้มีต้นแบบในสาขานั้นๆ ให้ติดต่อกิจกรรมที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรหรือกิจกรรมทางการเกษตรเพื่อกำหนดคุณสมบัติ Smart Farmer ต้นแบบสาขานั้นๆ

3 คัดเลือกโดยการประเมินคุณสมบัติตามแบบฟอร์มที่ระบุ โดยพิจารณา ร่วมกับการดูแปลงและการสัมภาษณ์เกษตรกรที่จะคัดเลือกเป็น Smart Farmer ต้นแบบ

4 สรุปผลการประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ต้นแบบ

Q ควรเตรียมการสำหรับการถอดบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบอย่างไร **?**

A คณะทำงานระดับจังหวัดสามารถกำหนดแนวทางการถอดบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบในพื้นที่ได้ในหลายลักษณะ เช่น ให้เจ้าหน้าที่ในคณะทำงานระดับตำบลถอดบทเรียนไปพร้อมกับการคัดกรอง Existing Smart Farmer และ Developing Smart Farmer และการประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ต้นแบบเลย หรือจัดทีมงานถอดบทเรียนในแต่ละสาขาหรือมอบหมายหน่วยงานในสังกัดกระทรวงรับผิดชอบในสาขาที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของตนเองทำการถอดบทเรียน แต่ถึงแม้ว่าจะใช้วิธีใดก็ตามผู้ที่ทำหน้าที่ถอดบทเรียนต้องเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมและทำความเข้าใจประเด็นคำถามเพื่อให้ได้บทเรียนที่มีประโยชน์จาก Smart Farmer ต้นแบบให้มากที่สุด ดังนี้

ทีมงานถอดบทเรียน

1 ทำความเข้าใจประเด็นคำถามสำหรับการถอดบทเรียน

2 เตรียมอุปกรณ์สำหรับการถอดบทเรียนให้พร้อม

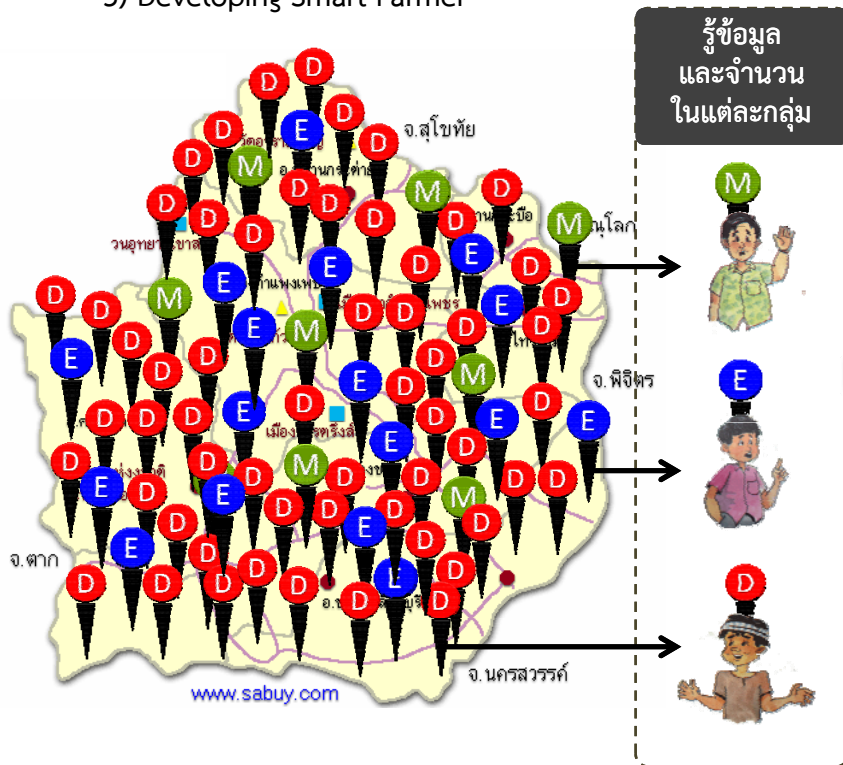

6. ผลสรุปการสำรวจ คัดกรองและคัดเลือก Smart Farmer ต้นแบบในพื้นที่

Q ผลการสำรวจ คัดกรองและคัดเลือก Smart Farmer ต้นแบบในพื้นที่จะเป็นอย่างไร ?

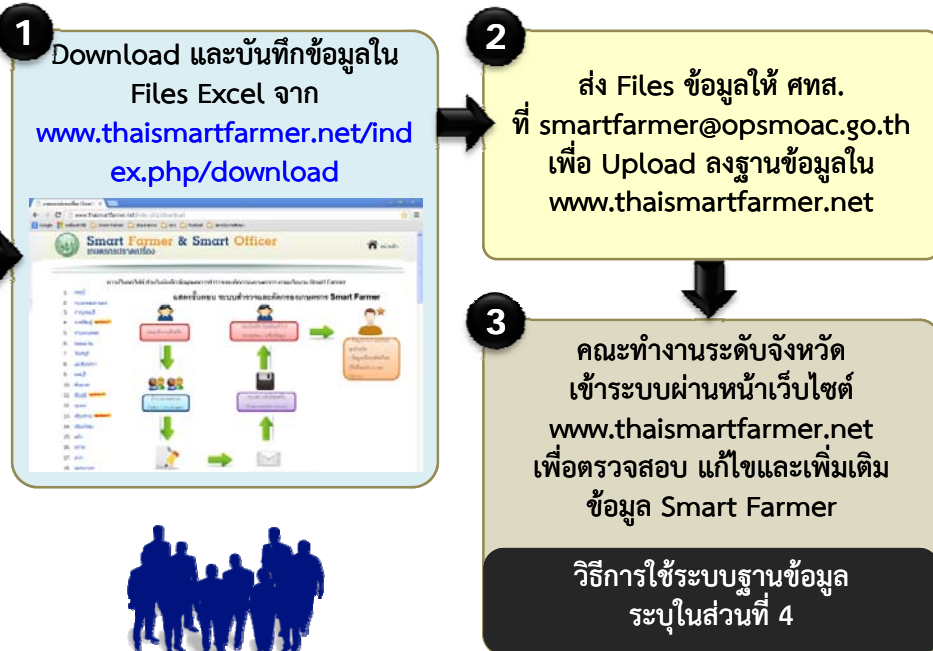
A หลังจากการสำรวจ คัดกรองและคัดเลือก Smart Farmer ต้นแบบแล้ว คณะทำงานระดับจังหวัดจะได้ข้อมูลเกษตรกรที่จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

- 1) Smart Farmer ต้นแบบ
- 2) Existing Smart Farmer
- 3) Developing Smart Farmer

Q คณะทำงานระดับจังหวัดจะต้องบริหารจัดการข้อมูลผลการสำรวจ คัดกรองและคัดเลือก Smart Farmer ต้นแบบอย่างไร ?

A ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ คัดกรองและคัดเลือก Smart Farmer ต้นแบบให้ คณะทำงานระดับจังหวัดบันทึกข้อมูลใน files Excel ที่ Download จาก www.thaismartfarmer.net/index.php/download และนำส่ง files Excel ที่บันทึกข้อมูลแล้ว ส่งให้ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ศทส.) หลังจากนั้น ศทส. จะนำข้อมูลทั้งหมด Upload ลงฐานข้อมูลใน www.thaismartfarmer.net และแจ้งให้คณะทำงานระดับจังหวัด สามารถเข้าไปในระบบเพื่อตรวจสอบ แก้ไขและเพิ่มเติมข้อมูลเกษตรกรได้ต่อไป

7. ตัวอย่างประเด็นพูดคุยในการถอดบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ

สำหรับตัวอย่างประเด็นพูดคุยในการถอดบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ เป็นตัวอย่างที่กำหนดขึ้นเพื่อประกอบการทำความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ในการถอดบทเรียนและนำเสนอบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ ซึ่งเป็นเกษตรกรที่ผ่านการประเมินเป็น Existing Smart Farmer และผ่านการประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ต้นแบบในสาขาที่เกี่ยวข้องแล้ว โดยผู้ที่ทำการถอดบทเรียนต้องสอบถามข้อมูลทั่วไป หลังจากนั้นให้พูดคุยสอบถาม Smart Farmer ต้นแบบเพื่อทำการถอดบทเรียนตามตัวอย่างที่มีรายละเอียด ดังนี้

จากการสำรวจคัดกรอง Existing Smart Farmer และ Developing Smart Farmer ของคณะกรรมการระดับตำบล ที่ชุมชนวัดสำโรง ตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ทราบข้อมูลว่ามีเกษตรกรรายหนึ่งชื่อ **นายดำ ขันยั้ง** เป็นผู้ที่มีความสามารถในการปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์เป็นอย่างมาก จึงได้เดินทางมาที่บ้านและแปลงนาของเกษตรกรรายนี้ เพื่อทำการถอดบทเรียนองค์ความรู้และประสบการณ์ในการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ซึ่งภายหลังจากการสอบถามข้อมูลทั่วไปของนายดำแล้ว ทีมงานถอดบทเรียนก็ได้สอบถามพูดคุยเพื่อถอดบทเรียน รวมทั้งได้ถ่ายภาพและถ่าย VDO สำหรับการนำเสนอบทเรียน ดังนี้

Q: พี่ดำทำนาปลูกข้าวมาตั้งแต่บรรพบุรุษหรือเปล่าครับ แล้วกว่าจะถึงวันนี้พี่ดำผ่านประสบการณ์อะไรบ้าง

A: ใช่ ครอบครัวฉันทำนาตั้งแต่บรรพบุรุษแล้ว แต่ไม่ค่อยประสบความสำเร็จเท่าไร เมื่อก่อนมีที่ดิน 40 ไร่ แต่ทำนาใช้เคมีมากเกินไป ลงทุนเรื่องเคมีมากจนเป็นหนี้สินเยอะ พ่อเลยเอาที่นา 20 ไร่ไปจำนอง แต่ก็ไม่สามารถนำเงินไปไถ่ถอนคืนได้ ก็เลยเสียที่ดินไปเลยครึ่งแปลงตอนประมาณปี พ.ศ. 2530 ตอนนั้นครอบครัวมีความทุกข์มาก พ่อก็ไม่สบายมากเพราะเครียดจัดเลย ตอนนั้นครอบครัวก็คิดที่จะเลิกทำนาแล้วละ

Q: แล้วแรงบันดาลใจหรือจุดเปลี่ยนที่ทำให้พี่ดำยังคงทำนาอยู่จนถึงปัจจุบันคืออะไรครับ

A: ตอนนั้นฉันอายุประมาณ 24 ปีได้ พ่อตีมีเช้ามีดวันหนึ่งเปิด TV ดูน่าจะเป็นสารคดีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องการทำนา รายการค่าน้ำพระราชดำริสของในหลวงที่พระราชทานแก่ผู้นำกลุ่มชาวนาเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2504 ฉันยังจำได้เลย พระองค์ตรัสว่า "ข้าพเจ้ามีโอกาสดำเนินการศึกษาทดลองและทำนาบ้าง และทราบว่าการทำงานนั้น มีความยากลำบากอยู่มาก ไม่น้อย จำเป็นจะต้องอาศัยพันธุ์ข้าวที่ดี และต้องใช้วิชาการต่างๆ ด้วย จึงจะได้ผลเป็นล่ำเป็นสัน อีกประการหนึ่งที่นาฉัน เมื่อสิ้นฤดูทำนาแล้วควรปลูกพืชอื่นๆ บ้างเพราะจะเพิ่มรายได้ให้อีกไม่ใช่น้อย ทั้งจะช่วยให้ดินร่วน ช่วยเพิ่มปุ๋ยจากพืช ทำให้ลักษณะเนื้อดินดีขึ้น เหมาะสำหรับจะทำนาในฤดูต่อไป"

ได้ฟังแล้วสายๆ ฉันเลยรีบไปหาคุณเอกที่เป็นเกษตรตำบลอยู่ตอนนั้น ถามแกว่าพี่อื่นๆ ที่ในหลวงทรงตรัสถึงมีอะไรบ้าง แล้วปลูกยังไง คุณเอกก็บอกฉันว่าเป็นพวกพืชตระกูลถั่ว ถ้าแถวบ้านเราก็น่าจะปลูกพวกถั่วพุ่ม ถั่วพริ้ว ถั่วเขียว และปอเทืองได้ ตอนนั้นก็เลยขอเอกสารกับคำแนะนำของคุณเอกมา โชคดีตอนนั้นกระทรวงเกษตรสนับสนุนพันธุ์ถั่วเขียวด้วยเลยขอมาทดลองปลูก หลังจากเกี่ยวข้าวแล้ว มีผลดีมากเลยพอเก็บถั่วเขียวหมดแล้วไถกลบ จากดินที่ไม่ค่อยดีก็กลับมาดีขึ้น ตอนนั้นจำได้ว่าพอปลูกข้าวรอบใหม่และปุ๋ยเคมีก็ใช้ลดลงเนื่องจากไม่มีเงินทุน แต่กลับได้ข้าวถึง 50 ถังจากเดิมที่ได้ 30 กว่าถัง รายได้เพิ่มขึ้นเยอะเลยทั้งจากข้าวที่ได้มากขึ้นและใช้ต้นทุนน้อยลงแถมยังได้จากถั่วเขียวอีก ตอนนั้นครอบครัวก็เริ่มมีความหวังมากขึ้น ก็เลยตัดสินใจที่จะทำนาต่อไป

Q: คนในครอบครัวหรือเพื่อนบ้านของพี่มีส่วนช่วยสนับสนุนการทำงานจนประสบความสำเร็จหรือเปล่าครับ

A: คนในครอบครัวหรือเพื่อนบ้านทุกคนเลย เพราะลำบากมาด้วยกัน ทำให้เข้าใจและเห็นใจกันมาก ฉันก็สงสารพ่อมาก ก็เลยพยายามหาทางออกให้กับครอบครัวตลอดเวลา โชคดีที่ได้รับคำแนะนำจากคุณเอก (เกษตรตำบลตอนนั้น) รวมทั้งความช่วยเหลือของเพื่อนบ้านตอนลงแขก หวาน ดำนา ทำให้ช่วยลดต้นทุนการทำนาในหมู่บ้านไปเยอะ พวกเราก็ช่วยกันทำนะ

พี่แดงเพื่อนบ้าน: ใช่ๆ

Q: ความภาคภูมิใจในการเป็นชาวนาของพี่คืออะไรครับ

A: ฉันภูมิใจที่สุดก็ตรงที่ฉันทำนาแล้วสามารถซื้อที่ที่โดนยึดคืนมาได้นี่ละ ตอนนั้นจำได้ว่าพ่อดีใจมากเลย

Q: นอกจากซื้อที่นาคืนได้แล้ว ผลที่ได้รับเป็นยังไงบ้าง

A: ตอนนี้ครอบครัวของฉันก็ทำนาเป็นหลัก มีรายได้พอสมควร จากที่ซื้อคืนที่นาที่เอาไปจำนองไว้ 20 ไร่ ตอนนั้นก็ซื้อเพิ่มอีก 20 กว่าไร่ ตอนนี้ก็มียี่สิบดิน 60 กว่าไร่แล้ว พอได้ที่ดินมาเพิ่มก็ได้ปลูกพืชอื่นๆ เพิ่มเติมและแบ่งพื้นที่ไปทำเกษตรผสมผสาน เพื่อลดความเสี่ยงในการขายข้าว เพราะราคาไม่แน่นอน และได้ทดลองปลูกพืชผักอินทรีย์ซึ่งก็ขายดีมากเพราะมีลูกค้ามาซื้อถึงบ้านเลยไม่พอขาย นอกจากนั้น ตอนนี้ปลูกข้าวหอมมะลิแบบอินทรีย์อยู่เพราะได้รับคำแนะนำจากคุณสามารถ (เกษตรตำบลคนปัจจุบัน) เมื่อ 10 ปีก่อนคุณสามารถเพิ่งมารับตำแหน่งใหม่ๆ ก็เป็นคนหนุ่มไฟแรง มีความรู้ มีข้อมูลตลาดต่างประเทศ แกบอกรว่า แนวโน้มตลาดตั้งแต่ตอนนั้นจนถึงวันข้างหน้า คนจะหันไปกินอาหารปลอดภัยที่ปลูกโดยวิธีอินทรีย์ไม่ใช่สารเคมีเลย ตอนนั้นก็ยังงงๆ ว่าจะทำได้ยังไง ตอนนี้นี้ปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์มาเรื่อยๆ ได้ไร่ละ 60 กว่าถังแล้วก็พอใจ
ความสำเร็จที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ตอนนี้องค์กรทั้งสามคนได้เรียนหนังสือสูงๆ คนโต เค้าเรียน

เกษตรกรเพราะเค้าโตมากับการช่วยพ่อทำเกษตร เค้าเลยอยากเรียนเกษตรมาพัฒนาที่บ้าน ฉันทก็ได้เทคนิคใหม่ๆ จากเค้าเยอะ อีกสองคนเค้าก็เรียนอย่างที่เค้าอยากเรียน แต่ที่สำคัญเวลาว่างทุกคนก็จะกลับมาทำเกษตรทุกคน ทำนาเป็นกันทุกคน อันนี้ฉันพอใจมาก

Q: กว่าจะประสบความสำเร็จอย่างนี้ พี่ตำเจอปัญหาในการทำนาอะไรบ้างและพี่ตำแก้ไขอย่างไร

A: เมื่อก่อนทำนามีปัญหาหลายอย่าง ตั้งแต่การเตรียมพื้นที่ การปรับหน้าดินต้องใช้ต้นทุนสูง ตอนแรกก็พยายามแก้ไขด้วยตนเองก่อน แต่ก็ได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้านโดยรวมกลุ่มกันจ้างรถไถมาทำให้ลดต้นทุนไปได้เยอะ ต่อมาได้เข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ ที่สหกรณ์ก็จะมีบริการไถให้โดยคิดแต่ค่าน้ำมันซึ่งก็ลดต้นทุนไปได้มาก ปัญหาหน้าไม่พอทำนาในตอนแรกๆ ต้องรอน้ำฝนอย่างเดียวฉันเลยใช้วิธีขุดสระและเก็บน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้งตอนนี้เลยไม่มีปัญหาเรื่องน้ำเลย ถ้ามีโรคแมลงศัตรูข้าวติดต่อเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลรวมทั้งนักวิชาการจากศูนย์วิจัยข้าวใกล้ๆ นี้ ก็จะได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

Q: ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการทำเกษตรของพี่ตำคืออะไร

A: เคยกลับไปย้อนคิดเหมือนกันว่าฉันทำมาจนมีวันนี้ได้อย่างไร ซึ่งก็พบว่าสิ่งที่ทำให้ประสบความสำเร็จที่สำคัญที่สุดคือ

อันแรกเลยคือ ตัวฉันเอง เมื่อก่อนก็ไม่ค่อยกล้าจะทำอะไร ไม่ค่อยกล้าถามใคร แต่พอเห็นพ่อเสียใจที่เสียที่ดินไปคราวนั้น ฉันก็กลับมานั่งคิดแล้วว่าคงต้องทำอะไรสักอย่าง เลยเริ่มจากเปลี่ยนความคิดของตนเองให้คำมั่นกับตัวเองว่าทุกอย่างต้องแก้ไขได้ ต้องทำได้ พยายามชวนขยายหาความรู้เพิ่มเติมทุกช่องทาง ถามทุกอย่างที่อยากรู้ ดูตัวอย่างเกษตรกรคนอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จ ติดต่อเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลอย่างสม่ำเสมอ ดูข่าวสาร สารคดีด้านการเกษตรเป็นประจำเพราะจะมีความรู้ดีๆ มากมาย ปรับมาใช้กับที่นาของฉันแบบลองผิดลองถูกเรื่อยมาจนเจอวิธีการที่ใช้ได้

อันที่สองคือ มีทรัพยากรที่ดี ก็เกิดจากการใช้ความรู้ที่ได้รับมาปรับปรุงทรัพยากรต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น ดินที่ดีขึ้นเนื่องจากการปลูกพืชตระกูลถั่วหลังนาตามพระราชดำริ การลดใช้ปุ๋ยเคมีไม่เผาตอซังทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ขึ้นมาเป็นลำดับ มีน้ำเพียงพอเนื่องจากการแบ่งพื้นที่ขุดสระและมีการบริหารการใช้น้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด แปลงของเหลือใช้หรือพวงวัชพืชมาทำปุ๋ยใช้หมักของเหลือก็ไม่มีเพราะทุกอย่างในแปลงมีประโยชน์หมด

อันที่สามคือ มีเพื่อนที่ดี ทั้งเพื่อนบ้านในชุมชนที่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เจ้าหน้าที่เกษตรตำบลหลายๆ คนที่ผ่านมาก็คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ การเป็นสมาชิกของสหกรณ์ก็ช่วยได้มากเลย เรื่องปัจจัยการผลิต และจัดการตอนขายข้าวหอมมะลิอินทรีย์ให้สมาชิก

อันที่สี่คือ สินค้าตลาดต้องการ จากการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ และผักผลไม้อินทรีย์ซึ่งมีการสั่งซื้อล่วงหน้าทำให้ลดความเสี่ยงในการผลิตและสามารถประมาณการรายได้ที่จะได้รับจากการผลิตในแต่ละครั้งได้เลย

Q: แสดงว่าในการปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ของพี่ที่ต้องมีเทคนิค มีกระบวนการที่ดี ทำให้ประสบความสำเร็จหรือไม่ครับ

A: ก็มีนะ การปลูกข้าวอินทรีย์ให้ได้ผลดีเนี่ย สำคัญที่สุดก็คือ ต้องไม่ใช่สารเคมีอย่างเคร่งครัด การไม่ใช่เคมีมันมีข้อดีหลายอย่าง คือ นอกจากจะทำให้ได้ผลผลิตข้าวที่มีคุณภาพสูง ได้มาตรฐาน และปลอดภัยจากสารพิษทั้งผู้ปลูกและผู้กินแล้ว ยังเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมด้วย จริงๆ แล้วการปลูกข้าวอินทรีย์ทำไม่ยากหรอก แต่ต้องอาศัยความขยันอดทน ค่อนข้างมาก เพราะกิจกรรมจะเยอะมากเลย เช่น ต้องปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดินโดยการปลูกพืชหมุนเวียน ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ควบคุมโรค แมลงและสัตว์ศัตรูข้าวโดยวิธีผสมผสานที่ไม่ใช้สารเคมี รักษาสมดุลของศัตรูธรรมชาติ เลือกใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมมีความต้านทาน จัดการพืชดิน และน้ำ ให้ถูกต้องเหมาะสมกับความต้องการของต้นข้าวเพื่อให้ต้นข้าวเจริญเติบโตได้ดี จัดสภาพแวดล้อมไม่ให้เกิดการระบาดของโรค แมลงและสัตว์ศัตรูข้าว เป็นต้น ถ้าทำได้อย่างนี้ ก็จะทำให้ต้นข้าวที่ปลูกให้ผลผลิตสูงในระดับที่น่าพอใจ วิธีการปลูกข้าวอินทรีย์ ฉันทก็ได้รับคำแนะนำจากศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์จังหวัดต่างๆ นี่แหละ คุณสามารถเฝ้าพาไป วิธีการที่ฉันทใช้ในการปลูกก็คือ

เรื่องแรกเป็นการเลือกพื้นที่ปลูก ฉันทกับเพื่อนบ้านเลือกพื้นที่ติดต่อกันโดยใช้รถไถไถคราดเดียวกัน เรื่องดินไม่มีปัญหาตั้งแต่ปลูกพืชหมุนเวียนสลับกันทำให้ดินอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติมีธาตุอาหารที่จำเป็น มีน้ำพอสำหรับการปลูกข้าวเพราะขุดสระเก็บน้ำไว้ พื้นที่ก็ไม่ได้ใช้สารเคมีมานาน เพื่อนบ้านก็ไม่ใช่เหมือนกัน ทำให้พื้นที่แถวนี้เหมาะสมมากในการปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ สำหรับการเตรียมดินหลังจากเก็บเกี่ยวแล้วก็ทำการไถตะ ไถแปร คราด และทำเทือกคล้ายๆ ทำนาปกตินั่นแหละ

เรื่องที่สองเป็นการทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ การปลูกข้าวอินทรีย์ต้องไม่ใช่ปุ๋ยเคมีเลยนะ พยายามรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินให้มากที่สุด ต้องไม่เผาตอซัง ฟางข้าวและเศษวัชพืชในแปลงนาเลย เอาเศษเหล่านั้นหมักไว้ในแปลงนาเพื่อให้เป็นปุ๋ยพืชสด ปลูกพืชหมุนเวียนพวกพืชตระกูลถั่ว ถั่วเขียว ถั่วพุ่ม โสน นอกจากนี้ก็เพิ่มเติมปุ๋ยชนิดอื่นๆ ด้วย ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด นอกจากนี้ฉันทยังใช้น้ำหมักชีวภาพด้วย ก็ได้ผลดี

เรื่องที่สามเป็นการเลือกใช้พันธุ์ข้าว พันธุ์ข้าวที่เลือกใช้ก็เป็นพันธุ์ที่ศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์แนะนำคือพันธุ์ข้าวดอกมะลิ 105 และ กข15 เค้านบอกว่ามีคุณภาพเมล็ดตรงกับความต้องการของคนกิน การปลูกข้าวอินทรีย์ในปัจจุบันส่วนใหญ่ก็ใช้สองพันธุ์นี้ เมล็ดพันธุ์ใช้ของศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์ในช่วงแรกตอนนี้สามารถคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ปลูกเอง ก่อนปลูกก็เอาไปแช่ในสารละลายจุลินทรีย์ (จุลินทรีย์ 1 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร) เป็นเวลานาน 20 ชั่วโมงเพื่อป้องกันโรคที่ติดมากับเมล็ดพันธุ์ล้างด้วยน้ำก่อน แล้วค่อยเอาไปปลูก

เรื่องที่สี่เป็นวิธีปลูก ฉันทใช้วิธีปักดำเพราะได้รับคำแนะนำจากศูนย์วิจัยข้าวว่าการปักดำจะเหมาะสมที่สุดกับการผลิตข้าวอินทรีย์ เพราะการเตรียมดิน ทำเทือก การควบคุมระดับน้ำในนาจะช่วยลดวัชพืชได้ ต้นกล้าที่ใช้ปักดำอายุประมาณ 30 วัน เลือกต้นกล้าที่ดูเจริญเติบโตแข็งแรงดี ไม่มีโรคและแมลงทำลาย ใช้ระยะปลูกที่ถี่กว่าการปลูกข้าวทั่วไปเล็กน้อยคือระยะระหว่างต้นและแถวประมาณหนึ่งศืบ (20 เซนติเมตร) จำนวนต้นกล้า 3-5 ต้นต่อกอกำลังดี

เรื่องที่ห้าระบบการปลูก ฉันทปลูกข้าวอินทรีย์ปีละครั้งเท่านั้น และปลูกพืชหมุนเวียนโดยเฉพาะพืชตระกูลถั่วก่อนและหลังการปลูกข้าว อาจปลูกข้าวอินทรีย์ร่วมกับพืชตระกูลถั่วก็ได้ถ้าสภาพแวดล้อมเหมาะสม เพื่อให้ดินมีความพร้อมสำหรับการปลูกข้าวในแต่ละรอบด้วย

เรื่องที่หกเป็นการควบคุมวัชพืช ฉะนั้นไปที่การเตรียมดินนะ ต้องเตรียมให้เหมาะสม ระดับน้ำก็ควบคุมวัชพืช ใช้วัสดุคลุมดินก็ได้ ถอนด้วยมือบ้าง รวมทั้งปลูกพืชหมุนเวียน ก็จะช่วยได้มาก

เรื่องที่เจ็ดเป็นการป้องกันกำจัดโรค แมลง และสัตว์ศัตรูพืช วิธีการที่ฉันทใช้ในการป้องกันกำจัดโรค แมลง และสัตว์ศัตรูพืชก็คือ ใช้ข้าวพันธุ์ต้านทานซึ่งเป็นพันธุ์ที่ศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์แนะนำ ร่วมกับการคัดเลือกพันธุ์จนได้พันธุ์ที่เหมาะสม เตรียมแปลงให้ดี กำหนดช่วงเวลาปลูกให้เหมาะสม ใช้อัตราเมล็ดและระยะปลูกที่เหมาะสม การปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อตัดวงจรระบาดของโรค แมลงและสัตว์ศัตรูข้าว จัดการน้ำให้ดีเพื่อให้ต้นข้าวเจริญเติบโตดี สมบูรณ์และแข็งแรง สามารถลดการทำลายของโรค แมลงและสัตว์ศัตรูข้าวได้ มีการกำจัดวัชพืช การกำจัดเศษซากพืชที่เป็นโรคโดยใช้ปูนขาว หรือกำมะถันผง ใช้ตัวห้ำ ตัวเบียน และศัตรูธรรมชาติเพื่อช่วยควบคุมแมลงและสัตว์ศัตรูข้าว นอกจากนี้ฉันทปลูกพืชขับไล่แมลงบนคันนา พวกตะไคร้หอม สะเดา ข่า และแคฝรั่ง เอามาตำแล้วฉีดพ่นกันแมลง ใช้แสงไฟล่อ ใช้กับดัก และใช้กาบเหนียว ฉันทใช้หลายๆ วิธีช่วยกัน เพื่อไม่ให้เคมีนั่นเอง

เรื่องแปดการจัดการน้ำ อันนี้สำคัญมาก ต้องรักษาระดับน้ำให้ดี เพราะระดับน้ำสัมพันธ์กับการเติบโตทางลำต้นและการให้ผลผลิตของข้าวโดยตรง ในช่วงปักดำจนถึงแตกกอถ้าระดับน้ำสูงมากจะทำให้ข้าวสูงเพื่อหนีน้ำ ต้นจะล้มง่าย ช่วงนี้ควรรักษาระดับน้ำให้อยู่ที่ประมาณ 5 เซนติเมตร แต่ถ้าต้นข้าวขาดน้ำจะทำให้วัชพืชเติบโตแข่งกับต้นข้าวได้ ดังนั้นระดับน้ำที่เหมาะสมต่อการปลูกข้าวอินทรีย์ ตลอดฤดูปลูกควรเก็บรักษาไว้ที่ปริมาณ 5-15 เซนติเมตร จนถึงระยะก่อนเก็บเกี่ยวประมาณ 7-10 วัน จึงระบายน้ำออกเพื่อให้ข้าวสุกแก่พร้อมกัน และที่นาแห้งเหมาะต่อการเกี่ยวข้าว

เรื่องเก้าก็เป็นตอนเกี่ยวข้าว สีข้าว นวดข้าวและลดความชื้น ฉันทเกี่ยวข้าวหลังจากออกดอกประมาณ 28-30 วัน สังเกตจากเมล็ดในรวงข้าวสุกแก่เมล็ดเปลี่ยนเป็นสีฟาง เรียกว่า ระยะพลับพลึง เมื่อก่อนจะใช้เคียวเกี่ยว ต้องตากฟ่อนข้าวในนาประมาณ 2-3 แดด แล้วจึงรวมกองแล้วนวด ตอนนี้ใช้รถเกี่ยวนวด แต่หลังเกี่ยวข้าวยังมีความชื้นสูง ต้องตากบนลานแดดจัดๆ สัก 1-2 วัน พลิกกลับเมล็ดข้าววันละ 3-4 ครั้ง ให้ความชื้นเหลือประมาณ 14 เปอร์เซ็นต์ หรือต่ำกว่านั้น แล้วจึงนำข้าวไปเก็บในยุ้งฉางเพื่อให้มีคุณภาพการสีดี ต้องแยกสีต่างหากจากข้าวทั่วไปด้วยนะ ซึ่งเรื่องสีและบรรจุถุง รวมทั้งขาย สหกรณ์จัดการให้ ซึ่งตลาดหลักตอนนี้เป็นตลาดต่างประเทศแถวยุโรป เค้ายังต้องการอีกเยอะ หหมดห่วงเลย

Q: กระบวนการเหล่านี้ที่ทำได้เคยแนะนำเกษตรกรคนอื่นๆ ในชุมชนอย่างไรบ้าง

A: แน่นอนอยู่แล้ว ฉันทนี่แหละเป็นคนเริ่มทำข้าวหอมมะลิอินทรีย์ในตำบลนี้เลยนะ ตอนที่เริ่มทำใหม่ๆ ก็มีแต่คนมาถามว่ามันจะเป็นไปได้หรือ ทำอินทรีย์เนี่ย ฉันทก็ไม่ได้ว่าอะไร แต่พอทำสำเร็จและเริ่มขายได้ มีคำสั่งซื้อเข้ามา ที่สำคัญราคาสูงกว่าการปลูกข้าวทั่วไปมาก คราวนี้ล่ะ เริ่มมาถามกันใหญ่ว่าทำยังไง ฉันทก็ไม่ได้ปิดบังอะไร บอกหมดเลย ฉันทยังเคยไปพูดในตอนประชุมสหกรณ์การเกษตรเลยนะ และก็พาคนสนใจมาดูที่นาด้วย ตอนนี้อย่างไรก็ทำข้าวอินทรีย์กันส่วนใหญ่

Q: ในฐานะที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ พี่ดำมีข้อคิดในการประกอบอาชีพการเกษตร เพื่อให้ผู้อื่นได้ศึกษาและนำวิธีการไปปรับใช้อย่างไรบ้าง

A: ฉันคิดว่าการทำการเกษตรชนิดใดก็ตาม เกษตรกรต้องมีความรู้ ใฝ่รู้อยู่ตลอดเวลา หูไวตาไว กระจตือหรือวันที่จะรับความรู้ใหม่ๆ เข้ามาเพิ่มเติม เพราะวิธีการใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์จะมีเข้ามาเสมอ รวมทั้งข้อมูลด้านการตลาดที่จะทำให้ขายสินค้าได้ราคาอันนี้สำคัญมากเพราะจะทำให้สามารถทำการเกษตรได้ต่อเนื่อง ต้องฟังข่าวสารให้มากเพราะทำให้เรารู้ถึงแนวโน้มของตลาดว่า คนกินต้องการกินแบบไหน เพราะเราต้องปลูกตามใจคนกินจึงจะขายได้ราคา โดยตอนนี้และต่อไปข้างหน้า คนดูแลสุขภาพตัวเองมากขึ้น สินค้าต้องปลอดภัย ต้องดูแลสิ่งแวดล้อม เกษตรกรอย่างเราก็ต้องปรับตัว ปรับปรุงการปลูกให้ดี ให้ต้นทุนต่ำ การใช้วิธีอินทรีย์เป็นทางออกที่ดีมาก ฉันจึงอยากแนะนำให้เกษตรกรคนอื่นๆ หันมาใช้วิธีอินทรีย์ในการทำการเกษตรให้มากขึ้น

ขอบคุณครับพี่ดำ วันนี้ได้ความรู้กับเทคนิคต่างๆ มากเลย

ไม่เป็นไร ยินดีๆ วันหลังมาคุยกันอีกนะ ว่าแต่ที่ถอดบทเรียนนี้ จะเอาไปทำอะไรล่ะ

เอาไปเป็นความรู้และตัวอย่างให้เกษตรกรคนอื่นๆ นะครับ

เออดีเหมือนกัน ฉันว่ากระทรวงเกษตรน่าจะรวบรวมเทคนิคหรือทำวิจัยกับเกษตรกรที่ปลูกพืชแต่ละชนิดตั้งแต่เริ่มต้นจนขาย ออกมาเป็นชุดๆ เป็นพืชแต่ละชนิดที่ได้ผลและต้นทุนต่ำๆ กำไรงามๆ ไว้แนะนำเกษตรกรนะ ฉันว่าน่าจะได้ประโยชน์มากเลย อย่างเช่น เรื่องข้าวอินทรีย์นี้ ฉันก็มีเทคนิคอย่างที่เราเล่าแต่ฉันก็อยากรู้เหมือนกันว่าคนอื่น ๆ เขาทำกันยังไง จะได้มาปรับใช้

เป็นความคิดที่ดีมากครับ ขอบคุณครับ

8. ตัวอย่างการนำเสนอบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ

ภายหลังจากการถอดบทเรียนนายดำ ชัยนึ่ง Smart Farmer ต้นแบบสาขาข้าว แล้วทีมงานที่ถอดบทเรียนได้นำข้อมูลต่างๆ มาประมวลเพื่อนำเสนอบทเรียนของนายดำ ชัยนึ่ง ตามรูปแบบการนำเสนอบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ ที่คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer กำหนดดังนี้

นายดำ ชัยนึ่ง

Smart Farmer ต้นแบบ สาขาข้าว

“ผู้นำการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์คุณภาพแห่งอำเภอลำปลายมาศ”

จากขบวนการที่ประสบปัญหาหนี้สินที่ดินถูกยึด ได้ปรับความคิดของตนเองจากความท้อแท้สิ้นหวัง สู้คนใฝ่รู้ จากจุดเปลี่ยนสำคัญ เมื่อได้รับฟังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานแก่ผู้นำกลุ่มชาวนาเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2504 ในสารคดีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรื่องการทำนา ความว่า

"ข้าพเจ้ามีโอกาสดำรงศึกษาการทดลองและทำนามาบ้าง และทราบดีว่าการทำนานั้น มีความยากลำบากอยู่มากในน้อย จำเป็นจะต้องอาศัยพันธุ์ข้าวที่ดี และต้องใช้วิชาการต่างๆ ด้วย จึงจะได้ผลเป็นล่ำเป็นสัน อีกประการหนึ่งที่ทำนานั้น เมื่อสิ้นฤดูทำนาแล้วควรปลูกพืชอื่น ๆ บ้าง เพราะจะเพิ่มรายได้ให้อีกไม่ใช่น้อย ทั้งจะช่วยให้ดินร่วน ช่วยเพิ่มปุ๋ยจากพืช ทำให้ลักษณะเนื้อดินดีขึ้น เหมาะสำหรับจะทำนาในฤดูต่อไป"

นับเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ Smart Farmer ต้นแบบคนนี้ เข้าสู่วิถีของการเกษตรแบบอินทรีย์ โดยเริ่มต้นจากการปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อเพิ่มธาตุอาหารในดินสลับกับการปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ และลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีต่างๆ จนในที่สุดสามารถเลิกใช้สารเคมีได้ ด้วยความสามารถในการประยุกต์ใช้หลากหลายวิถีทางธรรมชาติ ซึ่งเป็นไบเบิกทางสำคัญนำไปสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกท.) เป็นผลผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ที่มีคุณภาพสูง มีความปลอดภัย เป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศโดยเฉพาะในสหภาพยุโรป ทำให้ปัจจุบันนายดำมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีโอกาสตอบแทน ช่วยเหลือเพื่อนบ้านและชุมชนด้วยวิถีแห่งเกษตรอินทรีย์ที่เชี่ยวชาญ

ประเด็นที่แสดงถึงความโดดเด่นและมีการปฏิบัติที่ดี

1. เชี่ยวชาญการประยุกต์ใช้วิถีทางธรรมชาติเพื่อลดการใช้สารเคมี

การปลูกข้าวอินทรีย์ให้ได้ผลดี ต้องไม่ใช้สารเคมีอย่างเคร่งครัด การไม่ใช้เคมีมันมีข้อดีหลายอย่าง คือ นอกจากจะทำให้ได้ผลผลิตข้าวที่มีคุณภาพสูง ได้มาตรฐาน และปลอดภัยจากสารพิษทั้งผู้ปลูกและผู้กินแล้ว ยังเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมด้วย การปลูกข้าวอินทรีย์ทำได้ไม่ยาก แต่ต้องอาศัยความขยันอดทนค่อนข้างมาก เพราะมี

กิจกรรมที่ต้องทำมาก เช่น ต้องปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดินโดยการปลูกพืชหมุนเวียน ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ควบคุมโรค แมลง และศัตรูข้าวโดยวิธีผสมผสานที่ไม่ใช้สารเคมี รักษาสมดุลของศัตรูธรรมชาติ เลือกใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมมีความต้านทานจัดการพืช ดิน และน้ำ ให้ถูกต้องเหมาะสมกับความต้องการของต้นข้าวเพื่อให้ต้นข้าวเจริญเติบโตได้ดี จัดสภาพแวดล้อมไม่ให้เหมาะสมต่อการระบาดของโรค แมลงและศัตรูที่เป็นศัตรูของข้าว เป็นต้น ถ้าทำได้อย่างนี้ ก็จะทำให้ต้นข้าวที่ปลูกให้ผลผลิตสูงในระดับที่น่าพอใจ

2. จัดการทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม

2.1 การเลือกพื้นที่ปลูก เลือกพื้นที่ติดต่อกันโดยใช้รถไถไถคราดเดียวกัน เรื่องดินไม่มีปัญหาตั้งแต่ปลูกพืชหมุนเวียน สลับกันทำให้ดินอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติมีธาตุอาหารที่จำเป็น มีแหล่งน้ำสำหรับการปลูกพอเพราะขุดสระเก็บน้ำไว้ พื้นที่ที่ไม่ได้ใช้สารเคมีมานาน ทำให้พื้นที่ที่มีความเหมาะสมมากในการปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ สำหรับการเตรียมดินหลังจากเก็บเกี่ยวแล้วก็ทำการไถตะ ไถแปร คราด และทำเทือก

2.2 การทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ การปลูกข้าวอินทรีย์ต้องหลีกเลี่ยงการใช้ปุ๋ยเคมี พยายามรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินให้มากที่สุด ไม่เผาตอซัง ฟางข้าวและเศษวัชพืชในแปลงนา โดยเอาเศษเหล่านั้นหมักไว้ในแปลงนาเพื่อให้เป็นปุ๋ยพืชสด ปลูกพืชหมุนเวียนพวกพืชตระกูลถั่ว ถั่วเขียว ถั่วพรี้า โสน นอกจากนี้ก็เพิ่มเติมปุ๋ยชนิดอื่นๆ ด้วย ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และใช้น้ำหมักชีวภาพ

3. กระบวนการผลิตได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกท.)

3.1 การเลือกใช้พันธุ์ข้าว พันธุ์ข้าวที่เลือกใช้ก็เป็นพันธุ์ที่ศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์แนะนำ คือพันธุ์ข้าวดอกมะลิ 105 และ กข15 เนื่องจากมีคุณภาพเมล็ดตรงกับความต้องการของผู้บริโภค การปลูกข้าวอินทรีย์ในปัจจุบันส่วนใหญ่ก็ใช้สองพันธุ์นี้ เมล็ดพันธุ์ใช้ของศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์ในช่วงแรกตอนนี้สามารถคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ปลูกเอง ก่อนปลูกก็เอาไปแช่ในสารละลายจุนสี (จุนสี 1 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร) เป็นเวลานาน 20 ชั่วโมงเพื่อป้องกันโรคที่ติดมากับเมล็ดพันธุ์ล้างด้วยน้ำก่อน แล้วค่อยนำไปปลูก

3.2 วิธีปลูก ใช้วิธีปักดำเพราะได้รับคำแนะนำจากศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์ว่าการปักดำจะเหมาะสมที่สุดกับการผลิตข้าวอินทรีย์ เพราะการเตรียมดิน ทำเทือก การควบคุมระดับน้ำในนาจะช่วยลดวัชพืชได้ ต้นกล้าที่ใช้ปักดำอายุประมาณ 30 วัน เลือกต้นกล้าที่ดูเจริญเติบโตแข็งแรงดี ไม่มีโรคและแมลงทำลาย ใช้ระยะปลูกที่ถี่กว่าการปลูกข้าวทั่วไปเล็กน้อยคือระยะระหว่างต้นและแถวประมาณหนึ่งคืบ (20 เซนติเมตร) จำนวนต้นกล้า 3-5 ต้นตอกอ

3.3 ระบบการปลูก ปลูกข้าวอินทรีย์ปีละหนึ่งครั้ง และปลูกพืชหมุนเวียนโดยเฉพาะพืชตระกูลถั่วก่อนและหลังการปลูกข้าว อาจปลูกข้าวอินทรีย์ร่วมกับพืชตระกูลถั่วก็ได้ถ้าสภาพแวดล้อมเหมาะสม เพื่อให้ดินมีความพร้อมสำหรับการปลูกข้าวในแต่ละรอบ

3.4 การควบคุมวัชพืช เน้นไปที่การเตรียมดินต้องเตรียมให้เหมาะสม ใช้ระดับน้ำควบคุมวัชพืช ใช้วัสดุคลุมดิน ถอนด้วยมือ รวมทั้งปลูกพืชหมุนเวียนประกอบกัน

3.5 การป้องกันกำจัดโรค แมลง และสัตว์ที่เป็นศัตรูพืช วิธีการที่ใช้ในการป้องกันกำจัดโรค แมลง และสัตว์ศัตรูพืชก็คือ ใช้ข้าวพันธุ์ต้านทานซึ่งเป็นพันธุ์ที่ศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์แนะนำร่วมกับการคัดเลือกพันธุ์จนได้พันธุ์ที่เหมาะสม เตรียมแปลงให้ดี กำหนดช่วงเวลาปลูกให้เหมาะสม ใช้อัตราเมล็ดและระยะปลูกที่เหมาะสม การปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อตัดวงจรการระบาดของโรค แมลงและสัตว์ศัตรูข้าวได้ จัดการน้ำให้ดีเพื่อให้ต้นข้าวเจริญเติบโตดี สมบูรณ์และแข็งแรง สามารถลดการทำลายของโรค แมลงและสัตว์ศัตรูข้าวได้ มีการกำจัดวัชพืช การกำจัดเศษซากพืชที่เป็นโรคโดยใช้ปูนขาว หรือกัมมันตภาพ ใช้ตัวห้ำตัวเบียนและศัตรูธรรมชาติเพื่อช่วยควบคุมแมลงและสัตว์ศัตรูข้าว นอกจากนี้ได้ปลูกพืชขับไล่แมลงบนคันนา พวกตะไคร้หอม สะเดา ข่า และแคฝรั่ง เอามาตำแล้วฉีดพ่นกันแมลง ใช้แสงไฟล่อ ใช้กับดัก และใช้กาวเหนียว ซึ่งได้ใช้หลายๆ วิธีช่วยกัน เพื่อไม่ใช่สารเคมี

3.6 การจัดการน้ำ นายดำให้ความสำคัญมาก ต้องรักษาระดับน้ำให้ดี เพราะระดับน้ำสัมพันธ์กับการเติบโตทางลำต้นและการให้ผลผลิตของข้าวโดยตรง ในช่วงปักดำจนถึงแตกกอถ้าระดับน้ำสูงมากจะทำให้ข้าวสูงเพื่อหนีน้ำ ต้นจะล้มง่าย ช่วงนี้ควรรักษาระดับน้ำให้อยู่ที่ประมาณ 5 เซนติเมตร แต่ถ้าต้นข้าวขาดน้ำจะทำให้วัชพืชเติบโตแข่งกับต้นข้าวได้ ดังนั้นระดับน้ำที่เหมาะสมต่อการปลูกข้าวอินทรีย์ ตลอดฤดูปลูกควรเก็บรักษาไว้ที่ปริมาณ 5-15 เซนติเมตร จนถึงระยะก่อนเก็บเกี่ยวประมาณ 7-10 วัน จึงระบายน้ำออกเพื่อให้ข้าวสุกแก่พร้อมกัน และที่นาแห้งเหมาะต่อการเกี่ยวข้าว

3.7 การเกี่ยวข้าว สีข้าว นวดข้าวและการลดความชื้น ทำการเกี่ยวข้าวหลังจากออกดอกประมาณ 28-30 วัน สังเกตจากเมล็ดในรวงข้าวสุกแก่เมล็ดเปลี่ยนเป็นสีฟาง เรียกว่า ระยะพลับพลึง เมื่อก่อนจะใช้เคียวเกี่ยว ต้องตากฟ่อนข้าวในนาประมาณ 2-3 แดด แล้วจึงรวมกองหลังจากนั้นจึงทำการนวด ปัจจุบันใช้รถเกี่ยวนวด แต่หลังเกี่ยวข้าวยังมีความชื้นสูง ต้องตากบนลานแดดจัดๆ ใช้เวลา 1-2 วัน พลิกกลับเมล็ดข้าววันละ 3-4 ครั้ง ให้ความชื้นเหลือประมาณ 14 เปอร์เซ็นต์ หรือน้อยกว่านั้น

จากการใช้กระบวนการผลิตแบบนี้ทำให้นายดำได้ผลผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ในปริมาณ 652 กิโลกรัม/ไร่ ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยผลผลิตของพันธุ์ กข15 ที่ 560 กิโลกรัมต่อไร่

4. ไร้ปัญหาการตลาดจากคำสั่งซื้อล่วงหน้าจากตลาดต่างประเทศผ่านกลไกสหกรณ์การเกษตร

สำหรับประเด็นด้านการตลาด สหกรณ์การเกษตรที่นายดำเป็นสมาชิกได้ดำเนินการด้านการตลาดให้กับเกษตรกรที่ปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ทั้งในการเจรจากับตัวแทนผู้ส่งออกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ในตลาดสหภาพยุโรป ซึ่งมีคำสั่งซื้อจากต่างประเทศล่วงหน้าและรับซื้อในปริมาณไม่จำกัดเนื่องจากตลาดข้าวหอมมะลิอินทรีย์ในยุโรปยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้สหกรณ์การเกษตรยังสามารถเจรจาให้ราคาข้าวหอมมะลิอินทรีย์ของเกษตรกรมีราคาสูง โดยมีการบริหารจัดการหลังการรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรที่มีมาตรฐาน ทั้งยังฉางเพื่อเก็บเมล็ดข้าวให้มีคุณภาพการสีดี โดยแยกสีต่างหากจากข้าวทั่วไป ทำการบรรจุถุงที่มีตราสินค้าที่ชัดเจนมีมาตรฐาน การดำเนินการหลายๆ อย่าง ทำให้เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์สามารถปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ที่มีคุณภาพออกสู่ตลาดได้อย่างต่อเนื่อง เพราะไม่ต้องกังวลเรื่องการตลาดอีกต่อไป

5. ข้อคิดในการประกอบอาชีพเกษตรกรจาก Smart Farmer ต้นแบบ

5.1 ฝากถึงเกษตรกร การทำการเกษตรชนิดใดก็ตาม เกษตรกรต้องมีความรู้ ใฝ่รู้อยู่ตลอดเวลา หูไวตาไว กระจตือรือร้นที่จะรับความรู้ใหม่ๆ เข้ามาเพิ่มเติมเสมอ เพราะวิธีการใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์จะมีเข้ามาเสมอ รวมทั้งข้อมูลด้านการตลาดที่จะทำให้ขายสินค้าได้ราคาอันนี้สำคัญมากเพราะจะทำให้สามารถทำการเกษตรได้ต่อเนื่อง ต้องฟังข่าวสารให้มากเพราะทำให้เรารู้ถึงแนวโน้มของตลาดว่าคนกินต้องการกินแบบไหน เพราะเราต้องปลูกตามใจคนกินจึงจะขายได้ราคา โดยตอนนี้และต่อไปข้างหน้า คนดูแลสุขภาพตัวเองมากขึ้น สินค้าต้องปลอดภัย ต้องดูแลสิ่งแวดล้อม เกษตรกรต้องปรับตัว ปรับปรุงการปลูกให้ดีขึ้น ทุนต่ำ การใช้วิธีอินทรีย์เป็นทางออกที่ดีมาก จึงอยากแนะนำให้เกษตรกรคนอื่นๆ หันมาใช้วิธีอินทรีย์ในการทำการเกษตรให้มากขึ้น

5.2 ฝากถึงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรรวบรวมเทคนิคหรือทำวิจัยกับเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ ที่ปลูกพืชหรือทำการเกษตรแต่ละชนิดตั้งแต่เริ่มต้นจนขาย ออกมาเป็นชุดๆ เป็นสินค้าแต่ละชนิดที่ได้ผลและต้นทุนต่ำๆ กำไรงามๆ ไว้แนะนำเกษตรกร จะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรมาก เช่น เรื่องข้าวหอมมะลิอินทรีย์ นายดำก็มีเทคนิคอย่างที่น่าเสนอมา แต่นายดำก็คาดหวังที่จะได้อรรถความรู้จากเกษตรกรรายอื่นๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ เป็นต้น

6. สรุปปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ Smart Farmer ต้นแบบ รายนี้ประสบความสำเร็จ¹

จากการถอดบทเรียนของนายดำ ชัยนิตย์ Smart Farmer ต้นแบบสาขาข้าว ได้ข้อคิดที่สำคัญเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จของ Smart Farmer ต้นแบบรายนี้ ที่ทำให้นายดำสามารถประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยเฉพาะการปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ได้ประสบความสำเร็จ โดยมีผลผลิตข้าวมากกว่าผลผลิตเฉลี่ยของประเทศในสายพันธุ์เดียวกัน มีรายได้ที่เพียงพอ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งสามารถนำไปเป็นบทเรียนเพื่อการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ได้ดังนี้

6.1 มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ นายดำมีความรู้ในเรื่องการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์เป็นอย่างมาก องค์ความรู้ที่ได้เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์มาอย่างยาวนาน มีความเชี่ยวชาญจนสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือให้คำแนะนำปรึกษา

¹ ประเด็นเพิ่มเติมตามความเห็นของกรรมการในการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Office ครั้งที่ 4/2556 วันที่ 20 สิงหาคม 2556

กับผู้อื่นได้ รวมทั้งแปลงนาของนายคำเป็นจุดเรียนรู้ให้กับผู้อื่นได้ศึกษาเรียนรู้ ซึ่งปัจจัยที่ทำให้นายคำสามารถเป็นเกษตรกรที่มีความรู้จนสามารถเป็นต้นแบบให้กับผู้อื่นได้ มีจุดเริ่มต้นมาจากการเปลี่ยนความคิดของตนเองให้คำมั่นกับตัวเองว่าทุกอย่างต้องแก้ไขได้ มีความมุ่งมั่น มีความพยายามขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมทุกช่องทาง ถามทุกอย่างที่อยากรู้และดูตัวอย่างเกษตรกรคนอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จ ติดต่อเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลและศูนย์วิจัยข้าวจังหวัดสุรินทร์อย่างสม่ำเสมอ ดูข่าวสาร สารคดีด้านการเกษตรเป็นประจำเพราะจะมีความรู้ดี ๆ มากมาย มาปรับมาใช้แบบลองผิดลองถูกเรื่อยมาจนเจอวิธีการที่ใช้ได้ผลดี จึงส่งผลให้นายคำเป็นผู้ที่มีความรู้ในการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์เป็นอย่างดี

6.2 มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ นายคำให้ความสำคัญกับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรเพื่อประกอบการตัดสินใจในการทำการเกษตรเป็นอย่างมาก โดยแหล่งข้อมูลสำคัญที่นายคำสามารถเข้าถึงได้ จะเป็นแหล่งข้อมูลจากเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล ศูนย์วิจัยข้าวจังหวัดสุรินทร์ และสหกรณ์การเกษตร โดยการสอบถามข้อสงสัย ขอคำแนะนำ แลกเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติที่ดีระหว่างกัน มีการติดตามข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากรายการโทรทัศน์ สารคดีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งข้อมูล องค์กรความรู้จากลูกที่เรียนเกษตรในระดับมหาวิทยาลัย ประมวลเป็นองค์ความรู้ ศึกษาและทดลองด้วยตนเอง ประการสำคัญคือนายคำจะให้ความสำคัญกับการบันทึกข้อมูลต่างๆ โดยเฉพาะข้อค้นพบที่ได้จากการทำการเกษตร โดยเฉพาะการปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ในขั้นตอนต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงวิธีการให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งใช้ข้อมูลมาประกอบการวิเคราะห์วางแผนก่อนเริ่มดำเนินการและบริหารจัดการผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดด้วย

6.3 มีการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด นายคำมีความสามารถในการบริหารจัดการปัจจัยการผลิตโดยเฉพาะการทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ โดยการปลูกพืชหมุนเวียนสลับกับการปลูกข้าวหอมมะลิ การเลือกใช้พันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพตามที่ศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์แนะนำ เลือกใช้วิธีการดำนาซึ่งเหมาะสมกับการผลิตข้าวอินทรีย์ และมีการจัดการของเหลือจากการผลิตที่มีประสิทธิภาพ (Zero waste management) โดยการนำเศษวัสดุที่เหลือทั้งหมดหมักไว้ในแปลงนาเพื่อทำเป็นปุ๋ยพืชสด โดยไม่มีการเผาตอซัง มีการบริหารจัดการแรงงานและทุนที่มีประสิทธิภาพโดยให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้นายคำและเพื่อนบ้านสามารถควบคุมต้นทุนการผลิตได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การรวมกลุ่มและการเป็นสมาชิกสหกรณ์ทำให้นายคำสามารถเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดเพื่อให้ขายผลผลิตได้อย่างสม่ำเสมอ

6.4 มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค ปัจจัยด้านนี้นายคำให้ความสำคัญและสอดคล้องกับสินค้าที่นายคำผลิต โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิอินทรีย์ รวมทั้งผลิตผลทางการเกษตรอื่นๆ ที่ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกท.) โดยนายคำเลิกใช้สารเคมีและเปลี่ยนมาประยุกต์ใช้หลากหลายวิธีทางธรรมชาติ ทั้งการใช้ปุ๋ยพืชสดและการปลูกพืชหมุนเวียนแทนการใช้ปุ๋ยเคมี การควบคุมวัชพืชในนาข้าวด้วยควบคุมระดับน้ำ และใช้วัสดุคลุมดินแทนการใช้สารเคมีฉีดพ่น มีวิธีการที่ใช้ในการป้องกันกำจัดโรค แมลง และศัตรูศัตรูพืชโดยใช้ข้าวพันธุ์ต้านทาน เตรียมแปลงให้ดี กำหนดช่วงเวลาปลูกให้เหมาะสม ปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อตัดวงจรการระบาดของโรค แมลงและศัตรูศัตรูข้าว ใช้ตัวห้ำตัวเบียน และศัตรูธรรมชาติเพื่อช่วยควบคุมแมลงและศัตรูศัตรูข้าว นอกจากนี้ได้ปลูกพืชขับไล่แมลงบนคันนา พวกตะไคร้หอม สะเดา ข่า และแคฝรั่ง เอามาตำแล้วฉีดพ่นกันแมลง ใช้แสงไฟล่อ ใช้กับดัก และใช้กาบเหนียว จะเห็นได้ว่านายคำได้ใช้หลายๆ วิธีช่วยกัน เพื่อไม่ใช้สารเคมี ทำให้ผลผลิตของนายคำมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค เป็นที่ต้องการของตลาด

6.5 มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม นายคำมีกระบวนการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม (Green Economy) จากการผลิตโดยใช้วิถีธรรมชาติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ด้วยความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภคข้างต้น รวมทั้งมีกิจกรรมช่วยเหลือชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง โดยการให้คำปรึกษาแนะนำกับเพื่อนบ้านและเป็นวิทยากรในการประชุมสหกรณ์การเกษตรเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์เป็นประจำ

6.6 มีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร จากความสำเร็จในการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ทำให้นายคำสามารถไถ่ถอนที่ดินคืนมาและซื้อที่ดินเพิ่มเติมได้ มีรายได้ที่ดีทำให้สามารถส่งลูกได้เรียนหนังสือสูงๆ ทำให้นายคำมีความสุข ความพึงพอใจ และมีความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพการเกษตรต่อไป มีความรักและหวงแหนพื้นที่และอาชีพทางการเกษตรไว้ให้รุ่นต่อไป โดยถ่ายทอดความรู้ ความภาคภูมิใจให้กับลูกๆ ซึ่งลูกๆ ก็ทำการเกษตรเป็นทุกคน ซึ่งทำให้นายคำและครอบครัวสามารถทำการเกษตรได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

7. การจัดลำดับความโดดเด่นตามคุณสมบัติ Smart Farmer

การจัดลำดับความโดดเด่นตามคุณสมบัติของ Smart Farmer เพื่อประโยชน์ในการจับคู่ (Matching) ในการเรียนรู้ระหว่างเกษตรกร โดยให้ผู้ถอดบทเรียนเรียงลำดับความโดดเด่นของคุณสมบัติตามลำดับเลขหมาย 1-6 ใน ดังนี้

☐ 1. มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่	☐ 2. มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค
☐ 5. มีข้อมูลประกอบ การตัดสินใจ	☐ 3. มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม
☐ 4. มีการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด	☐ 6. มีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร

ทั้งนี้ ความสำเร็จของนายดำ ขยันยิ่ง Smart Farmer ต้นแบบสาขาข้าว สามารถเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรรายอื่นที่ปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ รวมทั้งการปลูกพืชชนิดอื่นๆ โดยเฉพาะการเป็นต้นแบบในด้านการมีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่และการตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค ซึ่งถือเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของ Smart Farmer โดยกลุ่มเป้าหมายที่สามารถนำบทเรียนของนายดำไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดีคือ เกษตรกรที่ทำการผลิตสินค้าข้าวในกลุ่ม Existing Smart Farmer ที่ยังไม่ครบทุกตัวบ่งชี้ในคุณสมบัติข้อ 1 และข้อ 4 รวมทั้งเกษตรกรในกลุ่ม Developing Smart Farmer ที่ยังไม่ผ่านคุณสมบัติในข้อ 1 และข้อ 4 ของ Smart Farmer ควรได้ทำการศึกษาบทเรียนในการทำการเกษตรของนายดำผ่านสื่อต่างๆ หรือเกษตรกรที่สนใจและอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงสามารถติดต่อขอเข้าไปดูงานในแปลงของนายดำได้ตามที่อยู่ด้านล่างนี้

ข้อมูลทั่วไปของ Smart Farmer ต้นแบบและการติดต่อ

นาย นาง นางสาว อื่นๆ.....(ระบุ).... ชื่อ...ดำ.....นามสกุล...ขยันยิ่ง... อายุ...50... ปี...2... เดือน
ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน บ้านเลขที่...22 หมู่ที่...2... ชุมชนวัดสำโรงตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
รหัสไปรษณีย์ 31130 โทรศัพท์ 044 222 222 e-mail: blackman@hotmail.com

ข้อมูลผู้ถอดบทเรียน

ทีมถอดบทเรียน คณะทำงานขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer ตำบลโคกกลาง
โทรศัพท์ 044 333 222 e-mail: looksmartfarmer@hotmail.com

ส่วนที่ 3

การพัฒนาเกษตรกรของจังหวัดตามนโยบาย Smart Farmer

ภายหลังจากที่คณะทำงานขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ระดับจังหวัด ได้ดำเนินการสำรวจ คัดกรองเพื่อจัดกลุ่มเกษตรกรออกเป็นกลุ่มต่างๆ รวมทั้งคัดเลือกและถอดบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบแล้ว ตามแผนปฏิบัติการการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ที่ระบุ ในคู่มือแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ตอนที่ 1 กรอบแนวทางการดำเนินงานในระยะเริ่มต้น กำหนดให้ทุกภาคส่วนร่วมกันกำหนดโครงการ เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer และประมวลโครงการต่างๆ นำไปปรับแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด และผลักดันโครงการต่างๆ สู่การปฏิบัติโดยขอความร่วมมือเครือข่ายต่างๆ ในจังหวัดได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเกษตรกร และการพัฒนาการเกษตรของจังหวัดต่อไปนั้น

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในแนวทางการกำหนดมาตรการ โครงการและกิจกรรม คู่มือฯ ตอนที่ 2 การขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer ของจังหวัดฉบับนี้ ได้นำเสนอแนวทางวิธีวิเคราะห์และตัวอย่างการกำหนด มาตรการ โครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาเกษตรกรตามนโยบาย Smart Farmer โดยมีแนวทางการพิจารณาใน สองลักษณะคือการพัฒนาเกษตรกรตามผลการประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer และการกำหนดมาตรการ โครงการและกิจกรรมตามกรอบแนวคิด Zoning โดยพิจารณาจากปัจจัยสำคัญ 3 ด้านร่วมกัน ได้แก่ ด้านพื้นที่ และทรัพยากร (Area & Resource) ด้านสินค้า (Commodity) และด้านทรัพยากรบุคคลากร (Human Resource) ตามนโยบายและกรอบแนวคิด Zoning = Area + Commodity + Human Resource ของรองนายกรัฐมนตรีและ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายยุคล ลิ้มแหลมทอง) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การพัฒนาเกษตรกรตามผลการประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer

จากการสำรวจและประเมินคุณสมบัติของเกษตรกร รวมทั้งคัดเลือก Smart Farmer ต้นแบบ ทำให้ คณะทำงานระดับจังหวัดทราบว่าเกษตรกรในพื้นที่อยู่ในกลุ่มใดบ้าง และไม่ผ่านตัวบ่งชี้หรือคุณสมบัติในข้อใด ซึ่งผลการประเมินดังกล่าวเป็นข้อมูลสำคัญในการกำหนดโครงการและกิจกรรมการพัฒนาเกษตรกรให้มีความ เฉพาะเจาะจงในแต่ละกลุ่ม แต่ละคุณสมบัติ โดยอาศัยข้อมูลองค์ความรู้ที่เป็นบทเรียนของ Smart Farmer ต้นแบบสาขาต่างๆ มาใช้ในการพัฒนาเกษตรกรจากชนิดของสื่อและช่องทางการสื่อสารที่ดำเนินการ ซึ่งสามารถ ส่งเสริมด้วยการพิจารณาจับคู่ (Matching) ในการเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรในกลุ่มที่ผ่านคุณสมบัติแล้วแต่ ต้องการเทคนิคในการทำการเกษตรเพิ่มเติมและกลุ่มที่ยังไม่ผ่านคุณสมบัติข้ออื่นๆ จากองค์ความรู้และบทเรียน ของ Smart Farmer ต้นแบบในสาขาที่ตรงกัน โดยพิจารณาในรายที่มีคุณสมบัติโดดเด่นในสาขานั้นๆ เป็นต้น โดยมีตัวอย่างแนวทางการกำหนดโครงการและกิจกรรมและเป้าหมายการพัฒนาในแต่ละกลุ่มตามคุณสมบัติ ดังนี้

1.1 ตัวอย่างโครงการ กิจกรรม และเป้าหมายการพัฒนาในแต่ละกลุ่มตามคุณสมบัติ Smart Farmer

คุณสมบัติ	Smart Farmer กลุ่ม : ตัวอย่างลักษณะ/สภาพปัญหา	ตัวอย่าง โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย
1. มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่	ต้นแบบ : มีองค์ความรู้ทางการเกษตรในสินค้าที่ตนเองผลิตเป็นอย่างดีสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่นให้เข้าใจได้ รวมทั้งสามารถเป็นแหล่งศึกษาองค์ความรู้ด้านการเกษตรในสาขานั้นๆ ให้กับ Smart Officer เพื่อร่วมกันพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ได้	<ul style="list-style-type: none"> การถอดบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ สาขา.... (ระบุ)..... 	<ul style="list-style-type: none"> นำบทเรียนไปจัดทำสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณสมบัติข้อนี้ให้กับเกษตรกรกลุ่มอื่นๆ
		<ul style="list-style-type: none"> การศึกษาวิจัยองค์ความรู้ของ Smart Farmer ต้นแบบ สาขา.... (ระบุ)..... เพื่อจัดทำชุดความรู้ ต้นทุนต่ำกำไรงาม 	<ul style="list-style-type: none"> รวบรวมและประมวลเทคนิคของ Smart Farmer ต้นแบบในสาขาเดียวกันหลายๆ คน เพื่อจัดทำชุดความรู้ตลอดห่วงโซ่การผลิตและการตลาดสินค้าชนิดนั้นๆ ในชื่อชุด ต้นทุนต่ำกำไรงามไว้ผลิตสื่อเพื่อส่งเสริมเกษตรกรและผู้ที่สนใจ
		<ul style="list-style-type: none"> โครงการสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาองค์ความรู้สาขา...(ระบุ).... ร่วมกับหน่วยงาน...(ระบุ).... 	<ul style="list-style-type: none"> สร้างเครือข่ายการพัฒนาสาขา...(ระบุ).... จากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
		<ul style="list-style-type: none"> โครงการปริญญาดรีสำหรับ Smart Farmer ต้นแบบ 	<ul style="list-style-type: none"> เพื่อส่งเสริมการศึกษาและยกย่อง Smart Farmer ต้นแบบ
		<ul style="list-style-type: none"> ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ฯลฯ
	Existing : มีองค์ความรู้ทางการเกษตรในสินค้าที่ตนเองผลิตเป็นอย่างดีสามารถผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรชนิดนั้นๆ ได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถใช้ความรู้ที่มีอยู่แก้ไขปัญหาต่างๆ ในเบื้องต้นได้	<ul style="list-style-type: none"> โครงการเสริมความรู้และเทคนิคการผลิตสาขา...(ระบุ)....จาก Smart Farmer ต้นแบบ 	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มนี้ได้รับความรู้และเทคนิคประสบการณ์เพิ่มเติมในสาขา...(ระบุ)....จาก Smart Farmer ต้นแบบ
		<ul style="list-style-type: none"> โครงการเสริมความรู้และเทคนิคการผลิต.....(ระบุ).....จาก Smart Officer 	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มนี้ได้รับความรู้และเทคนิคทางวิชาการเพิ่มเติมในสาขา...(ระบุ)....จาก Smart Officer
		<ul style="list-style-type: none"> โครงการสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาองค์ความรู้สาขา...(ระบุ).... ร่วมกับ Smart Farmer ต้นแบบ 	<ul style="list-style-type: none"> สร้างกลุ่มเครือข่ายการพัฒนาองค์ความรู้สาขา...(ระบุ).... ในพื้นที่ระหว่างเกษตรกรกลุ่มนี้กับ Smart Farmer ต้นแบบ
		<ul style="list-style-type: none"> โครงการศึกษาองค์ความรู้เฉพาะสาขา...(ระบุ).... ผ่านระบบ e-learning 	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มนี้ที่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองและเมื่อผ่านการอบรมจะมีประกาศรับรองผล
		<ul style="list-style-type: none"> ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ฯลฯ

คุณสมบัติ	Smart Farmer กลุ่ม : ตัวอย่างลักษณะ/สภาพปัญหา	ตัวอย่าง โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย
	<p><u>Developing</u> : มีความรู้เกี่ยวกับการผลิตสินค้าเกษตรที่ตนเองดำเนินการไม่เพียงพอ ทั้งความรู้ที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากร การผลิต การแปรรูปและการตลาด ทำให้มักประสบปัญหาการผลิตที่ไม่ได้ปริมาณและคุณภาพที่ดีเพียงพอที่ตลาดต้องการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการอบรมกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาตนเอง ■ โครงการเสริมความรู้สาขา.... (ระบุ)...จาก Smart Farmer ต้นแบบ ■ โครงการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนทัศนคติเพื่อสร้างรายได้จากการผลิตสินค้าใหม่ ■ โครงการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้จาก Smart Farmer ต้นแบบในพื้นที่ ■ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ปูพื้นฐานองค์ความรู้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับเกษตรกรกลุ่มนี้ ■ ส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มนี้ได้รับความรู้และประสบการณ์ในการผลิตจาก Smart Farmer ต้นแบบ ■ ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนทัศนคติในการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อสร้างความหลากหลายและทางเลือกให้กับเกษตรกรในกลุ่มนี้ ■ สร้างกลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้ในพื้นที่ระหว่างเกษตรกรกลุ่มนี้กับ Smart Farmer ต้นแบบ ■ ฯลฯ
<p>2. มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ</p>	<p><u>ต้นแบบ</u> : รู้ว่าจะหาข้อมูลได้ที่ใด รู้วิธีการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์จากข้อมูลสามารถวิเคราะห์ข้อมูลและประมาณการล่วงหน้าเพื่อวางแผนการทำงานเกษตรได้รวมทั้งสามารถให้คำปรึกษากับเกษตรกรรายอื่นในการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดได้</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ การถอดบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ สาขา.... (ระบุ)..... ■ โครงการเสริมข้อมูลตลาดต่างประเทศสำหรับ Smart Farmer ต้นแบบ ■ โครงการความร่วมมือจัดการข้อมูลการตลาดกับ Smart Officer ■ โครงการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการรับมือกับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ ■ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ นำบทเรียนไปจัดทำสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณสมบัติข้อนี้ให้กับเกษตรกรกลุ่มอื่นๆ ■ เพื่อเป็นข้อมูลให้เกษตรกรในกลุ่มนี้มีช่องทางในการขยายตลาดไปในต่างประเทศได้ ■ เพื่อเป็นความร่วมมือระหว่างกัน ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการตลาดเพื่อให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแนะนำ ■ เป็นการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่สามารถนำไปสู่การเตรียมการ การตัดสินใจวางแผนการผลิตและการตลาดภายใต้ความเสี่ยงต่างๆ สำหรับเกษตรกรในกลุ่มนี้ ■ ฯลฯ
	<p><u>Existing</u> : รู้ว่าจะหาข้อมูลได้ที่ใด รู้วิธีการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์จากข้อมูลสามารถวิเคราะห์ข้อมูลและประมาณการล่วงหน้าเพื่อวางแผนการทำงานเกษตรได้</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการเสริมความรู้และเทคนิคการใช้ประโยชน์จากข้อมูลจาก Smart Farmer ต้นแบบ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มนี้ได้รับความรู้และเทคนิคประสบการณ์เพิ่มเติมในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลจาก Smart Farmer ต้นแบบที่เชี่ยวชาญในคุณสมบัตินี้

คุณสมบัติ	Smart Farmer กลุ่ม : ตัวอย่างลักษณะ/สภาพปัญหา	ตัวอย่าง โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย
	แผนการผลิตสินค้าเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการเสริมความรู้การใช้ประโยชน์จากข้อมูลจาก Smart Officer ■ โครงการส่งเสริมการทำบัญชีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ■ โครงการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการรับมือกับความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ ■ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มนี้ได้รับความรู้การวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพิ่มเติมในสาขา...(ระบุ)...จาก Smart Officer ■ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ข้อมูลในการวางแผนการผลิตและการตลาดให้กับเกษตรกรในกลุ่มนี้ด้วยการทำบัญชี ■ เป็นการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่สามารถนำไปสู่การเตรียมการ การตัดสินใจวางแผนการผลิตและการตลาดภายใต้ความเสี่ยงต่างๆ สำหรับเกษตรกรในกลุ่มนี้ ■ ฯลฯ
	Developing : ไม่รู้ว่าจะหาข้อมูลได้ที่ใด เข้าไม่ถึงแหล่งข้อมูล ไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดได้	<ul style="list-style-type: none"> ■ กิจกรรมให้ความรู้เรื่องช่องทางการแสวงหาข้อมูลด้านการเกษตรให้ Developing Smart Farmer ของจังหวัด ■ โครงการส่งเสริมการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการทำการเกษตร ■ โครงการเรียนรู้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจาก Smart Farmer ต้นแบบ ■ โครงการพัฒนาสื่อและช่องทางสื่อสารข้อมูลเพื่อการรับมือกับความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ ■ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ เป็นการปูพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการแสวงหาแหล่งข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการทำการเกษตรให้กับเกษตรกรในกลุ่มนี้ ■ เป็นการปูพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการทำการเกษตรให้กับเกษตรกรในกลุ่มนี้ ■ ส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มนี้ได้รับความรู้และประสบการณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบที่เข้าใจได้ง่ายจาก Smart Farmer ต้นแบบ ■ เป็นการพัฒนาสื่อที่เข้าใจได้ง่ายและช่องทางสื่อสารข้อมูลเพื่อการรับมือกับความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติที่เข้าถึงเกษตรกรในกลุ่มนี้เพื่อการตัดสินใจวางแผนการผลิตและการตลาด ■ ฯลฯ

คุณสมบัติ	Smart Farmer กลุ่ม : ตัวอย่างลักษณะ/สภาพปัญหา	ตัวอย่าง โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย
3. มีการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด	<p><u>ต้นแบบ</u> : สามารถแสดงให้ผู้อื่นเห็นถึงความสามารถในการบริหารจัดการปัจจัยการผลิต แรงงาน และทุน ฯลฯ โดยมีเทคนิคที่โดดเด่นสามารถจัดการของเหลือจากการผลิตที่มีประสิทธิภาพ และสามารถเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดเพื่อให้ขายผลผลิตได้โดยไม่เกิดปัญหาด้านการตลาด</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ การถอดบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ สาขา.... (ระบุ)..... ■ ศูนย์ต้นแบบการสร้างรายได้ใหม่ให้เกษตรกรรายอื่นๆ ในการเปลี่ยนแปลงการผลิตสินค้าเกษตร ■ โครงการพัฒนาเมืองเกษตรสินค้าสำคัญของจังหวัดส่งเสริมการท่องเที่ยว ■ โครงการเพิ่มความรู้เทคนิคการสร้างตราสินค้าและเอกลักษณ์สินค้าเกษตรในท้องถิ่น ■ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ นำบทเรียนไปจัดทำสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณสมบัติข้อนี้ให้กับเกษตรกรกลุ่มอื่นๆ ■ เป็นการขอความร่วมมือเกษตรกรกลุ่มนี้เพื่อพัฒนาแปลงเป็นศูนย์ต้นแบบการสร้างรายได้ใหม่ให้เกษตรกรรายอื่นๆ ในการเปลี่ยนแปลงมาผลิตสินค้าเกษตรที่เหมาะสมมีรายได้เพิ่มขึ้น ■ เป็นการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อพัฒนาชุมชนสร้างเอกลักษณ์ให้กับสินค้าและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ■ เป็นการเสริมความรู้และเทคนิคการสร้างตราสินค้าและเอกลักษณ์สินค้าเกษตรในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการตลาดในระดับชาติและระดับสากล ■ ฯลฯ
	<p><u>Existing</u> : มีความสามารถในการบริหารจัดการปัจจัยการผลิต แรงงาน และทุน ฯลฯ สามารถจัดการของเหลือจากการผลิตที่มีประสิทธิภาพ และสามารถเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดเพื่อให้ขายผลผลิตได้</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการเสริมความรู้และเทคนิคการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาดจาก Smart Farmer ต้นแบบ ■ โครงการส่งเสริมการรวมกลุ่มพัฒนาการผลิต การตลาด สินค้า (ระบุ).....ในพื้นที่ ■ โครงการพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาดเพื่อป้องกันความเสี่ยงด้านราคา ■ โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อขยายการผลิตและการตลาด ■ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มนี้ได้รับความรู้และเทคนิคประสบการณ์เพิ่มเติมในการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาดจาก Smart Farmer ต้นแบบที่เชี่ยวชาญในคุณสมบัตินี้ ■ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและสร้างอำนาจต่อรองให้กับให้กับเกษตรกรที่ผลิตสินค้าสำคัญของจังหวัด ■ เพื่อลดความเสี่ยงด้านราคาให้กับเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าสำคัญในจังหวัด ■ เพื่อสนับสนุนเงินทุนสำหรับเกษตรกรที่มีศักยภาพในการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด ■ ฯลฯ

คุณสมบัติ	Smart Farmer กลุ่ม : ตัวอย่างลักษณะ/สภาพปัญหา	ตัวอย่าง โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย
	Developing : ไม่สามารถบริหารจัดการปัจจัยการผลิต แรงงาน และทุน ฯลฯ ให้มีประสิทธิภาพได้ทำให้มีเหลือจากการผลิต และไม่สามารถเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดทำให้ประสบปัญหาในการขายผลผลิตเป็นประจำ	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการเรียนรู้วิธีการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาดจาก Smart Farmer ต้นแบบ ■ โครงการส่งเสริมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ■ โครงการผลิตได้ไร้ของเหลือสาขา (ระบุ)..... ■ โครงการผู้ผลิตพบผู้ซื้อสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด ■ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มนี้ได้รับความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาดในรูปแบบที่เข้าใจได้ง่ายจาก Smart Farmer ต้นแบบ ■ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรที่เหมาะสมโดยการบริหารจัดการพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยใช้ทฤษฎีใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ■ เป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรได้เรียนรู้วิธีการจัดการการใช้ประโยชน์ปัจจัยการผลิตให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ■ เพื่อหาผู้รับซื้อสินค้าให้กับเกษตรกรที่ประสบปัญหาด้านการตลาด ■ ฯลฯ
4. มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค	<p>ต้นแบบ : ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP GMP เกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ โดยสินค้าที่ผลิตมีคุณภาพเป็นที่ประจักษ์หรือได้รับการยอมรับในตลาดต่างประเทศ และสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นทำตามได้</p> <p>Existing : มีความรู้หรือได้รับการอบรมหรือมีกระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับมาตรฐาน GAP GMP เกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ การถอดบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ สาขา.... (ระบุ)..... ■ โครงการประชาสัมพันธ์สินค้าสำคัญของจังหวัดที่ได้มาตรฐานเพื่อขยายตลาดสินค้า ■ โครงการพัฒนาระบบตรวจสอบรับรอง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพสินค้าเกษตรของจังหวัด ■ โครงการประกวดสุดยอดสินค้า (ระบุ)... ที่ผ่านมาตรฐาน...(ระบุ).... ■ ฯลฯ ■ โครงการเสริมความรู้และเทคนิคการพัฒนาคุณภาพสินค้าจาก Smart Farmer ต้นแบบ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ นำบทเรียนไปจัดทำสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณสมบัติข้อนี้ให้กับเกษตรกรกลุ่มอื่นๆ ■ เป็นการผลิตสื่อเพื่อเผยแพร่หรือจัดงานประชาสัมพันธ์สินค้าสำคัญของจังหวัดที่ได้มาตรฐานเพื่อขยายตลาดสินค้าให้มากขึ้น ■ สร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพสินค้าเกษตรของจังหวัดด้วยการพัฒนาระบบตรวจสอบรับรองมาตรฐานมากขึ้น ■ เป็นการค้นหาสินค้าที่ได้มาตรฐานและประชาสัมพันธ์สินค้าสำคัญของจังหวัดที่ได้มาตรฐานเพื่อขยายตลาดสินค้าให้มากขึ้น ■ ฯลฯ ■ ส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มนี้ได้รับความรู้และเทคนิคประสบการณ์เพิ่มเติมในการการพัฒนาคุณภาพสินค้าจาก Smart Farmer ต้นแบบที่เชี่ยวชาญในคุณสมบัตินี้

คุณสมบัติ	Smart Farmer กลุ่ม : ตัวอย่างลักษณะ/สภาพปัญหา	ตัวอย่าง โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ โครงการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการผลิตสินค้าปลอดภัย สาขา (ระบุ)..... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ เพื่อให้เกษตรกรกลุ่มนี้ได้รับความรู้และเทคนิคการผลิตสินค้าปลอดภัย สาขา (ระบุ).....จาก Smart Officer
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ โครงการให้ความรู้การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรของจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ เพื่อให้เกษตรกรกลุ่มนี้ได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรของจังหวัดจาก Smart Officer
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ กิจกรรมการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ เป็นการดำเนินการตรวจสอบรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ฯลฯ
	<p>Developing : ไม่มีความรู้หรือไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับกระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับมาตรฐาน GAP GMP เกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ โครงการเสริมความรู้การพัฒนาคุณภาพสินค้าจาก Smart Farmer ต้นแบบ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มนี้ได้รับความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาคุณภาพสินค้าจาก Smart Farmer ต้นแบบที่เชี่ยวชาญในคุณสมบัตินี้
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ โครงการให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ เพื่อให้เกษตรกรกลุ่มนี้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ โครงการคลินิกเคลื่อนที่ให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ เป็นทีมงาน Smart Officer ในรูปแบบคลินิกเคลื่อนที่เพื่อเดินสายให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ โครงการอาสาพัฒนามาตรฐานสินค้าเกษตรของจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ เป็นความร่วมมือระหว่าง Smart Farmer และ Smart Officer เป็นอาสาพัฒนามาตรฐานสินค้าเกษตรของจังหวัดให้กับเกษตรกรในกลุ่มนี้
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ฯลฯ
<p>5. มีความรับผิดชอบ/สังคม</p>	<p>ต้นแบบ : เป็นผู้นำหรือต้นแบบในการผลิตสินค้าเกษตรโดยมีกระบวนการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมให้เกษตรกรในชุมชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การถอดบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ สาขา.... (ระบุ)..... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ นำบทเรียนไปจัดทำสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณสมบัติขั้นนี้ให้กับเกษตรกรกลุ่มอื่นๆ
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ โครงการ Smart Farmer ต้นแบบอาสาพัฒนาชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ เพื่อพัฒนาชุมชนในมิติต่างๆ เริ่มจากการพัฒนาด้านการเกษตรโดยจิตอาสาของเกษตรกรในกลุ่มนี้

คุณสมบัติ	Smart Farmer กลุ่ม : ตัวอย่างลักษณะ/สภาพปัญหา	ตัวอย่าง โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย
	<p>ทำการผลิตสินค้าเกษตรปลอดสารเคมี และช่วยเหลือชุมชนในด้านต่างๆ เป็นประจำ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการชุมชนเกษตรอินทรีย์ “กินได้ ขายดี” ของจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> ■ เป็นการรวมกลุ่มเกษตรกรในกลุ่มนี้ที่ทำเกษตรอินทรีย์กับผู้บริโภคในชุมชนและขยายผลให้กว้างขวางภายในจังหวัด
		<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการสร้างเครือข่ายพัฒนากระบวนการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม 	<ul style="list-style-type: none"> ■ เพื่อสร้างเครือข่ายพัฒนากระบวนการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกับเกษตรกรในกลุ่มนี้
		<ul style="list-style-type: none"> ■ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ฯลฯ
	<p>Existing : มีกระบวนการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม (Green Economy) เช่น ใช้สารเคมีในสัดส่วนที่น้อยกว่าปุ๋ยอินทรีย์ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมช่วยเหลือชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการเสริมความรู้และเทคนิคการผลิตสินค้าเกษตรโดยมีกระบวนการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมจาก Smart Farmer ต้นแบบ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มนี้ได้รับความรู้และเทคนิคประสบการณ์การผลิตสินค้าเกษตรโดยมีกระบวนการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมจาก Smart Farmer ต้นแบบที่เชี่ยวชาญในคุณสมบัตินี้
		<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดสารเคมี 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มนี้ตระหนักถึงประโยชน์และผลิตสินค้าเกษตรปลอดสารเคมีด้วยวิธีการต่างๆ
		<ul style="list-style-type: none"> ■ กิจกรรมแนะนำเทคนิคการผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อลดต้นทุนและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มนี้ได้รับความรู้และเทคนิคการผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อลดต้นทุนและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจาก Smart Officer
		<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการเครือข่ายอาสาพัฒนาชุมชนเกษตร 	<ul style="list-style-type: none"> ■ เพื่อพัฒนาชุมชนในมิติต่างๆ เริ่มจากการพัฒนาด้านการเกษตรโดยจิตอาสาของเกษตรกรในกลุ่มนี้ร่วมกับ Smart Farmer ต้นแบบ
		<ul style="list-style-type: none"> ■ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ฯลฯ
	<p>Developing : ยังทำการเกษตรโดยเน้นการใช้เคมีที่ไม่ถูกวิธีอยู่เสมอ มีการเผาตอซังและทำการเกษตรโดยไม่มีการแลกเปลี่ยนหรือทำกิจกรรมกับเกษตรกรรายอื่นๆ ในชุมชน ทำให้มักไม่ได้รับความช่วยเหลือจากสมาชิกในชุมชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการให้ความรู้และเทคนิคการผลิตสินค้าเกษตรโดยมีกระบวนการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมจาก Smart Farmer ต้นแบบ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มนี้ได้รับความรู้และเทคนิคประสบการณ์การผลิตสินค้าเกษตรโดยมีกระบวนการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมจาก Smart Farmer ต้นแบบที่เชี่ยวชาญในคุณสมบัตินี้

คุณสมบัติ	Smart Farmer กลุ่ม : ตัวอย่างลักษณะ/สภาพปัญหา	ตัวอย่าง โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย
		<ul style="list-style-type: none"> ■ การอบรมความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารเคมี ■ โครงการเศษซากพืชแลกปุ๋ยชีวภาพ ■ โครงการเพื่อนเกษตรกรร่วมพัฒนาชุมชน ■ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ เพื่อให้เกษตรกรกลุ่มนี้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารเคมี ■ เป็นการจูงใจให้เกษตรกรกลุ่มนี้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาใช้ปุ๋ยชีวภาพด้วยการนำเศษซากพืชมาแลกเปลี่ยน ■ เพื่อพัฒนาชุมชนในมิติต่างๆ เริ่มจากการพัฒนาด้านการเกษตรโดยจิตอาสาของเกษตรกรในกลุ่มนี้ร่วมกับเกษตรกรกลุ่มอื่นๆ ■ ฯลฯ
6. มีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร	<p>ต้นแบบ : มีความภูมิใจและสามารถถ่ายทอดความภูมิใจในการเป็นเกษตรกรให้กับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี และเป็นแรงบันดาลใจในการทำ การเกษตรให้กับผู้อื่นได้</p> <p>Existing : แสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพการเกษตร โดยทำการเกษตรด้วยตนเอง มีความหวงแหน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ การถอดบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ สาขา.... (ระบุ)..... ■ โครงการประกวดต้นแบบครัวเรือนเกษตรกรกษัตริย์ ■ โครงการประกวดสุดยอดทายาท Smart Farmer ต้นแบบ ■ โครงการสร้างเครือข่ายพลังใจให้เพื่อนเกษตรกร ■ ฯลฯ ■ โครงการเครือข่ายพลังใจชาวเกษตรกรชุมชน.....(ระบุ)..... 	<ul style="list-style-type: none"> ■ นำบทเรียนไปจัดทำสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณสมบัติข้อนี้ให้กับเกษตรกรกลุ่มอื่นๆ ■ เป็นการค้นหาต้นแบบการดำเนินชีวิตของเกษตรกรในกลุ่มนี้ ที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการทำ การเกษตรและสำนึกรักบ้านเกิดเป็นตัวอย่างแก่เกษตรกรในกลุ่มอื่นๆ ■ เป็นการค้นหาลูกหลานของ Smart Farmer ต้นแบบที่ได้รับการหล่อหลอมแนวคิด เทคนิค เพื่อเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพ ■ เป็นการรวมกลุ่มระหว่างเกษตรกรในกลุ่มนี้กับเกษตรกรกลุ่มอื่นๆ ในชุมชน เพื่อพบปะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ให้กำลังใจ แนะนำวิธีการ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำการเกษตรเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ■ ฯลฯ ■ เป็นการเสริมสร้างกำลังใจให้กับเกษตรกรในกลุ่มนี้โดยรวมกลุ่มกับเกษตรกรกลุ่มอื่นๆ ในชุมชน เพื่อพบปะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้

คุณสมบัติ	Smart Farmer กลุ่ม : ตัวอย่างลักษณะ/สภาพปัญหา	ตัวอย่าง โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย
	พื้นที่และอาชีพทางการเกษตร ไว้ให้ลูกหลานให้ประกอบ อาชีพเกษตรกรรม ใช้ชีวิต อย่างมีความสุขและพึงพอใจ ในการประกอบอาชีพ การเกษตรเนื่องจากมีรายได้ เพียงพอทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ ดีขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการกองทุนเพื่อการศึกษาของ ทายาท Smart Farmer ■ โครงการเรียนรู้การทำเกษตร ภายใต้ความเสี่ยงจาก Smart Farmer ต้นแบบในพื้นที่ ■ โครงการทำเกษตรให้ดียังมี ทางเลือก ■ ฯลฯ 	<p>กำลังใจ แนะนำวิธีการ ช่วยเหลือซึ่ง กันและกันในการทำเกษตร เพื่อให้เกิดความยั่งยืน</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ สนับสนุนการศึกษาให้กับลูกหลาน ของ Smart Farmer ที่มีความรู้ ความสามารถและสนใจศึกษาต่อใน สาขาเกษตรเพื่อกลับมาสืบทอดการ ทำการเกษตรของครอบครัวเป็น เกษตรกรรุ่นใหม่ ■ สนับสนุนให้เกษตรกรในกลุ่มนี้ได้ ศึกษาเรียนรู้การทำเกษตรภายใต้ ความเสี่ยงจาก Smart Farmer ต้นแบบในพื้นที่เพื่อให้มีแนวทาง สร้างความต่อเนื่องในการทำ การเกษตรของตนเอง ■ เป็นการแนะนำเกษตรกรในกลุ่มนี้ว่า ในพื้นที่ที่มีทางเลือกเกี่ยวกับการผลิต สินค้าอื่นๆ ที่ไม่มีปัญหาด้าน การตลาดหรือเป็นสินค้าที่จะทำกำไร ได้มากกว่าสินค้าที่เกษตรกรแต่ละ รายผลิตอยู่ ■ ฯลฯ
	<u>Developing</u> : แสดงออกถึง การขาดกำลังใจในการทำ เกษตรเนื่องจากประสบปัญหา ต่างๆ รุมเร้า เช่น ปัญหา หนี้สิน ปัญหาที่ดินทำกิน ลูกหลานไม่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ซึ่งปัญหาต่างๆ ทำให้รู้สึกถึงความไม่มั่นคงใน การประกอบอาชีพ เกษตรกร	<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงการเสริมกำลังใจการทำ เกษตรจาก Smart Farmer ต้นแบบในพื้นที่ ■ การแก้ไขปัญหานี้สินและฟื้นฟู อาชีพของเกษตรกรในพื้นที่ ■ โครงการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ใน ครัวเรือนเกษตร 	<ul style="list-style-type: none"> ■ เป็นการเสริมสร้างกำลังใจให้กับ เกษตรกรในกลุ่มนี้โดยรวมกลุ่มกับ เกษตรกรกลุ่มอื่นๆ ในชุมชน เพื่อ พบปะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้ กำลังใจ แนะนำวิธีการ ช่วยเหลือซึ่ง กันและกันในการทำเกษตร เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ■ เพื่อแก้ไขปัญหานี้สินที่ดินทำกิน และฟื้นฟูอาชีพของเกษตรกรในกลุ่ม นี้ให้มีศักยภาพในการทำเกษตร เพิ่มขึ้น ■ สนับสนุนให้กับลูกหลานของ เกษตรกรในกลุ่มนี้ให้มีทัศนคติที่ดีต่อ

คุณสมบัติ	Smart Farmer กลุ่ม : ตัวอย่างลักษณะ/สภาพปัญหา	ตัวอย่าง โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย
			การเกษตร ให้มีความรู้ความเข้าใจในการทำการเกษตรเพื่อสืบทอดการทำเกษตรของครอบครัวเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ โครงการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อการตั้งตัวได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ เป็นการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรในกลุ่มนี้เพื่อให้มีศักยภาพในการทำการเกษตรเพิ่มขึ้น และสามารถตั้งตัวได้ต่อไป
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ฯลฯ

1.2 วิธีการส่งเสริมและพัฒนาให้เหมาะสมกับเกษตรกรแต่ละกลุ่ม

นอกจากโครงการกิจกรรมที่กำหนดต้องมีความเหมาะสมกับแต่ละกลุ่มตามคุณสมบัติแล้ว กลไกวิธีการพัฒนาในแต่ละกลุ่มต้องใช้วิธีการส่งเสริม ช่องทางการสื่อสารและระดับเทคโนโลยีที่แตกต่างกัน เพื่อให้การบริการจากหน่วยงานหรือการพัฒนาในแต่ละกลุ่มมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลให้มากที่สุด ดังนี้

เกษตรกรกลุ่ม	ช่องทางการให้บริการ	ระดับเทคโนโลยี	เป้าหมายการบริหารจัดการ
1. Smart Farmer ต้นแบบ	ใช้ช่องทางและเครื่องมือการให้บริการที่ทันสมัยมากได้ เช่น Internet e-mail Smart Phone สื่อโทรทัศน์ Cable TV ฯลฯ	สามารถใช้เทคโนโลยีขั้นสูงที่มีความซับซ้อนได้	ผลักดันให้เป็นเครือข่ายและมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. Existing Smart Farmer	ใช้ช่องทางและเครื่องมือการให้บริการที่ทันสมัยพอสมควรหรือทั่วไป เช่น Internet e-mail Smart Phone สื่อโทรทัศน์ Cable TV สื่อวิทยุ ฯลฯ	ใช้เทคโนโลยีพื้นฐานที่ไม่ซับซ้อน เข้าถึงและทำความเข้าใจได้ไม่ยากเกินไป	พัฒนาและส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มนี้มีองค์ความรู้ มีช่องทาง มีมาตรฐานการผลิตและการตลาดที่เพิ่มขึ้น ผลักดันให้มีการรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์หรือเครือข่ายในการพัฒนาที่เข้มแข็งในแต่ละชนิดสินค้าในพื้นที่
3. Developing Smart Farmer	ใช้ช่องทางและเครื่องมือการให้บริการที่เข้าถึงตัวในพื้นที่ เช่น การให้คำปรึกษาแนะนำในพื้นที่ (Field Service) สื่อโทรทัศน์ Cable TV สื่อวิทยุชุมชน หอกระจายข่าว สื่อจากบุคคลในชุมชน ฯลฯ	ควรใช้ระดับเทคโนโลยีที่ง่าย เป็นสื่อที่สามารถเข้าใจได้ทันที มีความสะดวกต่อการเข้าถึงหรือสามารถเข้าถึงตัวเกษตรกรในกลุ่มนี้ได้เลยยิ่งดี	สร้างการรับรู้ข้อมูลและข่าวสารการปรับพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำการเกษตร รวมทั้งการสร้างกำลังใจและชักจูงให้เกษตรกรในกลุ่มนี้ปรับปรุงการทำการเกษตรให้ถูกต้อง เหมาะสมยิ่งขึ้น

2. แนวทางการกำหนดมาตรการ โครงการและกิจกรรมตามกรอบแนวคิด Zoning

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล โดยกำหนดกรอบแนวคิด Zoning = Area + Commodity + Human Resource กล่าวคือ การขับเคลื่อนนโยบาย Zoning ในพื้นที่หนึ่งให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยปัจจัยหลัก 3 ด้านในการขับเคลื่อน ประกอบด้วย การบริหารจัดการพื้นที่และทรัพยากรที่เหมาะสมผลิตสินค้าได้ตรงตามความต้องการของตลาด รวมทั้งการมีบุคลากรด้านการเกษตรทั้งเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ที่จะทำหน้าที่บริหารจัดการการผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่คุณค่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งที่ผ่านมากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ขอความร่วมมือให้หน่วยงานในและนอกสังกัดกระทรวง โดยเฉพาะหน่วยงานในระดับจังหวัดดำเนินการสำรวจ รวบรวม ตรวจสอบข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจากในพื้นที่มาเป็นระยะ ซึ่งการบริหารจัดการข้อมูลดังกล่าวมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบาย Zoning เป็นอย่างมาก

แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัจจัยทั้ง 3 ด้านที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่างๆ นั้น มีความแตกต่างกัน โดยในบางพื้นที่มีความพร้อมสำหรับการพัฒนา เช่น พื้นที่ที่มีความเหมาะสมและโครงสร้างพื้นฐานเอื้ออำนวยสินค้าหลักในพื้นที่มีราคาดีมีตลาดรองรับ มี Smart Farmer และ Smart Officer ที่มีความพร้อมในการบริหารจัดการการผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่คุณค่าของสินค้าเกษตรต่างๆ ในพื้นที่นั้น เป็นต้น แต่ในบางพื้นที่ยังขาดความพร้อมในบางเรื่อง หรือมีปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไขก่อน การพัฒนาในแต่ละพื้นที่จึงไม่สามารถใช้รูปแบบวิธีการเหมือนกันได้ หน่วยงานในพื้นที่และคณะทำงานระดับจังหวัดจะต้องกำหนดมาตรการ โครงการและกิจกรรมในการพัฒนาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย พื้นที่และสินค้าโดยคำนึงถึงข้อมูลข้อเท็จจริงจากปัจจัยทั้ง 3 ด้านที่ดำเนินการสำรวจ รวบรวม ตรวจสอบข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาแล้วเป็นสำคัญ

สำหรับคู่มือฯ ในส่วนที่ 3 การพัฒนาเกษตรกรของจังหวัดตามนโยบาย Smart Farmer คณะกรรมการฯ มุ่งหวังให้คณะทำงานระดับจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้มีแนวทางในการพัฒนาด้านการเกษตรที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงได้กำหนดตัวอย่างแนวทางการพิจารณากำหนดมาตรการ โครงการและกิจกรรม การผลักดันมาตรการ โครงการและกิจกรรมที่กำหนดสู่การปฏิบัติ การขยายเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการขับเคลื่อนนโยบายในจังหวัด รวมทั้งการติดตามและประเมินผลการพัฒนา ดังนี้

การกำหนดมาตรการ โครงการ กิจกรรม เพื่อพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้การพัฒนาเกษตรกรตรงตามศักยภาพและเหมาะสมกับพื้นที่ ให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาตามกรอบแนวคิด Zoning = Area + Commodity + Human Resource ซึ่งต้องมีการบูรณาการนโยบายต่างๆ เข้าด้วยกัน โดยเฉพาะการพิจารณาความเชื่อมโยงของกรณีที่พบจากข้อมูล/ข้อเท็จจริงในพื้นที่ และข้อมูลจากส่วนกลาง ทั้งด้านพื้นที่และทรัพยากร (Area & Resource) ด้านสินค้า (Commodity) และด้านทรัพยากรบุคลากร (Human Resource: Smart Farmer & Smart Officer) โดยจับคู่กรณีต่างๆ แล้วกำหนดโครงการ/กิจกรรม แนวทางการตอบสนองต่อกรณี รวมทั้งช่วงเวลาในการดำเนินการที่เหมาะสม เป็นต้น

2.1 ตัวอย่างกรณีที่เกิดขึ้นจากข้อมูล/ข้อเท็จจริงในพื้นที่และข้อมูลจากส่วนกลาง

สำหรับตัวอย่างกรณีที่เกิดขึ้นจากข้อมูล/ข้อเท็จจริงในพื้นที่และข้อมูลจากส่วนกลางที่ประกอบด้วย 3 ด้านหลักดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการฯ ได้มีการหารือร่วมกันและกำหนดตัวอย่างกรณีที่เป็นข้อมูล/ข้อเท็จจริงในพื้นที่ รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก ก โดยมีสรุปประเด็นที่หยิบยกเป็นตัวอย่างกรณี ดังนี้

1) ด้านพื้นที่และทรัพยากร (Area & Resource) มีกรณีที่เกิดจากข้อมูลต่างๆ เช่น เขตความเหมาะสมของดิน ระบบชลประทาน ปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร ปัญหาเกี่ยวกับสภาพดิน และความเหมาะสมในการเกษตรกรรม เป็นต้น

2) ด้านสินค้า (Commodity) มีกรณีที่เกิดจากข้อมูลต่างๆ เช่น ราคาผลผลิต พื้นที่ปลูกและผลผลิตต่อไร่ ฤดูกาลและดินฟ้าอากาศ ระยะเวลาการผลิต เทคโนโลยีในการผลิต โลจิสติกส์และระบบห่วงโซ่อุปทานภาคการเกษตร ภาวะเศรษฐกิจ จำนวนประชากรและรสนิยม ปริมาณและราคาสินค้าชนิดอื่นๆ ที่ทดแทนกันได้ รวมทั้งแนวโน้มปริมาณความต้องการสินค้าในตลาดต่างประเทศ เป็นต้น

3) ด้านคน (Smart Farmer & Smart Officer) มีกรณีที่เกิดจากข้อมูลต่างๆ เช่น กรณีในพื้นที่ที่มีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ มี Existing Smart Farmer มี Developing Smart Farmer ในกลุ่มที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี แต่ไม่ผ่านคุณสมบัติพื้นฐาน มี Developing Smart Farmer กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี และไม่ผ่านคุณสมบัติพื้นฐาน เกษตรกรตัวแทนครัวเรือนที่ยังไม่ผ่านการสำรวจหรือขึ้นทะเบียน กรณีของบุคลากรที่เป็น Smart Officer ต้นแบบ Smart Officer ประเด็นอื่นๆ เกี่ยวกับบุคลากร เครื่องมือและอุปกรณ์ทั่วไปสำหรับ Smart Officer ระบบและอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับ Smart Officer และการทำงานร่วมกับองค์กรเครือข่ายของ Smart Officer เป็นต้น

ทั้งนี้ นอกจากการระบุกรณีตัวอย่างในพื้นที่ของปัจจัยทั้งสามด้านข้างต้นแล้ว คณะทำงานระดับจังหวัดอาจใช้วิธีอื่นในการตรวจสอบหรือประเมินความพร้อมจากปัจจัยด้านการเกษตรในจังหวัดได้ เช่น กรณีมหาวิทยาลัยนเรศวร โดยสถาบันเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน ได้จัดทำระบบสารสนเทศ e-Village Profile โดยศึกษาและพัฒนาาระบบสารสนเทศหมู่บ้าน/ชุมชน (Village Profile) เป็นฐานข้อมูลในโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) โดยจัดทำในลักษณะ Dashboard เพื่อประเมินศักยภาพของชุมชนใน 12 ประเด็น และนำเสนอในลักษณะ Spider web Chart ในเรื่องต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบว่าปัจจัยต่างๆ สูงหรือต่ำกว่ามาตรฐานซึ่งสามารถแสดงผลออกมาให้เห็นทันที สำหรับนำไปใช้ในการประเมินปัจจัยต่างๆ และกำหนดโครงการได้อย่างเหมาะสม โดยสามารถเข้าไปลงทะเบียนและศึกษาเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.nice.nu.ac.th/evillage> เป็นต้น ซึ่งคณะทำงานระดับจังหวัดสามารถติดต่อขอความร่วมมือสถาบันการศึกษาในพื้นที่เพื่อจัดทำระบบประเมินในลักษณะดังกล่าวหรือใกล้เคียงเพื่อตรวจสอบและประเมินความพร้อมของปัจจัยต่างๆ ใช้เป็นข้อมูลประกอบในการวิเคราะห์และกำหนดโครงการในการพัฒนาตามนโยบาย Zoning ภาคเกษตรได้

2.2 ตัวอย่างการกำหนดมาตรการ โครงการ กิจกรรม

จากตัวอย่างกรณีต่างๆ ที่ระบุในข้อ 2.1 คณะกรรมการฯ ได้กำหนดตัวอย่างมาตรการ โครงการ กิจกรรม ในเบื้องต้นเพื่อพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer ด้วยวิธีการจับคู่กรณีต่างๆ (Matching Case) จากปัจจัยทั้ง 3 ด้าน แล้วกำหนดเป็นมาตรการโครงการ กิจกรรม รวมทั้งแนวทางเพื่อตอบสนองต่อกรณีต่างๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งช่วงเวลาในการดำเนินการ เพื่อให้คณะทำงานระดับจังหวัดใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ออกแบบและกำหนดมาตรการ โครงการ กิจกรรมในการพัฒนาที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ของแต่ละจังหวัด รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก ข โดยมีสรุปองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1) **จำแนกด้านการพัฒนา** การกำหนดด้านการพัฒนาให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนากุศลกรในปัจจุบัณ รวมทั้งกรอบยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด ประกอบด้วย ด้านเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ด้านการผลิต/การตลาด/มาตรฐานสินค้าเกษตร ด้านทรัพยากร/โครงสร้างพื้นฐาน และด้านการบริหารจัดการ/บุคลากร/ความร่วมมือระหว่างประเทศ

2) **ประเภทของมาตรการ โครงการและกิจกรรม** เป็นการกำหนดมาตรการ โครงการ และกิจกรรมที่สอดคล้องกับความพร้อมหรือสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ในพื้นที่ของปัจจัยทั้ง 3 ด้านดังกล่าวข้างต้น โดยในแต่ละพื้นที่อาจมีความจำเป็นต้องใช้มาตรการในหลายลักษณะประกอบกัน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ประกอบด้วย

2.1) **ประเภทต่อยอด** เป็นการใช้ประโยชน์จากความพร้อมของปัจจัยทั้ง 3 ด้าน เพื่อพัฒนาไปสู่ความก้าวหน้าทางด้านการเกษตรของจังหวัด ทั้งในส่วนที่เป็นองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม การจัดการทรัพยากร การผลิตและการตลาดในระดับชาติและระดับสากล

2.2) **ประเภทพัฒนา/ส่งเสริม** เป็นมาตรการในการพัฒนาให้เกษตรกรมีศักยภาพในการทำ การเกษตรเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาตามความพร้อมของปัจจัยทั้ง 3 ด้าน และกำหนดมาตรการพัฒนาและส่งเสริมต่างๆ ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่มีความพร้อมในการพัฒนาที่แตกต่างกัน

2.3) **ประเภทแก้ไข/ปรับปรุง/ฟื้นฟู** เป็นมาตรการในลักษณะของการแก้ปัญหาที่ยังประสบอยู่ ในพื้นที่ เพื่อเป็นการปรับปรุง ฟื้นฟู เยียวยาความเสียหาย เสื่อมโทรม ให้สามารถกลับมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาด้านการเกษตรได้ต่อไป

2.4) **ประเภทป้องกัน/บริหารความเสี่ยง** เป็นการวางระบบบริหารจัดการด้านการเกษตรใน ภาวะที่อาจเกิดความเสียหายหรือความไม่แน่นอน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานเกษตรของเกษตรกร โดยมี จุดมุ่งหมายให้เกษตรกรรู้เท่าทันเหตุการณ์ต่างๆ และสามารถทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง

3) **ระยะเวลาในการดำเนินการ** เป็นการกำหนดระยะเวลาที่ควรดำเนินการในแต่ละมาตรการ โครงการและกิจกรรม เพื่อตอบสนองความเร่งด่วนในแต่ละกรณีและเงื่อนไขด้านทรัพยากรที่ต้องใช้ในการ ดำเนินการในแต่ละมาตรการ โครงการและกิจกรรม ซึ่งในที่นี้ได้กำหนดระยะเวลาไว้ 5 ช่วง ประกอบด้วย 1) เฉพาะหน้า 2) ระยะเร่งด่วน (ปีแรก) 3) ระยะสั้น (ปีที่ 2-3) 4) ระยะกลาง (ปีที่ 4-6) 5) ระยะยาว (ปีที่ 7-10)

4) **หน่วยงานรับผิดชอบ** แบ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุนการดำเนินงานในแต่ละมาตรการ โครงการและกิจกรรม

3. การผลักดันมาตรการ โครงการและกิจกรรมที่กำหนดสู่การปฏิบัติ

ภายหลังจากการกำหนดมาตรการ โครงการและกิจกรรมต่างๆ แล้ว คณะทำงานระดับจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องผลักดันมาตรการ โครงการและกิจกรรมที่กำหนดสู่การปฏิบัติดังนี้

1) ปรับปรุงแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ที่ระบุในคู่มือฯ ตอนที่ 1 ได้กำหนดให้ในช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคม ให้คณะทำงานระดับกรม คณะทำงานระดับจังหวัด และภาคีเครือข่ายต่างๆ ทบทวนและนำเสนอโครงการและกิจกรรมต่างๆ และประสานคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดทำการปรับปรุงแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลการดำเนินงานตามนโยบายที่เกี่ยวข้องและที่ได้กำหนดมาตรการ โครงการและกิจกรรมต่างๆ ต่อไป

2) การเตรียมการของงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 โดยการผลักดันมาตรการ โครงการและกิจกรรมต่างๆ เข้าสู่กระบวนการจัดทำค่าของงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งผลักดันเข้าสู่การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด โดยพิจารณาถึงกรอบระยะเวลาหรือความเร่งด่วน จัดลำดับความสำคัญของโครงการและกิจกรรม และเตรียมการเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการต่างๆ พร้อมทั้งประมาณการงบประมาณและทรัพยากรต่างๆ ที่จะต้องใช้ ระยะเวลาดำเนินการ และการติดตามประเมินผล เพื่อให้กระทรวง/กรมใช้เป็นกรอบการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปีและดำเนินการตามระบบบริหารแผนงานโครงการปกติต่อไป

3) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมผลักดันมาตรการ โครงการและกิจกรรม คณะทำงานระดับจังหวัดควรส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการผลักดันมาตรการ โครงการและกิจกรรม โดยสร้างความเข้าใจในวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และบทบาท สถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ มุ่งเน้นการทำความเข้าใจเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อการส่งเสริมให้เกษตรกรพัฒนาตนเองและมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง ร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ต่อไป

4. การขยายเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการขับเคลื่อนนโยบายในจังหวัด

ในการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Farmer ครั้งที่ 3/2556 เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2556 ที่ประชุมได้มีการหารือเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือในลักษณะพี่เลี้ยง โดยการจับคู่ระหว่างสถาบันการศึกษาในพื้นที่ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภาคีที่เป็นกรรมการ และคณะทำงานระดับจังหวัด เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ตามนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer เพื่อสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ ใน

การพัฒนา โดยคณะกรรมการฯ ได้กำหนดแนวทางวิธีการในการดำเนินการในลักษณะที่เลี้ยงในเบื้องต้น แบ่งเป็น 3 ด้านดังนี้

1) ด้านการขับเคลื่อนนโยบายในพื้นที่ โดยขอความร่วมมือฝ่ายปกครองในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด ฯลฯ เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายในพื้นที่เกี่ยวกับการสำรวจ คัดกรองและคัดเลือก Smart Farmer ต้นแบบ การติดตามและประเมินผลการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer ในระยะต่อไป รวมทั้งการอำนวยความสะดวกในการบริหารโครงการและกิจกรรมต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ด้านการพัฒนาองค์ความรู้ของ Smart Farmer และ Smart Officer โดยขอความร่วมมือสถาบันการศึกษาในพื้นที่หรือใกล้เคียง ได้แก่ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน วิทยาลัยเกษตรและวิทยาลัยอาชีวศึกษา ที่มีการเรียนการสอนด้านการเกษตร เพื่อสนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเกษตรให้กับเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ในลักษณะต่างๆ การศึกษาวิจัยเพื่อต่อยอดองค์ความรู้จากบทเรียนของ Smart Farmer ต้นแบบ การกำหนดหลักสูตรพัฒนาต่อยอด Smart Farmer ต้นแบบ เพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี รวมทั้งการพัฒนาความรู้และความเชี่ยวชาญให้กับ Smart Officer เป็นต้น

3) ด้านการเงินและการตลาด โดยขอความร่วมมือสถาบันการเงิน ภาคเอกชน สหกรณ์การเกษตรในพื้นที่หรือใกล้เคียง เพื่อสนับสนุนด้านการประกอบการของเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกร เช่น การสนับสนุนเงินทุน ปัจจัยการผลิต เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ จัดทำหลักสูตรการอบรมให้ความรู้ด้านการผลิต การแปรรูป การตลาด เป็นต้น

ส่วนที่ 4

การใช้งานระบบการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer

คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ได้มอบหมายให้ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.กษ. ประสานหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และผู้ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการออกแบบและจัดทำระบบการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer เป็นฐานข้อมูลสำหรับรองรับการบันทึกผลการสำรวจ คัดกรอง และจัดกลุ่ม Smart Farmer รวมทั้งผลการคัดเลือกและถอดบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ เพื่อให้คณะทำงานระดับจังหวัดได้บันทึกข้อมูลกลุ่มเป้าหมายลงในฐานข้อมูลดังกล่าว

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.กษ. ได้จัดทำเว็บไซต์ www.thaismartfarmer.net เพื่อเป็นศูนย์กลางการดำเนินงานด้านข้อมูลและสารสนเทศในการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการข้อมูลเพื่อการบริหารตรวจสอบสถานภาพและสิทธิของเกษตรกร (Smart Farmer e-Check) 2) การบริการภาครัฐด้านการเกษตร (MOAC Smart e-Services) 3) ฐานความรู้การผลิตเพื่อเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer Knowledge Base) และ 4) ข้อมูลองค์ความรู้และบทเรียนของ Smart Farmer ต้นแบบ และ Smart Officer ต้นแบบ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2556 ขอความร่วมมือคณะทำงานระดับจังหวัดเร่งดำเนินการสำรวจและคัดกรองเกษตรกรให้ครบทั้งจังหวัดและให้บันทึกข้อมูลผลการสำรวจและคัดกรองเกษตรกรในฐานข้อมูล (files Excel) ที่ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.กษ. ดำเนินการให้ โดยให้คณะทำงานระดับจังหวัดสำรวจและบันทึกข้อมูลให้แล้วเสร็จและส่งกลับมาให้ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.กษ. เพื่อ Upload ข้อมูลเข้าระบบฐานข้อมูลการสำรวจและคัดกรองเกษตรกรใน www.thaismartfarmer.net ที่ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.กษ. จัดทำไว้แล้ว และได้แจ้ง Username และ Password ให้กับคณะทำงานระดับจังหวัดเพื่อตรวจสอบ แก้ไขและเพิ่มเติมข้อมูลเพื่อบริหารจัดการข้อมูลเกษตรกรเป็นรายบุคคล ซึ่งระบบดังกล่าวนี้จะสามารถเรียกดูรายงานสรุปผลการสำรวจ คัดกรองและคัดเลือก Smart Farmer ต้นแบบ ในภาพรวมและผลการประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer เป็นรายบุคคลได้ สำหรับขั้นตอนการใช้งานระบบการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การส่งข้อมูล

1. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด จัดส่งข้อมูลไฟล์ excel ตามรูปแบบที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดที่ E-mail: smartfarmer@opsmoac.go.th
2. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นำข้อมูลไฟล์ตามข้อ 1 เข้าสู่ระบบการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmersพร้อมกำหนดรหัสผู้ใช้ และรหัสผ่านเข้าใช้ระบบจังหวัดละ 1 User
3. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สามารถเข้าสู่ระบบการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmers เพื่อเพิ่มเติม แก้ไข หรือทำรายงานสรุปได้

หมายเหตุ :

1. ข้อมูลไฟล์ excel ที่จัดส่ง หากรูปแบบไม่ถูกต้องจะไม่สามารถนำข้อมูลเข้าสู่ระบบได้
2. ข้อมูลใน ระบบการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmers เป็นข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จะไม่มีการแก้ไข ปรับเปลี่ยนแต่อย่างใด
3. รหัสผู้ใช้ และรหัสผ่าน จะแจ้งให้ทราบทาง E-mail: paco_ชื่อจังหวัด@opsmoac.go.th

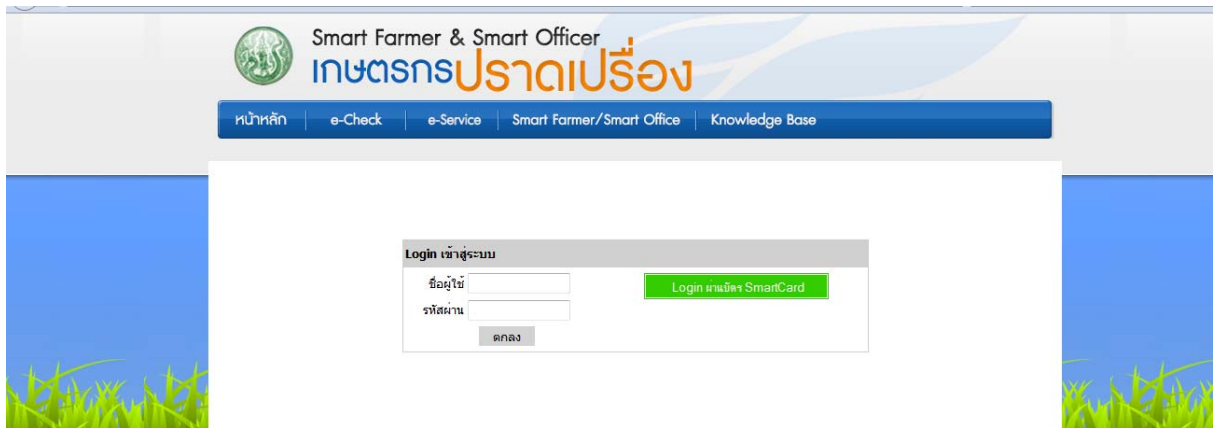
ขั้นตอนที่ 2 การเข้าสู่ระบบสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer

1. เข้าสู่เว็บไซต์ www.thaismartfarmer.net แล้วเลือก “สำหรับเจ้าหน้าที่” ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 แสดงหน้าเว็บไซต์ www.thaismartfarmer.net

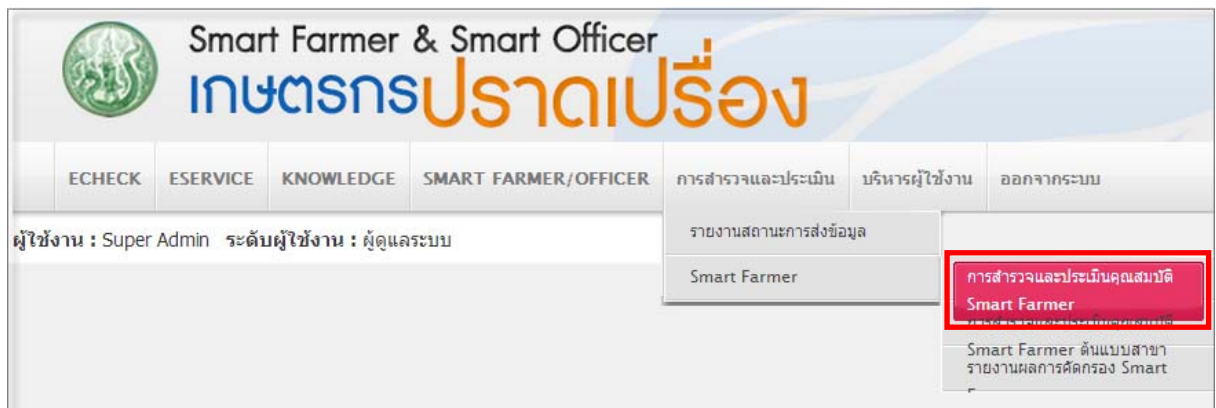
2. แสดงหน้าจอให้กรอก รหัสผู้ใช้งาน และรหัสผ่าน ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 แสดงหน้าจอกรอกชื่อผู้ใช้งานและรหัสผ่าน

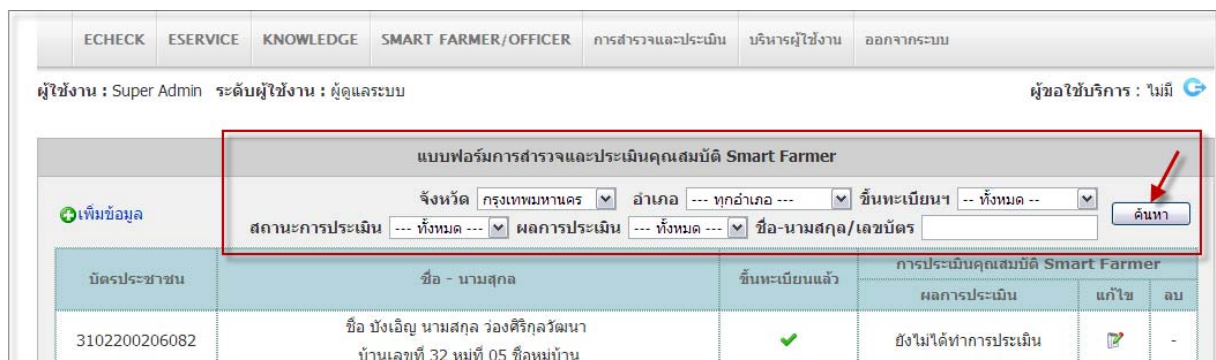
3. เลือกเมนูการสำรวจและประเมิน

3.1 เลือกหัวข้อย่อย Smart Farmer>>การสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer

รูปที่ 3 การเข้าเมนู การสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer

3.2 เลือกหัวข้อย่อย การสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmerสามารถค้นหาข้อมูลตามเงื่อนไข กด ค้นหา

รูปที่ 4 หัวข้อการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ

แสดงข้อมูลตามที่เลือกเงื่อนไข ประกอบด้วย เลขบัตรประจำตัวประชาชน ชื่อ-สกุล ที่อยู่ ผลการประเมิน สถานการณ์ขึ้นทะเบียน และปุ๋ยแก้ไข และลบ

แบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer						
+ เพิ่มข้อมูล						
จังหวัด กรุงเทพมหานคร อำเภอ --- ทุกอำเภอ --- ขึ้นทะเบียนฯ -- ทั้งหมด -- ค้นหา						
สถานการณ์ประเมิน --- ทั้งหมด --- ผลการประเมิน --- ทั้งหมด --- ชื่อ-นามสกุล/เลขบัตร						
บัตรประชาชน	ชื่อ - นามสกุล	ขึ้นทะเบียนแล้ว	การประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer			
			ผลการประเมิน	แก้ไข	ลบ	
3102200206082	ชื่อ บังเอิญ นามสกุล วงศ์ศิริกุลวัฒนา บ้านเลขที่ 32 หมู่ที่ 05 ชื่อหมู่บ้าน	✓	ยังไม่ได้ทำการประเมิน		-	
3101500990896	ชื่อ ยพิน นามสกุล พรกระจิม บ้านเลขที่ 72 หมู่ที่ 88 ชื่อหมู่บ้าน ซอยประชาอุทิศ๙ แยก๗	✓	ยังไม่ได้ทำการประเมิน		-	
3100902254671	ชื่อ จิระพัชร นามสกุล สุขสุเดช บ้านเลขที่ 226/2 หมู่ที่ 02 ชื่อหมู่บ้าน แขวงทับยาว	✓	ยังไม่ได้ทำการประเมิน		-	
3101100218801	ชื่อ สมาน นามสกุล ฉิมศิริฤ บ้านเลขที่ 449 หมู่ที่ 00 ชื่อหมู่บ้าน	✓	ยังไม่ได้ทำการประเมิน		-	
3101100200111	ชื่อ เสมอ นามสกุล แสงศิริฤ บ้านเลขที่ 84 หมู่ที่ 02 ชื่อหมู่บ้าน	✓	ยังไม่ได้ทำการประเมิน		-	

รูปที่ 5 แสดงรายชื่อเกษตรกร

4. การแก้ไขข้อมูล ให้คลิกที่ แก้ไข

แบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer						
+ เพิ่มข้อมูล						
จังหวัด กรุงเทพมหานคร อำเภอ --- ทุกอำเภอ --- ขึ้นทะเบียนฯ -- ทั้งหมด -- ค้นหา						
สถานการณ์ประเมิน --- ทั้งหมด --- ผลการประเมิน --- ทั้งหมด --- ชื่อ-นามสกุล/เลขบัตร						
บัตรประชาชน	ชื่อ - นามสกุล	ขึ้นทะเบียนแล้ว	การประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer			
			ผลการประเมิน	แก้ไข	ลบ	
3102200206082	ชื่อ บังเอิญ นามสกุล วงศ์ศิริกุลวัฒนา บ้านเลขที่ 32 หมู่ที่ 05 ชื่อหมู่บ้าน	✓	ยังไม่ได้ทำการประเมิน		-	
3101500990896	ชื่อ ยพิน นามสกุล พรกระจิม บ้านเลขที่ 72 หมู่ที่ 88 ชื่อหมู่บ้าน ซอยประชาอุทิศ๙ แยก๗	✓	ยังไม่ได้ทำการประเมิน		-	
3100902254671	ชื่อ จิระพัชร นามสกุล สุขสุเดช บ้านเลขที่ 226/2 หมู่ที่ 02 ชื่อหมู่บ้าน แขวงทับยาว	✓	ยังไม่ได้ทำการประเมิน		-	
3101100218801	ชื่อ สมาน นามสกุล ฉิมศิริฤ บ้านเลขที่ 449 หมู่ที่ 00 ชื่อหมู่บ้าน	✓	ยังไม่ได้ทำการประเมิน		-	
3101100200111	ชื่อ เสมอ นามสกุล แสงศิริฤ บ้านเลขที่ 84 หมู่ที่ 02 ชื่อหมู่บ้าน	✓	ยังไม่ได้ทำการประเมิน		-	
3102100077141	ชื่อ อุไร นามสกุล สุขกิจ บ้านเลขที่ 500 หมู่ที่ 03 ชื่อหมู่บ้าน	✓	ยังไม่ได้ทำการประเมิน		-	
3330300915472	ชื่อ หนูक्रम นามสกุล โพธิ์พรม บ้านเลขที่ 11 หมู่ที่ ชื่อหมู่บ้าน	✓	ยังไม่ได้ทำการประเมิน		-	

5. แสดงรายละเอียดให้แก่ผู้ใช้ ตามแบบฟอร์มเมื่อแก้ไขข้อมูลแล้วให้ กดบันทึกข้อมูล

เพิ่มข้อมูลแบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer

ส่วนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลการทำการเกษตรของเกษตรกร (ตัวแทนครัวเรือน)

นาย นาง นางสาว อื่นๆ ชื่อ ยศ นามสกุล พรมกระจุ้ม วันเกิด

เลขบัตรประชาชน 3 1015 00990 89 6 ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน บ้านเลขที่ 72 หมู่ที่ 88 ชื่อหมู่บ้าน ขอประจําอายุ ศษ๔ แ

จังหวัด กรุงเทพมหานคร อำเภอ เขมบงขุนเทียน ตำบล สมเฒ่า รหัสไปรษณีย์

โทรศัพท์ โทรสาร มือถือ 089448113

สถานะ ปกติ โปรดระบุ

ส่วนที่ 2. ข้อมูลสำหรับประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer

กิจกรรม

ข้าว ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน เกษตรผสมผสาน YOUNG SMART FARMER

ประมง ปศุสัตว์ หมอนไหม สาขาบัญชี

1. รายได้รวมภาคการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร 0 บาท/ปี/ครัวเรือน

2. ปัญหาเบื้องต้นที่เกษตรกรประสบ

ด้านต้นทุน ด้านแรงงาน ด้านวิชาการและเทคโนโลยีการผลิต ด้านการตลาด ด้านภัยพิบัติ ด้านอื่นๆ

ส่วนที่ 3. การประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer

คุณสมบัติ / ตัวอย่าง ³	การประเมิน		ความเห็น / ประเด็นที่ควรพัฒนา
	ใช่	ไม่ใช่	
คุณสมบัติด้านรายได้			
1. มีรายได้รวมทางการเกษตรไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท / ครัวเรือน / ปี	☒	☒	<input type="text"/>
คุณสมบัติพื้นฐาน			
1. มีความรู้ในเรื่องที่ทํายู่			
1.1 สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือให้คำแนะนำปรึกษาให้กับคนอื่นได้ *	☐	☐	<input type="text"/>
1.2 สามารถเป็นเกษตรกรต้นแบบหรือจุดเรียนรู้ให้กับผู้อื่นได้*	☐	☐	<input type="text"/>
2. มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ			
2.1 สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูล ทั้งจากเจ้าหน้าที่ และผ่านทางระบบสารสนเทศและการสื่อสารอื่นๆ เช่น Internet, Mobile Phone, Smart Phone เป็นต้น	☐	☐	<input type="text"/>
2.2 มีการบันทึกข้อมูลและใช้ข้อมูลมาประกอบการวิเคราะห์วางแผนก่อนเริ่มดำเนินการและบริหารจัดการ	☐	☐	<input type="text"/>
2.3 มีการนำข้อมูลมาใช้ในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาอาชีพของตนเองได้*	☐	☐	<input type="text"/>
3. มีการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด			
3.1 มีความสามารถในการบริหารจัดการปัจจัยการผลิต แรงงาน และทุน ฯลฯ*	☐	☐	<input type="text"/>
3.2 มีความสามารถในการเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดเพื่อขายผลผลิตได้*	☐	☐	<input type="text"/>
3.3 มีการจัดการของเหลือจากการผลิตที่มีประสิทธิภาพ (Zero Waste management) *	☐	☐	<input type="text"/>
4. มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค			
4.1 มีความรู้หรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับมาตรฐาน GAP GMP เกษตรอินทรีย์หรือมาตรฐานอื่นๆ*	☐	☐	<input type="text"/>
4.2 มีกระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับมาตรฐาน GAP GMP เกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ*	☐	☐	<input type="text"/>
5. มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม			
5.1 มีกระบวนการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม (Green Economy) *	☐	☐	<input type="text"/>
5.2 มีกิจกรรมช่วยเหลือชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง*	☐	☐	<input type="text"/>
6. มีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร			
6.1 มีความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพการเกษตร*	☐	☐	<input type="text"/>
6.2 รักและหวงแหนพื้นที่และอาชีพทางการเกษตรไว้ให้รุ่นต่อไป*	☐	☐	<input type="text"/>
6.3 มีความสุขและพึงพอใจในการประกอบอาชีพการเกษตร*	☐	☐	<input type="text"/>
ส่วนที่ 4 สรุปผลการประเมินคุณสมบัติ			
เกษตรกรรายนี้อยู่ในกลุ่ม	☒	Existing Smart Farmer	
	☒	Developing Smart Farmer	

รูปที่ 6 แบบฟอร์มแก้ไขการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart farmer

6. การลบข้อมูล ให้คลิกที่ลบดังภาพ

Smart Farmer & Smart Officer
เกษตรกรปราดเปรื่อง

E-CHECK E-SERVICE KNOWLEDGE SMART FARMER/OFFICER การสำรวจและประเมิน บริหารผู้ใช้งาน ออกจากระบบ

ผู้ใช้งาน : Super Admin ระดับผู้ใช้งาน : ผู้ดูแลระบบ ผู้ขอใช้บริการ : ไม่มี

แบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer

เพิ่มข้อมูล จังหวัด นครราชสีมา อำเภอ เมืองนครราชสีมา ชิ่นทะเบียนนา -- ทั้งหมด -- ค้นหา

สถานะการประเมิน ประเมินแล้ว ผลการประเมิน -- ทั้งหมด --

บัตรประชาชน	ชื่อ - นามสกุล	ผลการประเมิน	ขึ้นทะเบียนแล้ว	แก้ไข	ลบ
3300100580191	ชื่อ ชมภู นามสกุล อิมหาร บ้านเลขที่ 25 หมู่ที่ 01 ชื่อหมู่บ้าน ยองแยง	Developing Smart Farmer	✓		
3300100128663	ชื่อ ชูชัย นามสกุล ยาวะโนภาส บ้านเลขที่ 7/1 หมู่ที่ 01 ชื่อหมู่บ้าน ดางดา	Developing Smart Farmer	✓		
3300100871978	ชื่อ กรรณเทมา นามสกุล ศรีหมื่นไวย บ้านเลขที่ 73 หมู่ที่ 05 ชื่อหมู่บ้าน คลองบริบูรณ์	Developing Smart Farmer	✓		
3309900396385	ชื่อ เทียง นามสกุล เต่าประจิม บ้านเลขที่ 182 หมู่ที่ 07 ชื่อหมู่บ้าน -	Developing Smart Farmer	✓		
3300100703579	ชื่อ เล็ก นามสกุล ไสพลกรัง บ้านเลขที่ 138 หมู่ที่ 02 ชื่อหมู่บ้าน พลกรัง	Developing Smart Farmer	✓		
3300100084640	ชื่อ อารมณ นามสกุล ประสานโชค	Developing Smart Farmer	✓		

รูปที่ 7 เลือก ลบ

7. ระบบจะถามยืนยันการลบข้อมูลหากยืนยัน กดยืนยันการลบ หากยกเลิก กดยกเลิก

Smart Farmer & Smart Officer
เกษตรกรปราดเปรื่อง

E-CHECK E-SERVICE KNOWLEDGE SMART FARMER/OFFICER การสำรวจและประเมิน บริหารผู้ใช้งาน ออกจากระบบ

ผู้ใช้งาน : Super Admin ระดับผู้ใช้งาน : ผู้ดูแลระบบ ผู้ขอใช้บริการ : ไม่มี

ยืนยันการลบข้อมูลแบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer

ส่วนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลการทำการเกษตรของเกษตรกร (ตัวแทนครัวเรือน)

ชื่อ นางสาว ชมภู นามสกุล อิมหาร วันเกิด 19 พ.ย. 2504 เลขบัตรประชาชน 3 - 3001 - 00580 - 19 - 1
ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน บ้านเลขที่ 25 หมู่ที่ 01 ชื่อหมู่บ้าน ยองแยง ตำบล หองระเรียง อำเภอ เมืองนครราชสีมา จังหวัด นครราชสีมา รหัสไปรษณีย์
โทรศัพท์ โทรสาร มีถือ

ส่วนที่ 2. ข้อมูลสำหรับประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer

1. รายได้รวมภาคการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร 100,100 บาท/ปี/ครัวเรือน
2. ปัญหาเบื้องต้นที่เกษตรกรประสบ
 ด้านต้นทุน ด้านแรงงาน ด้านวิธีการและเทคโนโลยีการผลิต ด้านการตลาด ด้านภัยพิบัติ ด้านอื่นๆ

ส่วนที่ 3. การประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer

คุณสมบัติ / ตัวอย่าง ³	การประเมิน	ความเห็น / ประเด็นที่ควรพัฒนา
-----------------------------------	------------	-------------------------------

รูปที่ 8 ยืนยันการลบ

8. การเพิ่มข้อมูล ให้คลิกที่ เพิ่มข้อมูล

แบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer

จังหวัด กรุงเทพมหานคร อำเภอ --- ทุกอำเภอ --- ขึ้นทะเบียน -- ทั้งหมด -- ค้นหา

สถานะการประเมิน --- ทั้งหมด --- ผลการประเมิน --- ทั้งหมด --- ชื่อ-นามสกุล/เลขบัตร

บัตรประชาชน	ชื่อ - นามสกุล	ขึ้นทะเบียนแล้ว	การประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer		
			ผลการประเมิน	แก้ไข	ลบ
3102200206082	ชื่อ บังเอิญ นามสกุล วงศ์ศิริกุลวัฒนา บ้านเลขที่ 32 หมู่ที่ 05 ชื่อหมู่บ้าน	✓	ยังไม่ได้ทำการประเมิน		-
3101500990896	ชื่อ ยุทิน นามสกุล พรมกระเงิน บ้านเลขที่ 72 หมู่ที่ 88 ชื่อหมู่บ้าน ซอยประชาอุทิศ๕ แยก๗	✓	ยังไม่ได้ทำการประเมิน		-
3100902254671	ชื่อ จิระพัชร นามสกุล สุขสเดข บ้านเลขที่ 226/2 หมู่ที่ 02 ชื่อหมู่บ้าน แขวงทับยาว	✓	ยังไม่ได้ทำการประเมิน		-

รูปที่ 9 ขั้นตอนการเพิ่มข้อมูล

9. แสดงรายละเอียดให้เพิ่มข้อมูลตามแบบฟอร์ม เมื่อกรอกข้อมูลแล้วให้กดบันทึกข้อมูล

เพิ่มข้อมูลแบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer

ส่วนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลการทำกรเกษตรของเกษตรกร (ตัวหนาตัวเอน)

นาย นาง นางสาว อื่นๆ ชื่อ นามสกุล วันเกิด

เลขบัตรประชาชน ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน บ้านเลขที่ หมู่ที่ ชื่อหมู่บ้าน

จังหวัด กรุงเทพฯ อำเภอ เมืองกระบี่ ตำบล ปากน้ำ รหัสไปรษณีย์

โทรศัพท์ โทรสาร มือถือ

สถานะ ปกติ ปรดระบุ

ส่วนที่ 2. ข้อมูลสำหรับประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer

กิจกรรม

ข้าว ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน เกษตรผสมผสาน YOUNG SMART FARMER

ประมง ปศุสัตว์ หม่อนไหม สาขาบัญชี

1. รายได้รวมภาคการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร 0 บาท/ปี/ครัวเรือน

2. ปัญหาเบื้องต้นที่เกษตรกรประสบ

ด้านต้นทุน ด้านแรงงาน ด้านวิธีการและเทคโนโลยีการผลิต ด้านการตลาด ด้านภัยพิบัติ ด้านอื่นๆ

รูปที่ 10 รายละเอียดเพิ่มข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การแสดงรายงาน

1. คลิกเลือกเมนูการสำรวจและประเมินเลือกหัวข้อย่อย Smart Farmer >> รายงานผลการคัดกรอง

Smart Farmer

Smart Farmer & Smart Officer
เกษตรกรปราดเปรื่อง

ECHECK ESERVICE KNOWLEDGE SMART FARMER/OFFICER การสำรวจและประเมิน บริหารผู้ใช้งาน ออกจากระบบ

ผู้ใช้งาน : Super Admin ระดับผู้ใช้งาน : ผู้ดูแลระบบ

รายงานสถานะการส่งข้อมูล

Smart Farmer

การสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer
การสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer
Smart Farmer - ส่งแบบสำรวจ
รายงานผลการคัดกรอง Smart Farmer

รูปที่ 11 หัวข้อย่อย รายงานผลการคัดกรอง

2. สามารถเลือกการแสดงผลงาน โดยกำหนดเงื่อนไขต่างๆ ที่ต้องการแล้วคลิกค้นหา

แบบฟอร์มรายงานสรุปผลการสำรวจและคัดกรองเกษตรกรของจังหวัด

จังหวัด อำเภอ กลุ่ม กิจกรรม

เขตการปกครอง (ระดับตำบล)	จำนวนเกษตรกร (ราย)	คุณสมบัติด้านรายได้ 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี		จำนวน Existing Smart Farmer (ราย)	จำนวน Developing Smart Farmer (ราย)	จำนวน Developing Smart Farmer (ราย)					
		ไม่ต่ำกว่า (ราย)	ต่ำกว่า (ราย)			ไม่ผ่านคุณสมบัติพื้นฐานข้อ					
						1	2	3	4	5	6
อำเภอ เมืองกระบี่	1,321	594	727	22	1,299	1,298	2	669	1,260	666	2
ตำบล.หนองทะเล	99	55	44	0	99	99	0	41	99	41	0
ตำบล.คลองประสงค์	140	36	104	0	140	140	0	104	140	104	0
ตำบล.ทับปริก	210	57	153	2	208	208	1	148	208	148	1
ตำบล.ปากน้ำ	4	0	4	0	4	4	0	4	4	4	0
ตำบล.อ่าวนาง	70	26	44	0	70	70	0	43	70	43	0
ตำบล.กระบี่น้อย	357	180	177	15	342	341	0	139	303	137	0
ตำบล.	148	87	61	0	148	148	0	60	148	60	1
ตำบล.กระบี่ใหญ่	8	1	7	0	8	8	0	7	8	7	0
ตำบล.ไสไทย	151	80	71	5	146	146	1	68	146	67	0
ตำบล.เขาทอง	134	72	62	0	134	134	0	55	134	55	0
รวมทั้งหมด	1,321	594	727	22	1,299	1,298	2	669	1,260	666	2

รูปที่ 12 แสดงรายงานผลการคัดกรอง smart farmers

ขั้นตอนที่ 4 การประเมิน Smart Farmer ต้นแบบตามสาขา

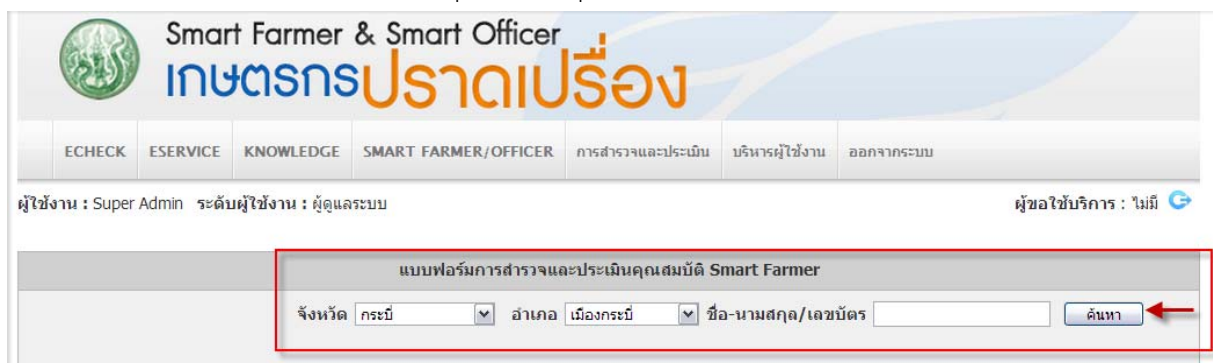
1. คลิกเมนู การสำรวจและประเมิน >>Smart Farmer>>การสำรวจและประเมินคุณสมบัติ

Smart Farmer ต้นแบบสาขา

รูปที่ 13 หัวข้อย่อย การสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ต้นแบบสาขา

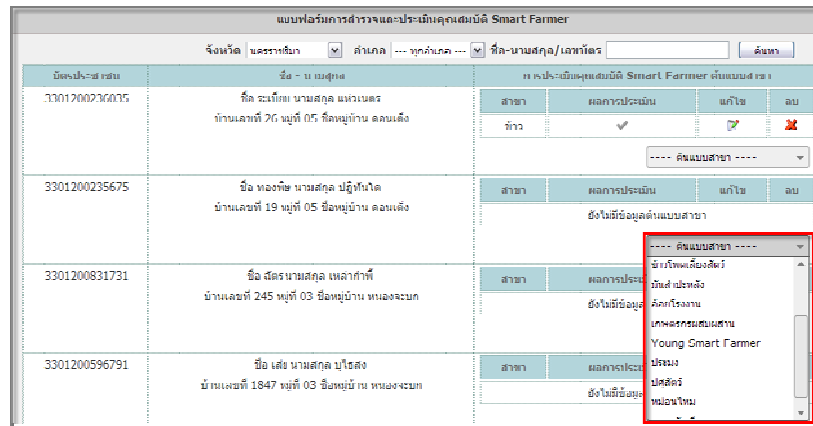
2. เลือกจังหวัด, อำเภอ หรือระบุชื่อ-นามสกุล/หมายเลขบัตรลงไป แล้วกด ค้นหา

รูปที่ 14 ค้นหาเกษตรกร

3. ระบบจะแสดงรายชื่อเกษตรกรตามเงื่อนไขที่ระบุขึ้นมา ซึ่งเป็นรายชื่อที่ผ่านการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer แล้ว

4. ทำการประเมินเกษตรกร โดยคลิกเลือกต้นแบบสาขาที่จะประเมินจากช่อง List box

รูปที่ 15 แบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer

5. ระบบจะแสดงแบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ต้นแบบสาขาที่เลือกขึ้นมา ระบุการประเมินลงไป

รูปที่ 16 แบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ต้นแบบสาขาปาล์มน้ำมัน
เงื่อนไข

*เกษตรกรทุกคนต้องผ่านทุกข้อ จึงจะจัดได้ว่าอยู่ในกลุ่มที่เป็น Smart Farmer

6. เมื่อระบบการประเมินเรียบร้อยแล้ว กดปุ่ม **บันทึกข้อมูล** (หากประเมินว่า “ใช่” ทุกข้อ เกษตรกรรายนั้นจัดว่าอยู่ในกลุ่ม Smart Farmer โดยอัตโนมัติ)

เห็นข้อมูลแบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ต้นแบบสาขาปาล์มน้ำมัน

ส่วนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปของข้อมูลการทำเกษตรของเกษตรกร (กำหนดไว้ก่อน)

นาย นาง นางสาว อื่นๆ ชื่อ นามสกุล ชื่อ นามสกุล สีขาว วันเกิด เลขบัตรประชาชน 3 8701 00330 49 4 ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน บ้านเลขที่ 7 หมู่ที่ 10 ชื่อหมู่บ้าน คลองสาม จังหวัด กระบี่ อำเภอ เมืองกระบี่ ตำบล ปากน้ำ รหัสไปรษณีย์ 87220 โทรศัพท์ โทรสาร มือถือ

ส่วนที่ 2. การประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer ต้นแบบสาขา

คุณสมบัติ / คำบังคับ ³	การประเมิน		ความเห็น/ประเด็นที่มีความขัดแย้ง
	ใช่	ไม่ใช่	
1. มาตรฐานขั้นต่ำของ Smart Farmer ตามหลัก 5 ข้อของมูลนิธิ*	☒	☐	
2. มาตรฐานในสาขาดังกล่าวด้วยตนเอง*	☒	☐	
3. ปลูกปาล์มในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 10 ปี*	☒	☐	
4. มีความปลอดภัย			
4.1 ผลผลิตสูงกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัด*	☒	☐	
4.2 ใช้สารเคมีอย่างถูกต้องปลอดภัย*	☒	☐	
4.3 มีแนวคิดและดำเนินการปฏิบัติที่สอดคล้องกับ Green Economy และ Zero Waste Agriculture*	☒	☐	
5. มีความรับผิดชอบต่อสังคม			
5.1 มีการคิดค้นเพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาด้วยเทคนิควิธีการใหม่ ๆ หรือประยุกต์ใช้เทคนิควิธีการที่เหมาะสมหรือที่เป็นภูมิปัญญา*	☒	☐	
5.2 มีผลสำเร็จที่ชัดเจนจริงเป็นรูปธรรมชัดเจนจากเทคนิควิธีการที่คิดค้นหรือประยุกต์ใช้*	☒	☐	
5.3 มีเกษตรกรคนอื่น ๆ ให้ความสนใจเข้ามาเรียนรู้ในเทคนิควิธีการที่คิดค้นหรือประยุกต์ใช้*	☒	☐	
6. มีความพร้อมในการเป็นแบบอย่าง			
6.1 มีผู้มาขอศึกษาดูงานเป็นประจำ*	☒	☐	
6.2 มีความสามารถในการสื่อสารทำความเข้าใจกับผู้อื่นได้ดี และไม่หวงวิชา*	☒	☐	
6.3 มีความพร้อมและเต็มใจที่จะเป็นจุดเรียนรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ*	☒	☐	
7. มีความเป็นผู้นำ			
7.1 มีบทบาทหรือเข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาด้านต่างๆ ของชุมชน*	☒	☐	
7.2 มีความขยัน อดทน เสียสละ มีน้ำใจ และมี Service Mind*	☒	☐	
7.3 เป็นที่เชื่อถือยอมรับของคนในชุมชน*	☒	☐	

ส่วนที่ 3 สรุปผลการประเมินคุณสมบัติ

เกษตรกรรายนี้อยู่ในกลุ่ม	☒	เป็น Smart Farmer ต้นแบบสาขาปาล์มน้ำมัน
	☒	ไม่เป็น Smart Farmer ต้นแบบสาขาปาล์มน้ำมัน

รูปที่ 17 แบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ต้นแบบสาขาปาล์มน้ำมัน

7. เมื่อบันทึกข้อมูลการประเมินแล้ว ระบบจะแสดงรายการประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ต้นแบบสาขา ที่เพิ่มขึ้นมา ดังภาพ

แบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer

จังหวัด กระบี่ อำเภอ เมืองกระบี่ ชื่อ-นามสกุล/เลขบัตร ค้นหา

บัตรประชาชน	ชื่อ - นามสกุล	การประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ต้นแบบสาขา			
		สาขา	ผลการประเมิน	แก้ไข	ลบ
3440900771101	ชื่อ วชิราวุธ นามสกุล แป้นสุชา บ้านเลขที่ 238 หมู่ที่ 6 ชื่อหมู่บ้าน ศิลา				
ยังไม่มีข้อมูลต้นแบบสาขา					
---- ต้นแบบสาขา ----					
3670100330494	ชื่อ นภพร นามสกุล สีขาว บ้านเลขที่ 7 หมู่ที่ 10 ชื่อหมู่บ้าน คลองสาม	ปาล์มน้ำมัน	✓	✎	✖
---- ต้นแบบสาขา ----					

รูปที่ 18 แบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer

8. การแก้ไขข้อมูลการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ต้นแบบสาขา ให้คลิกที่ปุ่ม
ในคอลัมน์ แก้ไข

แบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer						
จังหวัด		กระบี่	อำเภอ	เมืองกระบี่	ชื่อ-นามสกุล/เลขบัตร	ค้นหา
บัตรประชาชน	ชื่อ - นามสกุล	การประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ต้นแบบสาขา				
3440900771101	ชื่อ วชิราวุธ นามสกุล เป็ณสุชา บ้านเลขที่ 238 หมู่ที่ 6 ชื่อหมู่บ้าน ตีลา	สาขา	ผลการประเมิน	แก้ไข	ลบ	
ยังไม่มีข้อมูลต้นแบบสาขา						
---- ต้นแบบสาขา ----						
3670100330494	ชื่อ นกพร นามสกุล สีขาว บ้านเลขที่ 7 หมู่ที่ 10 ชื่อหมู่บ้าน คลองสาม	สาขา	ผลการประเมิน	แก้ไข	ลบ	
		ปาล์มน้ำมัน	✓	แก้ไข	✗	
---- ต้นแบบสาขา ----						

รูปที่ 19 แบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer

9. แก้ไขข้อมูลตามต้องการ แล้วกด บันทึกข้อมูล

เก็บข้อมูลแบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ต้นแบบสาขาปาล์มน้ำมัน

ส่วนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลการทำเกษตรของเกษตรกร (กำหนดจำเรื่อง)

นาย นาง นางสาว อื่นๆ ชื่อ นกพร นามสกุล สีขาว วันเกิด
เลขบัตรประชาชน 3 8701 90330 49 41 ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน บ้านเลขที่ 7 หมู่ที่ 10 ชื่อหมู่บ้าน คลองสาม
จังหวัด กระบี่ อำเภอ เมืองกระบี่ ตำบล ปากน้ำ รหัสไปรษณีย์ 87220
โทรศัพท์ โทรสาร มือถือ

ส่วนที่ 2. การประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer ต้นแบบสาขา

คุณสมบัติ / คำข่งชี้ ³	การประเมิน		ความเห็น/ประเด็นที่มีสาเหตุ
	ใช่	ไม่ใช่	
1. ผ่านคุณสมบัติพื้นฐานของ Smart Farmer ตามชุดค่าข่งชี้ของทุกคุณสมบัติ *	☒	☐	<input type="text"/>
2. ภาครัฐหรือนักวิชาการได้เข้ามาช่วยสนับสนุน *	☒	☐	<input type="text"/>
3. ปลูกปาล์มน้ำมัน หมายความว่าไม่น้อยกว่า 10 ปี *	☒	☐	<input type="text"/>
4. มีตลาดปาล์มที่ดี	☐	☐	<input type="text"/>
4.1 ผลผลิตสูงกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัด *	☒	☐	<input type="text"/>
4.2 ใช้สารเคมีอย่างถูกต้องปลอดภัย *	☒	☐	<input type="text"/>
4.3 มีแนวคิดและการปฏิบัติที่สอดคล้องกับ Green Economy และ Zero Waste Agriculture *	☒	☐	<input type="text"/>
5. มีตลาดชัดเจน	☐	☐	<input type="text"/>
5.1 มีการคิดค้นเพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาด้วยเทคนิควิธีการใหม่ๆ หรือประยุกต์ใช้เทคนิควิธีการที่เหมาะสมหรือที่เป็นภูมิปัญญา *	☒	☐	<input type="text"/>
5.2 มีผลสำเร็จที่ชัดเจนจริงเป็นรูปธรรมชัดเจนจากเทคนิควิธีการที่คิดค้นหรือประยุกต์ใช้ *	☒	☐	<input type="text"/>
5.3 มีเกษตรกรคนอื่น ๆ ให้ความสนใจเข้ามาเรียนรู้ในเทคนิควิธีการที่คิดค้นหรือประยุกต์ใช้ *	☒	☐	<input type="text"/>
6. มีตลาดหรือมีช่องทางขาย	☐	☐	<input type="text"/>
6.1 มีผู้มาขอศึกษาดูงานเป็นประจำ *	☒	☐	<input type="text"/>
6.2 มีความสามารถในการสื่อสารทำความเข้าใจกับผู้อื่นได้ดี และไม่มีหวงวิชา *	☒	☐	<input type="text"/>
6.3 มีความพร้อมและเต็มใจที่จะเป็นจุดเรียนรู้ให้กับเกษตรกรคนอื่น ๆ *	☒	☐	<input type="text"/>
7. มีตลาดเป็นผู้นำ	☐	☐	<input type="text"/>
7.1 มีบทบาทหรือเข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาในด้านต่างๆ ของชุมชน *	☒	☐	<input type="text"/>
7.2 มีความขยัน ตั้งใจ เสียสละ มีน้ำใจ และมี Service Mind *	☒	☐	<input type="text"/>
7.3 เป็นที่เชื่อถือยอมรับของคนในชุมชน *	☒	☐	<input type="text"/>

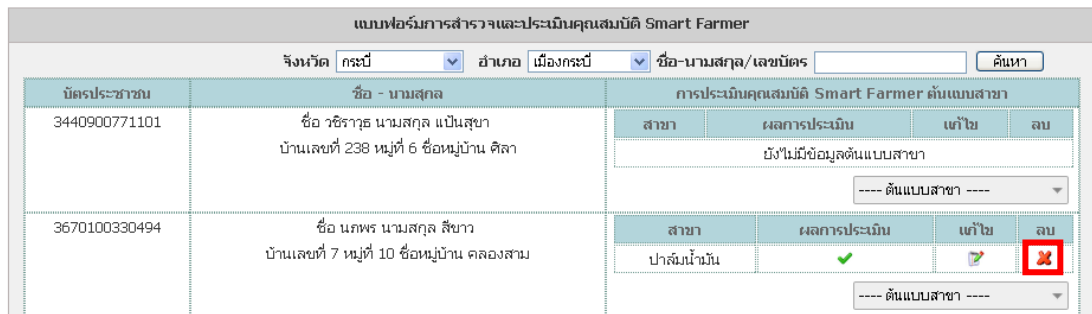
ส่วนที่ 3 สรุปผลการประเมินคุณสมบัติ

เกษตรกรรายนี้อยู่ในกลุ่ม	☒	เป็น Smart Farmer ต้นแบบสาขาปาล์มน้ำมัน
	☒	ไม่เป็น Smart Farmer ต้นแบบสาขาปาล์มน้ำมัน

บันทึกข้อมูล ยกเลิก

รูปที่ 20 แบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer

10. การลบข้อมูลการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ต้นแบบสาขา ให้คลิกที่ปุ่ม ในคอลัมน์ ลบ

บัตรประชาชน	ชื่อ - นามสกุล	การประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ต้นแบบสาขา			
3440900771101	ชื่อ วชิราวุธ นามสกุล แป้นสุชา บ้านเลขที่ 238 หมู่ที่ 6 ซ่อมหมู่บ้าน สีลา	สาขา	ผลการประเมิน	แก้ไข	ลบ
ยังไม่มีข้อมูลต้นแบบสาขา					
---- ต้นแบบสาขา ----					
3670100330494	ชื่อ นภพร นามสกุล สีขาว บ้านเลขที่ 7 หมู่ที่ 10 ซ่อมหมู่บ้าน ดลวงสาม	สาขา	ผลการประเมิน	แก้ไข	ลบ
		ป่าสนน้ำมัน	✓		
---- ต้นแบบสาขา ----					

รูปที่ 21 แบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer

11. ระบบจะถามยืนยันการลบข้อมูลหากยืนยัน กดยืนยันการลบ หากยกเลิก กดยกเลิก

ขั้นตอนที่ 5 การถอดบทเรียนจาก Existing Farmer

1. คลิกเมนู SMART FARMER/OFFICER >>เกษตรกรปราดเปรื่อง

Smart Farmer & Smart Officer
เกษตรกรปราดเปรื่อง

E-CHECK E-SERVICE KNOWLEDGE SMART FARMER/OFFICER การสำรวจและประเมิน บริหารผู้ใช้งาน ออกจากระบบ

ผู้ใช้งาน : Super Admin ระดับผู้ใช้งาน : ผู้ดูแลระบบ เกษตรกรปราดเปรื่อง

เจ้าหน้าที่ต้นแบบ
บริหาร สาขาดั้งแบบ

ผู้ขอใช้บริการ : ไม่มี

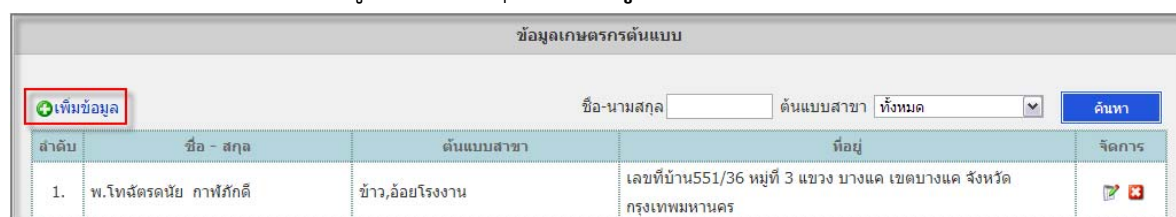
จังหวัด นครราชสีมา อำเภอ --- ทุกอำเภอ --- ชื่อ-นามสกุล/เลขบัตร

บัตรประชาชน	ชื่อ - นามสกุล	การประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ต้นแบบสาขา			
3301200236035	ชื่อ ระเียบ นามสกุล แหวเนตร	สาขา	ผลการประเมิน	แก้ไข	ลบ

รูปที่ 22 หัวข้อย่อย SMART FARMER/ OFFICER

2. ระบบจะแสดงรายชื่อเกษตรกรปราดเปรื่องขึ้นมา ระบบจะดึงรายการเกษตรกรที่มีสถานะ Existing เท่านั้น

3. หากต้องการเพิ่มข้อมูลเอง ให้กดปุ่ม **เพิ่มข้อมูล**

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

 เพิ่มข้อมูล

ชื่อ-นามสกุล _____ ต้นแบบสาขา ทั้งหมด

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ต้นแบบสาขา	ที่อยู่	จัดการ
1.	พ.โทศัตร์นัย กาฬภักดิ์	ข้าว,อ้อยโรงงาน	เลขที่บ้าน551/36 หมู่ที่ 3 แขวง บางแค เขตบางแค จังหวัด กรุงเทพมหานคร	

รูปที่ 23 ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

4. กรณีที่ต้องการจัดการข้อมูลเกษตรกร ให้คลิกปุ่ม

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ				
ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ต้นแบบสาขา	ที่อยู่	จัดการ
1.	พ.โทศัตถนัย กาฬภักดิ์	ข้าว,อ้อยโรงงาน	เลขที่บ้าน551/36 หมู่ที่ 3 แขวง บางแค เขตบางแค จังหวัด กรุงเทพมหานคร	

รูปที่ 24 ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

5. ระบบแสดงหน้าจอข้อมูลเกษตรกรต้นแบบขึ้นมา ระบุข้อมูลในส่วนต่างๆ ลงไปให้ครบถ้วน

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ	
เลขบัตรประจำตัว :	3700700466299 ตรวจสอบเลขบัตร
ตำแหน่งชื่อ :	☐ นาย ☐ นางสาว ☐ นาง ☒ อื่นๆ พ.โท *
ชื่อเกษตรกร :	ชื่อ : ศัตถนัย สกุล : กาฬภักดิ์ อายุ : ปี เดือน
ที่อยู่ :	เลขที่บ้าน : 551/36 หมู่ที่ : 3 ชื่อหมู่บ้าน/อาคาร/ชุมชน : K-City
	จังหวัด : กรุงเทพมหานคร อำเภอ/เขต : เขตบางแค ตำบล/แขวง : บางแค
	รหัสไปรษณีย์ : โทรศัพท์ : อื่นๆ(ถ้ามี) :
ต้นแบบสาขา :	☒ ข้าว ☐ ปาล์มป้ามัน ☐ ยางพารา ☐ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ☐ มันสำปะหลัง ☒ อ้อยโรงงาน ☐ เกษตรกรผสมผสาน ☐ Young Smart Farmer ☐ ประมง ☐ ปศุสัตว์ ☐ หมอนไหม ☐ สาขาบัญชี
รูปเกษตรกร :	 Choose File No file chosen
รายละเอียด :	<div style="border: 1px solid gray; padding: 5px;"> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> [Style] [Font] [Size] </div> <div style="border-top: 1px solid gray; border-bottom: 1px solid gray; height: 150px;"> <p>B <i>I</i> <u>U</u> </p> </div> <div style="text-align: right; margin-top: 5px;"> ☐ View Source </div> </div>
คำจำกัดความ :	<div style="border: 1px solid gray; height: 30px;"></div>
ความรู้เฉพาะสาขา :	<div style="border: 1px solid gray; height: 30px;"></div> รูปภาพ : Choose File No file chosen YouTube(Embed) : http://www.youtube.com/embed/HPys16ixrJ4

รูปที่ 25 ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

- ระบุเลขบัตรประชาชน แล้วกด ตรวจสอบเลขบัตร
- เลือกคำนำหน้าชื่อ
- ใส่ชื่อเกษตรกร
- ใส่ที่อยู่
- เลือกต้นแบบสาขา
- นำเข้ารูปเกษตรกร โดยกดปุ่ม Choose File
- ระบุรายละเอียด
- คำจำกัดความ
- ความรู้เฉพาะสาขา
- นำเข้ารูปภาพ
- Youtube : สามารถนำโค้ด Embed จากยูทูปมาใส่ได้
- ไปที่เว็บไซต์ Youtube.com เปิดวิดีโอขึ้นมา แล้วคลิกที่ แบ่งปัน (Share)

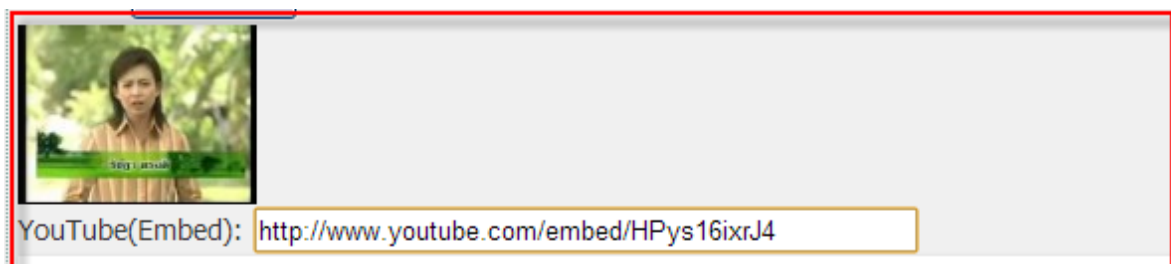
รูปที่ 26 การคัดลอก Embed จากยูทูป

- จากนั้นคลิกที่ ฝัง (Embed)
- คัดลอก embed ของวิดีโอ

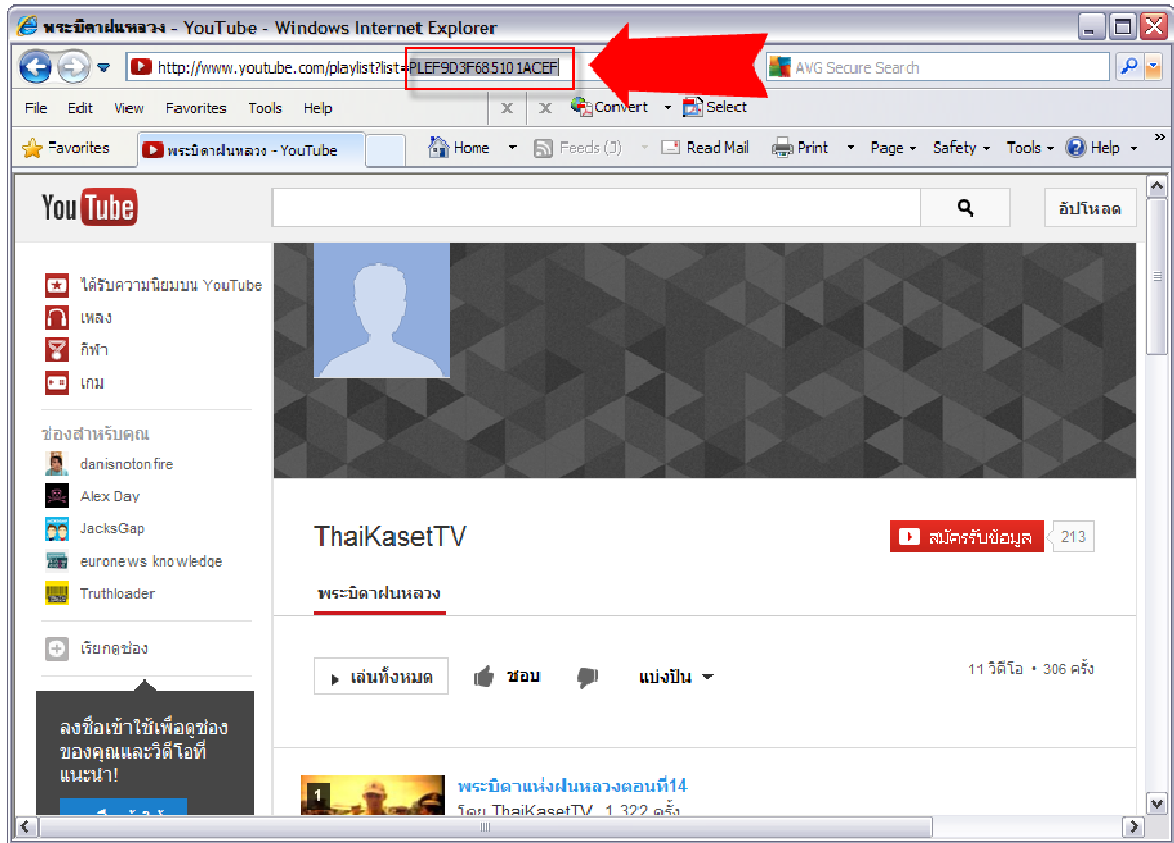
รูปที่ 27 การคัดลอก Embed จากยูทูป

- นำมาวางที่ช่อง YouTube (Embed):

รูปที่ 28 การวาง Embed จากยูทูป

- YouTube (Playlist): สามารถนำรหัสของ Playlist จากยูทูปที่เป็น Playlist มาใส่ได้
- เปิด Playlist ที่ต้องการ
- ที่ช่อง URL ให้ทำการคัดลอกข้อความที่อยู่ท้ายคำว่า list =

รูปที่ 29 การคัดลอกรหัส Playlist จากยูทูป

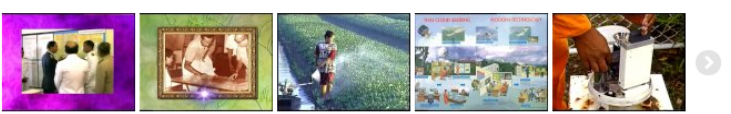
- นำมาวางที่ช่อง YouTube(Playlist):

รูปที่ 30 การคัดลอกรหัส Playlist จากยูทูป

- ระบุการจัดการปัจจัยการผลิต
- ระบุการผลิต/การปลูก/การเลี้ยง
- ระบุการแปรรูปการเพิ่มมูลค่า
- ระบุการตลาด
- ระบุข้อมูลอื่นๆ
- คลิกเลือกสถานะ (แสดง, ไม่แสดง)

6. เมื่อกรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ให้กดปุ่ม บันทึก เพื่อบันทึกข้อมูล

การจัดการปัจจัยการผลิต :	<input type="text"/> รูปภาพ : <input type="button" value="Choose File"/> No file chosen YouTube(Embed): <input type="text"/> YouTube(Playlist): <input type="text" value="https://gdata.youtube.com/feeds/api/playlists/PLEF9D3F685101ACEF?&=2"/>
การผลิต/การปลูก/การเลี้ยง :	<input type="text"/> รูปภาพ : <input type="button" value="Choose File"/> No file chosen YouTube(Embed): <input type="text"/> YouTube(Playlist): <input type="text"/>
การแปรรูปการเพิ่มมูลค่า :	<input type="text"/> รูปภาพ : <input type="button" value="Choose File"/> No file chosen YouTube(Embed): <input type="text"/> YouTube(Playlist): <input type="text"/>
การตลาด :	<input type="text"/> รูปภาพ : <input type="button" value="Choose File"/> No file chosen YouTube(Embed): <input type="text"/> YouTube(Playlist): <input type="text"/>
อื่นๆ :	<input type="text"/> รูปภาพ : <input type="button" value="Choose File"/> No file chosen YouTube(Embed): <input type="text"/> YouTube(Playlist): <input type="text"/>
สถานะ :	<input type="button" value="แสดง"/>

รูปที่ 31 การบันทึกข้อมูล

7. หากต้องการแก้ไขข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ ให้ค้นหาชื่อเกษตรกร หรือค้นหาตามต้นแบบสาขา

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

ชื่อ-นามสกุล ต้นแบบสาขา

รูปที่ 32 ค้นหาเกษตรกรต้นแบบ

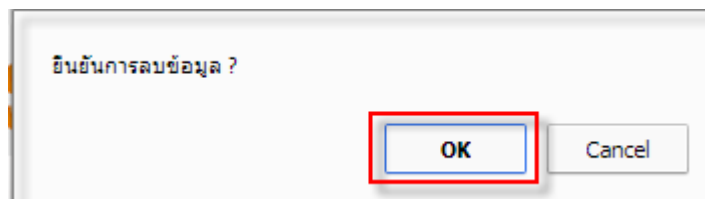
- จากนั้นกดปุ่ม ลบข้อมูล

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ต้นแบบสาขา	ที่อยู่	จัดการ
1.	พ.โทศรธรณีย์ กาฬภักดิ์	ข้าว,อ้อยโรงงาน	เลขที่บ้าน551/36 หมู่ที่ 3 แขวง บางแค เขตบางแค จังหวัด กรุงเทพมหานคร	

รูปที่ 36 การลบข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

- ระบบจะถามยืนยันการลบข้อมูลขึ้นมา หากยืนยัน กดยืนยันการลบ (OK)
หากยกเลิก ให้กดยกเลิก (Cancel)

รูปที่ 37 ยืนยันการลบข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

.....

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก ตัวอย่างกรณีที่เกิดจาก ข้อมูล/ข้อเท็จจริงในพื้นที่

กรณีที่เกิดจาก ข้อมูล/ข้อเท็จจริง ในพื้นที่		
Area & Resource (A)	Commodity (C)	Smart Farmer & Smart Officer (S)
<p>■ เขตความเหมาะสมของดิน</p> <p>A1: มีการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S1) ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดเขตความเหมาะสมในการผลิตสินค้าชนิดเกษตรนั้นๆ</p> <p>A2: มีการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดเขตความเหมาะสมในการผลิตสินค้าชนิดเกษตรนั้นๆ</p> <p>A3: มีการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมน้อย (S3) ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดเขตความเหมาะสมในการผลิตสินค้าชนิดเกษตรนั้นๆ</p> <p>A4: มีการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดเขตความเหมาะสมในการผลิตสินค้าชนิดเกษตรนั้นๆ</p> <p>A5: มีการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ป่าไม้อย่างชัดเจน</p> <p>A6: มีการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ป่าไม้แต่ยังขาดข้อมูลข้อเท็จจริง หรือหลักฐานต่างๆ</p> <p>■ ระบบชลประทาน</p> <p>A7: แหล่งผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) อยู่ในเขตชลประทาน</p> <p>A8: แหล่งผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด)อยู่นอกเขตชลประทานแต่มีปริมาณน้ำฝนหรือแหล่งน้ำตามธรรมชาติซึ่งเพียงพอต่อการทำการเกษตรตลอดทั้งปี</p> <p>A9: แหล่งผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด)</p>	<p>■ ราคาผลผลิต</p> <p>C1: ราคาซื้อสินค้าเกษตรหลักในพื้นที่ ณ ปัจจุบันมีราคาสูงกว่าราคาเฉลี่ยของสินค้าเกษตรชนิดนั้นในปีที่ผ่านมา</p> <p>C2: ราคาซื้อสินค้าเกษตรหลักในพื้นที่ ณ ปัจจุบันมีราคาต่ำกว่าราคาเฉลี่ยของสินค้าเกษตรชนิดนั้นในปีที่ผ่านมา</p> <p>C3: ราคาซื้อผลผลิตหลักในพื้นที่มีแนวโน้มสูงขึ้น จากข้อมูลสถิติที่ผ่านมาหรือการคาดการณ์ของหน่วยงานต่างๆ</p> <p>C4: ราคาของผลผลิตหลักในพื้นที่มีแนวโน้มต่ำลง จากข้อมูลสถิติที่ผ่านมาหรือการคาดการณ์ของหน่วยงานต่างๆ</p> <p>C5: หน่วยงานทราบถึงช่วงเวลาที่มีปริมาณผลผลิตออกน้อยทำให้มีราคาผลผลิตสูงขึ้นเป็นประจำทุกปีตามข้อมูลย้อนหลัง</p> <p>C6: หน่วยงานทราบถึงช่วงเวลาที่มีปริมาณผลผลิตออกมากทำให้มีราคาผลผลิตต่ำลงเป็นประจำทุกปีตามข้อมูลย้อนหลัง</p> <p>■ พื้นที่ปลูก&ผลผลิตต่อไร่</p> <p>C7: ในปัจจุบัน ใช้พื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) ส่วนใหญ่ทำการผลิตสินค้าเกษตรหลัก และมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ</p> <p>C8: ในปัจจุบัน ใช้พื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) ส่วนใหญ่ทำการผลิตสินค้าเกษตรหลัก แต่มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ</p> <p>C9: ในปัจจุบัน ใช้พื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) ทำการผลิตสินค้าเกษตรหลักหลายชนิดพอๆ กันและทุกชนิดมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ</p>	<p>■ Smart Farmer ต้นแบบ</p> <p>S1: ในพื้นที่มี Smart Farmer ต้นแบบในสาขาที่เกษตรกรในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) ส่วนใหญ่ทำการผลิต</p> <p>S2: ในพื้นที่มี Smart Farmer ต้นแบบในสาขาที่เกษตรกรในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) ส่วนน้อยทำการผลิต</p> <p>■ Existing Smart Farmer</p> <p>S3: ในพื้นที่มีเกษตรกรที่เป็น Existing Smart Farmer และผลิตสินค้าเกษตรในสาขาที่เกษตรกรในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) ส่วนใหญ่ทำการผลิต</p> <p>S4: ในพื้นที่มีเกษตรกรที่เป็น Existing Smart Farmer และผลิตสินค้าเกษตรในสาขาที่เกษตรกรในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) ส่วนน้อยทำการผลิต</p> <p>■ Developing Smart Farmer (รายได้ไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี แต่ไม่ผ่านคุณสมบัติพื้นฐาน)</p> <p>S5: ในพื้นที่มีเกษตรกรที่เป็น Developing Smart Farmer อยู่ในกลุ่มที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี แต่ไม่ผ่านคุณสมบัติพื้นฐานข้อ 1) มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่</p> <p>S6: ในพื้นที่มีเกษตรกรที่เป็น Developing Smart Farmer อยู่ในกลุ่มที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี แต่ไม่ผ่านคุณสมบัติพื้นฐานข้อ 2) มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ</p> <p>S7: ในพื้นที่มีเกษตรกรที่เป็น Developing Smart Farmer อยู่ในกลุ่มที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี</p>

กรณีที่เกิดจาก ข้อมูล/ข้อเท็จจริง ในพื้นที่		
Area & Resource (A)	Commodity (C)	Smart Farmer & Smart Officer (S)
<p>อยู่นอกเขตชลประทานและมีน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตรตลอดทั้งปี</p> <p>■ ปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร</p> <p>A10: แหล่งผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) อยู่ในเขตที่มักประสบปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรต่างๆ เป็นประจำ</p> <p>A11: แหล่งผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) อยู่ในเขตที่ประสบปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรต่างๆ น้อย</p> <p>A12: แหล่งผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) มีความเสี่ยงหรือมีข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ที่ระบุว่าในพื้นที่มีแนวโน้มประสบปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรต่างๆ</p> <p>A13: แหล่งผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) ประสบปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรต่างๆ อยู่</p> <p>■ ปัญหาเกี่ยวกับสภาพดิน</p> <p>A14: แหล่งผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) อยู่ในพื้นที่ที่มีปัญหาดินเค็ม/เค็มจัด</p> <p>A15: แหล่งผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) อยู่ในพื้นที่ที่มีปัญหาดินเปรี้ยวจัด</p> <p>A16: แหล่งผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) อยู่ในพื้นที่ที่มีปัญหาสารพิษตกค้าง</p> <p>■ ความเหมาะสมในการเขตกรรม</p> <p>A17: แหล่งผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) ใช้เครื่องจักรกลเกษตรในการผลิตสินค้าเกษตรอยู่แล้ว</p> <p>A18: แหล่งผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด)</p>	<p>C10: ในปัจจุบัน ใช้พื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) ทำการผลิตสินค้าเกษตรหลักหลายชนิดพอๆ กันแต่มีบางชนิดที่มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ</p> <p>■ ฤดูกาลและดินฟ้าอากาศ</p> <p>C11: สภาพดินฟ้าอากาศในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) อยู่ในภาวะปกติเป็นไปตามฤดูกาลทำให้ไม่ส่งผลกระทบต่อการผลิตทางการเกษตร</p> <p>C12: สภาพดินฟ้าอากาศในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) อยู่ในภาวะไม่ปกติไม่เป็นไปตามฤดูกาลทำให้เกิดผลกระทบต่อการผลิตทางการเกษตร</p> <p>C13: สภาพดินฟ้าอากาศในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) มีแนวโน้มเข้าสู่ภาวะไม่ปกติมีความแปรปรวน ไม่เป็นไปตามฤดูกาลจากผลการพยากรณ์ของหน่วยงานที่ได้รับการยอมรับทั้งในและต่างประเทศทำให้สามารถคาดเดาได้ว่าจะเกิดผลกระทบต่อการผลิตทางการเกษตรในพื้นที่</p> <p>■ ระยะเวลาการผลิต</p> <p>C14: สินค้าเกษตรหลักในพื้นที่เป็นชนิดที่ใช้เวลาในการผลิตน้อย เป็นพืชอายุสั้น หรือสินค้าปศุสัตว์หรือประมงบางชนิด</p> <p>C15: สินค้าเกษตรหลักในพื้นที่เป็นชนิดที่ใช้เวลาในการผลิตมาก เป็นพืชอายุยาว ไม้ผล หรือสินค้าปศุสัตว์หรือประมงบางชนิด</p> <p>■ เทคโนโลยีในการผลิต</p> <p>C16: มีเทคโนโลยีการเกษตรใหม่ๆ จากต่างประเทศ สำหรับการผลผลิตสินค้าเกษตรหลักในพื้นที่ที่สามารถนำมาใช้เพื่อลด</p>	<p>แต่ไม่ผ่านคุณสมบัติพื้นฐานข้อ 3) มีการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด</p> <p>S8: ในพื้นที่ที่มีเกษตรกรที่เป็น Developing Smart Farmer อยู่ในกลุ่มที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี แต่ไม่ผ่านคุณสมบัติพื้นฐานข้อ 4) มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค</p> <p>S9: ในพื้นที่ที่มีเกษตรกรที่เป็น Developing Smart Farmer อยู่ในกลุ่มที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี แต่ไม่ผ่านคุณสมบัติพื้นฐานข้อ 5) มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม</p> <p>S10: ในพื้นที่ที่มีเกษตรกรที่เป็น Developing Smart Farmer อยู่ในกลุ่มที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี แต่ไม่ผ่านคุณสมบัติพื้นฐานข้อ 6) มีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร</p> <p>■ Developing Smart Farmer (รายได้ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี และไม่ผ่านคุณสมบัติพื้นฐาน)</p> <p>S11: ในพื้นที่ที่มีเกษตรกรที่เป็น Developing Smart Farmer อยู่ในกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี และไม่ผ่านคุณสมบัติพื้นฐานข้อ 1) มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่</p> <p>S12: ในพื้นที่ที่มีเกษตรกรที่เป็น Developing Smart Farmer อยู่ในกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี และไม่ผ่านคุณสมบัติพื้นฐานข้อ 2) มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ</p> <p>S13: ในพื้นที่ที่มีเกษตรกรที่เป็น Developing Smart Farmer อยู่ในกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี และ</p>

กรณีที่เกิดจาก ข้อมูล/ข้อเท็จจริง ในพื้นที่		
Area & Resource (A)	Commodity (C)	Smart Farmer & Smart Officer (S)
<p>ไม่ได้ใช้เครื่องจักรกลเกษตรในการผลิตสินค้าเกษตร แต่พื้นที่มีศักยภาพและเหมาะสมที่จะนำเครื่องจักรกลเกษตรมาใช้ได้</p> <p>A19: แหล่งผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) ไม่ได้ใช้เครื่องจักรกลเกษตรในการผลิตสินค้าเกษตร และพื้นที่ไม่เหมาะสม รวมทั้ง เกษตรกรเจ้าของพื้นที่ไม่มีความประสงค์จะนำเครื่องจักรกลเกษตรมาใช้</p>	<p>ต้นทุนหรือเพิ่มมูลค่าสินค้าขึ้นได้ แต่ยังไม่มีการทดสอบ หรือทดลองใช้ในประเทศ</p> <p>C17: มีเทคโนโลยีการเกษตรใหม่ๆ จากต่างประเทศ สำหรับการผลิตสินค้าเกษตรหลักในพื้นที่ที่สามารถนำมาใช้เพื่อลดต้นทุนหรือเพิ่มมูลค่าสินค้าขึ้นได้ และมีการทดสอบ หรือทดลองใช้ในประเทศหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนแล้ว</p> <p>C18: มีเทคโนโลยีการเกษตรใหม่ๆ สำหรับการผลิตสินค้าเกษตรหลักในพื้นที่ที่สามารถนำมาใช้เพื่อลดต้นทุนหรือเพิ่มมูลค่าสินค้านั้นได้ที่ได้จากการศึกษาวิจัย และทดลองดำเนินการแล้วได้ผลจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนในประเทศ</p> <p>■ โลจิสติกส์และระบบห่วงโซ่อุปทานภาคการเกษตร</p> <p>C19: การผลิตสินค้าเกษตรหลักในพื้นที่มีแหล่งวัตถุดิบที่สามารถทำการจัดหาวัตถุดิบในการผลิตได้อย่างเพียงพอและทันเวลาเมื่อต้องการใช้</p> <p>C20: การผลิตสินค้าเกษตรหลักในพื้นที่อยู่ห่างไกลแหล่งวัตถุดิบ ทำให้มักมีปัญหาการจัดหาวัตถุดิบในการผลิตเสมอ</p> <p>C21: มีระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมที่ดีสามารถขนส่งวัตถุดิบและผลผลิตในพื้นที่ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว</p> <p>C22: มีระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมที่ยังไม่ดีเท่าที่ควรทำให้เกิดปัญหาในการขนส่งวัตถุดิบและผลผลิตในพื้นที่อยู่เสมอ</p> <p>C23: มีแหล่งรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ที่มีศักยภาพสามารถรองรับผลผลิตสินค้าเกษตรหลักของพื้นที่ได้ทั้งหมด</p> <p>C24: มีแหล่งรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ไม่เพียงพอในการรองรับผลผลิตสินค้าเกษตรหลักของพื้นที่ได้ทั้งหมด</p>	<p>ไม่ผ่านคุณสมบัติพื้นฐานข้อ 3) มีการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด</p> <p>S14: ในพื้นที่ที่มีเกษตรกรที่เป็น Developing Smart Farmer อยู่ในกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี และไม่ผ่านคุณสมบัติพื้นฐานข้อ 4) มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค</p> <p>S15: ในพื้นที่ที่มีเกษตรกรที่เป็น Developing Smart Farmer อยู่ในกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี และไม่ผ่านคุณสมบัติพื้นฐานข้อ 5) มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม</p> <p>S16: ในพื้นที่ที่มีเกษตรกรที่เป็น Developing Smart Farmer อยู่ในกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี และไม่ผ่านคุณสมบัติพื้นฐานข้อ 6) มีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร</p> <p>■ เกษตรกรตัวแทนครัวเรือนที่ยังไม่ผ่านการสำรวจหรือขึ้นทะเบียน</p> <p>S17: มีเกษตรกรในพื้นที่ที่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกร หรือข้อมูลตามทะเบียนไม่เป็นปัจจุบัน</p> <p>S18: มีเกษตรกรในพื้นที่ที่ยังไม่ได้รับการประเมินคุณสมบัติตามนโยบาย Smart Farmer</p> <p>S19: ไม่มีข้อมูลว่าเกษตรกรในพื้นที่ที่มีการพัฒนาที่ดีขึ้นอย่างไร</p> <p>■ Smart Officer ต้นแบบ</p> <p>S20: ส่วนราชการระดับกรม มี Smart Officer ต้นแบบ ที่มี</p>

กรณีที่เกิดจาก ข้อมูล/ข้อเท็จจริง ในพื้นที่		
Area & Resource (A)	Commodity (C)	Smart Farmer & Smart Officer (S)
	<p>C25: มีเครือข่ายการกระจายสินค้าเกษตรในพื้นที่ทั้งผู้ค้าส่งและผู้ค้าปลีกอย่างทั่วถึงในการระบายสินค้าเกษตรได้อย่างรวดเร็วที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>C26: เครือข่ายการกระจายสินค้าเกษตรในพื้นที่ทั้งผู้ค้าส่งและผู้ค้าปลีกยังไม่ทั่วถึงทำให้การระบายสินค้าเกษตรยังไม่มีประสิทธิภาพ</p> <p>C27: มีโรงงานแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอยู่ใกล้แหล่งผลผลิตสินค้าเกษตรหลักของพื้นที่ทำให้สามารถบริหารจัดการต้นทุนค่าขนส่งได้</p> <p>C28: โรงงานแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอยู่ไกลแหล่งผลผลิตสินค้าเกษตรหลักของพื้นที่ทำให้มีต้นทุนค่าขนส่งสูง</p> <p>C29: มีตลาดภายในจังหวัดเป็นแหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรของพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) ที่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคในจังหวัด</p> <p>C30: มีตลาดภายนอกจังหวัดเป็นแหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรของพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) ที่สามารถทำให้จำหน่ายผลผลิตได้ทั้งหมด</p> <p>C31: มีตลาดต่างประเทศรองรับสินค้าทางการเกษตรของพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) ที่สามารถทำให้จำหน่ายผลผลิตได้ทั้งหมด</p> <p>C32: ตลาดรองรับทั้งภายในและภายนอกจังหวัด ไม่เพียงพอที่จะระบายสินค้าทางการเกษตรของพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) ได้</p> <p>C33: มีข้อมูลหรือการติดต่อประสานงานกับตลาดรองรับสินค้า</p>	<p>ความเชี่ยวชาญทางวิชาการเกี่ยวกับสินค้าทางการเกษตรที่เป็นภารกิจหลักของกรม</p> <p>S21: ส่วนราชการระดับกรม มี Smart Officer ต้นแบบ ที่มีองค์ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการภารกิจต่างๆ ของกรม</p> <p>S22: จังหวัดมี Smart Officer ต้นแบบ ที่มีความเชี่ยวชาญทางวิชาการเกี่ยวกับสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด</p> <p>S23: จังหวัดมี Smart Officer ต้นแบบ ที่มีที่มืองค์ความรู้และประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด</p> <p>S24: จังหวัดมี Smart Officer ต้นแบบ ที่มีองค์ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการภารกิจในพื้นที่ของจังหวัด</p> <p>■ Smart Officer</p> <p>S25: บุคลากรของหน่วยงานส่วนใหญ่เป็น Smart Officer ที่มีคุณสมบัติครบทุกข้อ</p> <p>S26: มีบุคลากรบางส่วนของหน่วยงานขาดคุณสมบัติของ Smart Officer ในข้อ 1) มีความรักเกษตรกรเหมือนญาติ</p> <p>S27: มีบุคลากรบางส่วนของหน่วยงานขาดคุณสมบัติของ Smart Officer ในข้อ 2) มีความรู้ทางวิชาการนโยบาย และการบริหารจัดการงาน/โครงการ รวมถึงเทคนิคการถ่ายทอด</p> <p>S28: มีบุคลากรบางส่วนของหน่วยงานขาดคุณสมบัติของ Smart Officer ในข้อ 3) สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน</p>

กรณีที่เกิดจาก ข้อมูล/ข้อเท็จจริง ในพื้นที่		
Area & Resource (A)	Commodity (C)	Smart Farmer & Smart Officer (S)
	<p>หรือคำสั่งซื้อที่ชัดเจนแล้ว</p> <p>C34: <u>ไม่มี</u>ข้อมูลหรือการติดต่อประสานงานกับตลาดรองรับสินค้าหรือคำสั่งซื้อที่ชัดเจนแล้ว</p> <p>C35: <u>ไม่รู้</u>ข้อมูลหรือการติดต่อประสานงานกับตลาดรองรับสินค้าหรือคำสั่งซื้อที่ชัดเจนแล้ว</p> <p>■ ภาวะเศรษฐกิจ</p> <p>C36: สภาพเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศและในจังหวัดอยู่ในสถานะที่ดีหรือมีแนวโน้มเจริญเติบโตดีขึ้น</p> <p>C37: สภาพเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศและในจังหวัดอยู่ในสถานะที่ไม่ดีหรือมีแนวโน้มถดถอย</p> <p>■ จำนวนประชากร&รสนิยม</p> <p>C38: แนวโน้มการบริโภคของประชาชนในพื้นที่ มีความนิยมสินค้าเกษตรชนิดนั้นๆ <u>เพิ่มขึ้น</u> จากรายงานข้อมูลสถิติ หรือการคาดการณ์แนวโน้มการบริโภคของจังหวัด</p> <p>C39: แนวโน้มการบริโภคของประชาชนในพื้นที่ มีความนิยมสินค้าเกษตรชนิดนั้นๆ <u>ลดลง</u> จากรายงานข้อมูลสถิติ หรือการคาดการณ์แนวโน้มการบริโภคของจังหวัด</p> <p>C40: แนวโน้มความนิยมต่อสินค้าแปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตรชนิดนั้นๆ <u>เพิ่มขึ้น</u></p> <p>C41: แนวโน้มความนิยมต่อสินค้าแปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตรชนิดนั้นๆ <u>ลดลง</u></p> <p>C42: กลุ่มลูกค้าเป้าหมายในการจำหน่ายสินค้าในพื้นที่ที่เคยจำหน่ายมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น</p> <p>C43: กลุ่มลูกค้าเป้าหมายในการจำหน่ายสินค้าในพื้นที่ที่เคย</p>	<p>S29: มีบุคลากรบางส่วนของหน่วยงานขาดคุณสมบัติของ Smart Officer ในข้อ 4) สร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร</p> <p>S30: มีบุคลากรบางส่วนของหน่วยงานขาดคุณสมบัติของ Smart Officer ในข้อ 5) มุ่งนำเกษตรกรสู่ Green Economy และ Zero waste agriculture</p> <p>S31: มีบุคลากรบางส่วนของหน่วยงานขาดคุณสมบัติของ Smart Officer ในข้อ 6) มีความภาคภูมิใจในองค์กรและความเป็นข้าราชการ</p> <p>■ ประเด็นอื่นๆ เกี่ยวกับบุคลากร</p> <p>S32: จำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในกรม โดยขาดแคลนด้านวิชาการ</p> <p>S33: จำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในกรม โดยขาดแคลนด้านงานบริหารจัดการ</p> <p>S34: จำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในจังหวัด โดยขาดแคลนด้านการบริหารจัดการข้อมูล</p> <p>S35: จำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในจังหวัด โดยขาดแคลนด้านการส่งเสริมและการแก้ปัญหาต่างๆ ให้กับเกษตรกร</p> <p>S36: จำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในจังหวัด โดยขาดแคลนด้านยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวง</p> <p>■ เครื่องมือ&อุปกรณ์ทั่วไปสำหรับ Smart Officer</p> <p>S37: มีอุปกรณ์ ...(ระบุ)..... ที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน</p>

กรณีที่เกิดจาก ข้อมูล/ข้อเท็จจริง ในพื้นที่		
Area & Resource (A)	Commodity (C)	Smart Farmer & Smart Officer (S)
	<p>จำหน่ายมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงลดลง</p> <ul style="list-style-type: none"> ปริมาณและราคาสินค้าชนิดอื่นๆ ที่ทดแทนกันได้ <p>C44: แนวโน้มปริมาณผลผลิตสินค้าอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือทดแทนกันได้เพิ่มขึ้น หรือมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น</p> <p>C45: แนวโน้มปริมาณผลผลิตสินค้าอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือทดแทนกันได้ลดลง หรือมีแนวโน้มลดลง</p> <p>C46: ราคาปัจจัยการผลิตสินค้าหลักหรือสินค้าที่ผลิตมากมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในขณะที่ราคาปัจจัยการผลิตสินค้าชนิดอื่นๆ คงที่</p> <p>C47: ราคาปัจจัยการผลิตสินค้าหลักหรือสินค้าที่ผลิตมากมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่ราคาปัจจัยการผลิตสินค้าชนิดอื่นๆ คงที่</p> <p>C48: ราคาปัจจัยการผลิตสินค้าทดแทนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในขณะที่ราคาปัจจัยการผลิตสินค้าหลักของจังหวัดคงที่</p> <p>C49: ราคาปัจจัยการผลิตสินค้าทดแทนมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่ราคาปัจจัยการผลิตสินค้าหลักของจังหวัดคงที่</p> <ul style="list-style-type: none"> แนวโน้มปริมาณความต้องการสินค้าในตลาดต่างประเทศ <p>C50: มีข้อมูลปริมาณความต้องการสินค้าชนิดเดียวกับสินค้าหลักในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) ในตลาดต่างประเทศ</p> <p>C51: ไม่มีข้อมูลปริมาณความต้องการสินค้าในตลาดต่างประเทศชนิดเดียวกับสินค้าหลักในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด)</p> <p>C52: ตลาดต่างประเทศมีความต้องการสินค้าชนิดเดียวกับสินค้าหลักในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) ในปริมาณที่เพิ่มขึ้น</p>	<p>หรือมีอายุการใช้งานนาน</p> <p>S38: มีอุปกรณ์ ...(ระบุ)..... เพียงพอแต่ใช้งานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ</p> <p>S39: มีอุปกรณ์ ...(ระบุ)..... เพียงพอแต่เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้งาน</p> <p>S40: มีอุปกรณ์ ...(ระบุ)..... เพียงพอและไม่ได้ใช้งานเนื่องจากไม่มีความจำเป็นต้องใช้</p> <ul style="list-style-type: none"> ระบบและอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับ Smart Officer <p>ระบบเทคโนโลยี อุปกรณ์ (hardware)</p> <p>S41: มีอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ...(ระบุ)..... ที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานหรือมีอายุการใช้งานนาน</p> <p>S42: มีอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ...(ระบุ)..... เพียงพอแต่ใช้งานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ</p> <p>S43: มีอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ...(ระบุ)..... เพียงพอแต่เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้งาน</p> <p>S44: มีอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ...(ระบุ)..... เพียงพอและไม่ได้ใช้งานเนื่องจากไม่มีความจำเป็นต้องใช้</p> <p>ส่วนคำสั่ง (software)</p> <p>S45: ระบบปฏิบัติการที่หน่วยงานมีหรือใช้งานอยู่ไม่ทันสมัย</p> <p>S46: หน่วยงานขาดระบบปฏิบัติการที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานและการขับเคลื่อนนโยบาย</p> <p>S47: หน่วยงานขาดระบบฐานข้อมูล...(ระบุ).....ซึ่งจำเป็นต่อการปฏิบัติงานและการขับเคลื่อนนโยบาย</p>

กรณีที่เกิดจาก ข้อมูล/ข้อเท็จจริง ในพื้นที่		
Area & Resource (A)	Commodity (C)	Smart Farmer & Smart Officer (S)
	C53: ตลาดต่างประเทศมีความต้องการสินค้าชนิดเดียวกับสินค้าหลักในพื้นที่ (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) ในปริมาณที่ลดลง	<p>ส่วนข้อมูล (data)</p> <p>S48: ข้อมูลสำคัญสำหรับการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมหรือจังหวัดขาดความสมบูรณ์และไม่เป็นปัจจุบัน</p> <p>S50: ระบบการจัดเก็บ ประมวลผลข้อมูลสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมหรือจังหวัดยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร</p> <p>S51: หน่วยงานในพื้นที่ขาดการบูรณาการ และการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน</p> <p>S52: ขาดการจัดการให้เข้าถึงข้อมูลได้ง่ายในการให้บริการเกษตรกร</p> <p><u>อุปกรณ์การสื่อสาร โทรศัพท์ โทรสาร e-mail Internet Intranet Smart Phone</u></p> <p>S53: มีอุปกรณ์ด้านการสื่อสาร ...(ระบุ)..... ที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานหรือมีอายุการใช้งานนาน</p> <p>S54: มีอุปกรณ์ด้านการสื่อสาร ...(ระบุ)..... เพียงพอแต่ใช้งานไม่ได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ</p> <p>S55: มีอุปกรณ์ด้านการสื่อสาร ...(ระบุ)..... เพียงพอแต่เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้งาน</p> <p>S56: มีอุปกรณ์ด้านการสื่อสาร ...(ระบุ)..... เพียงพอและไม่ได้ใช้งานเนื่องจากไม่มีความจำเป็นต้องใช้</p> <p>■ การทำงานร่วมกับองค์กรเครือข่ายของ Smart Officer</p> <p>S57: บุคลากรของหน่วยงานมีข้อมูลและมีการประสานงานกับองค์กรเครือข่ายด้านการเกษตรในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ</p>

กรณีที่เกิดจาก ข้อมูล/ข้อเท็จจริง ในพื้นที่		
Area & Resource (A)	Commodity (C)	Smart Farmer & Smart Officer (S)
		<p>S58: บุคลากรของหน่วยงานมีข้อมูลองค์กรเครือข่ายด้านการเกษตรในพื้นที่เพียงบางส่วนและมีการประสานงานกับองค์กรเครือข่ายด้านการเกษตรในพื้นที่ไม่มากนัก</p> <p>S59: บุคลากรของหน่วยงานไม่มีข้อมูลองค์กรเครือข่ายด้านการเกษตรในพื้นที่และไม่เคยประสานงานกับองค์กรเครือข่ายด้านการเกษตรในพื้นที่</p>

ภาคผนวก ข ตัวอย่างการกำหนดมาตรการ โครงการ และกิจกรรมในการพัฒนา

ด้านการพัฒนา	ประเภทของ มาตรการ	Matching Case			ชื่อมาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา					หน่วยงานรับผิดชอบ	
		A	C	S		เฉพาะ หน้า	เร่งด่วน (ปีที่ 1)	สั้น (ปีที่ 2-3)	กลาง (ปีที่ 4-6)	ยาว (ปีที่ 7-10)	หลัก	สนับสนุน
1. ด้าน เกษตรกรและ สถาบัน เกษตรกร	1.1 ต่อยอด	A1	C7	S1-2	การถอดบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ สาขา (ระบุ).....	✓	✓	✓			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
		A1-2	C8	S1	การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของ Smart Farmer ต้นแบบ		✓	✓			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
				S1-2	โครงการปริญาตรีสำหรับ Smart Farmer ต้นแบบ		✓	✓			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
		A3-4	C8	S2	ศูนย์ต้นแบบการสร้างรายได้ใหม่ให้เกษตรกรราย อื่นๆ ในการเปลี่ยนแปลงการผลิตสินค้าเกษตร		✓	✓			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
		A1-2	C7-8	S1-2	การศึกษาวิจัยองค์ความรู้ของ Smart Farmer ต้นแบบ สาขา.... (ระบุ)..... เพื่อจัดทำชุดความรู้ ต้นทุนต่ำกำไรงาม		✓	✓	✓		หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
		A1-4	C8 C10	S1-2	โครงการความร่วมมือเครือข่ายการพัฒนา ระหว่าง Smart Farmer ต้นแบบ และเกษตรกร รายอื่นๆ ในพื้นที่		✓	✓	✓		หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
		A1-2	C7	S1 S3	โครงการส่งเสริมการรวมกลุ่มพัฒนาการผลิต การตลาด สินค้า.... (ระบุ).....ในพื้นที่		✓	✓	✓		หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
		A1-2	C1-4	S1-4	โครงการเพิ่มความรู้เทคนิคการสร้างตราสินค้า และเอกลักษณ์สินค้าเกษตรในท้องถิ่น		✓	✓	✓	✓	หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
		A1-2		S1-2	โครงการสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ สาขา.... (ระบุ)..... ร่วมกับหน่วยงาน.... (ระบุ).....		✓	✓			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง

ด้านการพัฒนา	ประเภทของ มาตรการ	Matching Case			ชื่อมาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา					หน่วยงานรับผิดชอบ	
		A	C	S		เฉพาะ หน้า	เร่งด่วน (ปีที่ 1)	สั้น (ปีที่ 2-3)	กลาง (ปีที่ 4-6)	ยาว (ปีที่ 7-10)	หลัก	สนับสนุน
1.2 พัฒนา/ ส่งเสริม		A1-2	C7-10	S1-2	▪ ขยายผลความร่วมมือองค์ความรู้ Smart Farmer ต้นแบบกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ		√	√	√		หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
		A3-4	C2	S1-2	▪ โครงการ Smart Farmer ต้นแบบอาสาพัฒนา ชุมชน		√	√			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
					▪ ฯลฯ							
		A1-4	C8	S1-2	▪ การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคนิคการทำ การเกษตรจาก Smart Farmer ต้นแบบ		√	√	√		หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
		A3-4	C2 C4	S5 S11	▪ โครงการส่งเสริมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่		√	√	√		หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
		A1-4	C2 C4	S5 S11	▪ โครงการอบรมกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทาง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาตนเอง		√	√	√		หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
		A1-2	C8	S5 S11	▪ โครงการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการผลิต สาขา (ระบุ)..... ให้เหมาะสมกับพื้นที่		√	√	√		หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
		A1-4	C18	S6 S12	▪ กิจกรรมให้ความรู้เรื่องช่องทางแสวงหา ความรู้ด้านการเกษตรให้ Developing Smart Farmer ของจังหวัด		√	√			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
			C18	S8 S14	▪ โครงการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการผลิต สินค้าปลอดภัยสาขา (ระบุ).....		√	√	√		หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
			C18	S9 S15	▪ โครงการผลิตได้ไร่ของเหลือสาขา (ระบุ).....		√	√	√		หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
				▪ ฯลฯ								

ด้านการพัฒนา	ประเภทของ มาตรการ	Matching Case			ชื่อมาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา					หน่วยงานรับผิดชอบ	
		A	C	S		เฉพาะ หน้า	เร่งด่วน (ปีที่ 1)	สั้น (ปีที่ 2-3)	กลาง (ปีที่ 4-6)	ยาว (ปีที่ 7-10)	หลัก	สนับสนุน
1.3 แก้ไข/ ปรับปรุง/ฟื้นฟู			C2 C4	S11 S16	▪ การแก้ไขปัญหาหนี้สินและฟื้นฟูอาชีพของเกษตรกรในพื้นที่		√	√	√		หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
		A3-4	C8	S5 S16	▪ โครงการเสริมกำลังใจการทำเกษตรจาก Smart Farmer ต้นแบบในพื้นที่		√	√	√		หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
		A1-2	C18	S8 S14	▪ การอบรมความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารเคมี		√	√	√		หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
					▪ ฯลฯ							
1.4 ป้องกัน/ บริหารความ เสี่ยง		A10 A13	C12- 13		▪ จัดทำชุดความรู้สู่ภัยพิบัติด้านการเกษตรในพื้นที่		√				หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
		A	C4 C6	S6 S12	▪ โครงการส่งเสริมการออมและจัดทำบัญชีครัวเรือนเกษตรกร		√	√			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
		A10 A13	C11 C13	S6 S12	▪ โครงการถ่ายทอดความรู้เพื่อปรับตัวและรับมือกับความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ		√	√			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
					▪ ฯลฯ							
2. ด้านการ ผลิต/ การตลาด/ มาตรฐาน สินค้าเกษตร	2.1 ต่อยอด	A1-2	C1 C7	S1-4	▪ การสร้างตราสินค้าและเอกลักษณ์สินค้าเกษตรของจังหวัด/ชุมชน		√	√	√		หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
		A1-2	C10	S1-16	▪ โครงการแลกเปลี่ยนปัจจัยการผลิตระหว่างชุมชน		√	√	√		หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
		A1-2	C1 C5	S1-4	▪ โครงการชุมชนเกษตรอินทรีย์ “กินได้ ขายดี” ของจังหวัด		√	√	√		หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
					▪ ฯลฯ							

ด้านการพัฒนา	ประเภทของ มาตรการ	Matching Case			ชื่อมาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา					หน่วยงานรับผิดชอบ	
		A	C	S		เฉพาะ หน้า	เร่งด่วน (ปีที่ 1)	สั้น (ปีที่ 2-3)	กลาง (ปีที่ 4-6)	ยาว (ปีที่ 7-10)	หลัก	สนับสนุน
2.2 พัฒนา/ ส่งเสริม			C18	S9 S15	■ ส่งเสริมให้มีการนำของเหลือใช้ในครัวเรือนหรือ ในชุมชนมาผลิตเป็นพลังงานทดแทนในระดับ ครัวเรือน		√	√	√		หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
			C29	S7 S13	■ โครงการพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการผลิตการ แปรรูปและการตลาดในจังหวัด		√	√	√		หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
		A1-2	C31	S8 S14	■ โครงการพัฒนาระบบตรวจสอบรับรอง และ พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรของจังหวัด		√	√			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
					■ ฯลฯ							
	2.3 แก้ไข/ ปรับปรุง/ฟื้นฟู	A1-2	C20	S7 S13	■ การปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการการผลิต และการตลาดสินค้าสำคัญของจังหวัด		√	√	√		หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
		A1-2	C8	S2 S4	■ โครงการฟื้นฟูการผลิตสินค้า.....(ระบุ).... เพื่อ พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด		√	√	√	√	หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
					■ ฯลฯ							
	2.4 ป้องกัน/ บริหารความ เสี่ยง	A1-4	C5-6	S7 S13	■ วางแผนการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรที่ สำคัญของจังหวัด		√				หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
		A1-4	C6 C12	S6 S12	■ สื่อสารปฏิทินการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญเพื่อ ชักชวนให้เกษตรกรในจังหวัดทราบและ ปรับเปลี่ยนช่วงเวลาในการผลิต	√	√				หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
		A1-4	C12	S7 S13	■ โครงการจัดระบบการปลูกข้าว (พืชหลังนา)		√	√	√		ชป. กษ.	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
				■ ฯลฯ								

ด้านการพัฒนา	ประเภทของมาตรการ	Matching Case			ชื่อมาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา					หน่วยงานรับผิดชอบ	
		A	C	S		เฉพาะหน้า	เร่งด่วน (ปีที่ 1)	สั้น (ปีที่ 2-3)	กลาง (ปีที่ 4-6)	ยาว (ปีที่ 7-10)	หลัก	สนับสนุน
3. ด้าน ทรัพยากร/ โครงสร้าง พื้นฐาน	3.1 ต่อยอด	A1-2	C9	S1-4	▪ โครงการพัฒนาเมืองเกษตรสินค้าสำคัญของจังหวัดส่งเสริมการท่องเที่ยว		√	√	√		หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		A1-2	C9	S1-4	▪ โครงการประกวดเมืองเกษตรต้นแบบการจัดการทรัพยากรการเกษตร		√	√			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
					▪ ฯลฯ							
	3.2 พัฒนา/ ส่งเสริม	A1-2	C22	S7 S13	▪ โครงการพัฒนาระบบขนส่งสินค้าเกษตรของจังหวัด		√	√	√	√	หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		A1-2	C19- 20	S7 S13	▪ โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรเพื่อการผลิตสินค้า...(ระบุ).....		√	√			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		A1-2	C12	S5-16	▪ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร		√	√	√	√	หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
					▪ ฯลฯ							
	3.3 แก้ไข/ ปรับปรุง/ฟื้นฟู	A2-4	C18	S5-16	▪ โครงการปรับปรุงคุณภาพทรัพยากรการเกษตรของจังหวัด		√	√	√	√	หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		A2-4	C18	S5-16	▪ การบริหารจัดการดินเพื่อลดความเสี่ยงโทรม		√	√			พด.จว.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
					▪ ฯลฯ							
	3.4 ป้องกัน/ บริหารความ เสี่ยง	A10- 13	C12		▪ การป้องกันภัยพิบัติด้านการเกษตรในจังหวัด		√	√	√	√	กษ.จว.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		A10- 12	C12		▪ พัฒนาระบบการเฝ้าระวังเตือนภัย และระบบการกระจายข้อมูลสู่เกษตรกรในชุมชน		√	√			จังหวัด	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
				▪ ฯลฯ								

ด้านการพัฒนา	ประเภทของ มาตรการ	Matching Case			ชื่อมาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา					หน่วยงานรับผิดชอบ	
		A	C	S		เฉพาะ หน้า	เร่งด่วน (ปีที่ 1)	สั้น (ปีที่ 2-3)	กลาง (ปีที่ 4-6)	ยาว (ปีที่ 7-10)	หลัก	สนับสนุน
4. ด้านการ บริหารจัดการ/ บุคลากร/ความ ร่วมมือระหว่าง ประเทศ	4.1 ต่อยอด			S20-24	▪ การถอดบทเรียน Smart officer ต้นแบบ	√	√	√			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
				S20-24	▪ จัดทำชุดความรู้ของ Smart officer ต้นแบบ		√	√			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
				S20-25	▪ โครงการประกวดสุดยอด Smart officer ต้นแบบ ของจังหวัด		√	√			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
				S20-25	▪ ศูนย์ต้นแบบการปฏิบัติงานของ Smart Officer		√	√			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
				S20-25	▪ การศึกษาวิจัยองค์ความรู้ของ Smart Officer ต้นแบบเพื่อจัดทำชุดความรู้ เทคนิคการทำงาน		√	√			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
				▪ ฯลฯ								
	4.2 พัฒนา/ ส่งเสริม		C18	S26	▪ กิจกรรมการพัฒนาระบบการทำงานของ Smart Officer		√	√	√	√	หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
			C18	S30	▪ โครงการอบรมความรู้เรื่อง Green Economy และ Zero waste agriculture แก่ Smart Officer		√	√			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
				S27	▪ โครงการอบรมความรู้เกี่ยวกับนโยบาย และการบริหารจัดการงาน/โครงการ		√	√			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
				S27-29	▪ โครงการพัฒนาเทคนิคการถ่ายทอดและการนำเสนอให้กับ Smart Officer		√	√			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	สถาบัน การศึกษา
				▪ ฯลฯ								

ด้านการพัฒนา	ประเภทของ มาตรการ	Matching Case			ชื่อมาตรการ/โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา					หน่วยงานรับผิดชอบ	
		A	C	S		เฉพาะ หน้า	เร่งด่วน (ปีที่ 1)	สั้น (ปีที่ 2-3)	กลาง (ปีที่ 4-6)	ยาว (ปีที่ 7-10)	หลัก	สนับสนุน
	4.3 แก้ไข/ ปรับปรุง/ฟื้นฟู			S41	<ul style="list-style-type: none"> ปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในจังหวัดให้พร้อมใช้งาน 		√	√			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
				S50- 52	<ul style="list-style-type: none"> ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตรในจังหวัด 		√	√			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
					<ul style="list-style-type: none"> ฯลฯ 							
	4.4 ป้องกัน/ บริหารความ เสี่ยง	A10- 13		S46	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาระบบสารสนเทศการแจ้งเตือนภัยด้านการเกษตรในพื้นที่ของจังหวัด 		√	√			หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
		A16		S9 S15	<ul style="list-style-type: none"> กำกับดูแลการขยายสารเคมีการเกษตรในจังหวัด 		√	√	√	√	หน่วยงาน กษ. ในจังหวัด	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
					<ul style="list-style-type: none"> ฯลฯ 							

ภาคผนวก ค หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดทำคู่มือและการปรับปรุงคู่มือ

1. ผู้พิจารณา

คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer

2. ผู้เรียบเรียง

ฝ่ายเลขานุการ 1) กลุ่มแผนงาน สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สป.กษ.

2) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.กษ.

3. วันที่เริ่มจัดทำคู่มือ

สิงหาคม 2556

4. การปรับปรุงคู่มือ

ครั้งที่	วันที่ปรับปรุง	รายละเอียดการปรับปรุง

5. หมายเหตุ

ที่มาภาพการ์ตูน จากหนังสือ 99 คำถามกับ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
(ISBN 974-8047-80-6) จัดทำโดย สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สิงหาคม 2546